T.C
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü

TÜRKİYE
ORGANİK TARIM STRATEJİK PLAN
(2012–2016)

KISALTMALAR

Bakanlık	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
AB	Avrupa Birliği
ÇATAK	Çevre Amaçlı Tarımsal Arazilerin Korunması
EISFOM	European Information System for Organic Markets
FAO	Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü
GTİP	Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu
GTHB	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
GZFT	Güçlü, Zayıf yönler ile Fırsat ve Tehditler
MOAN	Mediterrenean Organic Agriculture Network
OTK	Organik Tarım Komitesi
OTB	Organik Tarım Birimi
OTBİS	Organik Tarım Bilgi Sistemi
OTUYK	Organik Tarım Ulusal Yönlendirme Komitesi
TZB	Türkiye Ziraat Bankası
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR I
İÇİNDEKİLER ..... I I
ÖNSÖZ ..... I I I
1.GİRİŞ 1
2.TARİHÇE 1
3. DÜNYADA ORGANİK TARIM 2
3.1. Dünyada Organik Tarıma Verilen Destekler 3
4.TÜRKİYE'DE ORGANİK TARIM 5
4.1. Mevzuat 6
4.2. Kurumsal Yapı 6
4.3.Destekleme 8
4.4.Üretim 10
4.5.Dış Ticaret 12
4.5.1.İhracat 12
4.5.2.İthalat 13
4.6.Projeler 14
4.7.Dış İlişkiler 14
4.8.Eğitim ve Yayım 15
4.9.Organik Tarım Bilgi Sistemi 15
5.MİSYONUMUZ 19
6.VİZYONUMUZ 19
7.TEMEL DEĞERLERİMİZ 19
8.ÇALIŞMALARDA KULLANILAN YÖNTEM 19
9.PAYDAŞ ANALİZİ 20
10.ANAHTAR BULGULAR 20
11.ORGANİK TARIMIN GZFT ANALİZİ 22
12. STRATEJİK HEDEFLER VE FAALİYETLER 23
13.EKLER 25
EK 1.ORGANİK PAZARLAR TÜKETİCİ ANKETİ 25
EK 2.PAYDAŞ LİSTESİ 26
EK 3.ORGANİK TARIM KANUNU 28
EK 4.ORGANİK TARIMIN ESASLARI VE UYGULANMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİK 32
EK 5. TABLO DİZİNİ 86
EK 6. ŞEKİL DİZİNİ 86
EK 7. HARİTA DİZİNİ 86

ÖNSÖZ

Bilim, teknoloji ve sanayideki gelişmeler tarımsal faaliyetlerin şeklini ve beklentilerini de değiştirmiştir. Bu değişimin ilk aşamasında birim alandan daha fazla ürün almaya yönelik politikalar geliştirilmiş, kimyasal gübre ve tarım ilacı kullanımı artmıştır. Buharlı makinelerin keşfi, marjinal alanların tarıma açılmasına imkan sağlamıştır. Sonuç olarak, tarımsal üretimde verim artmasına rağmen dünyada arzu edilen kalkınmayı sağlayamamıştır.

İnsan ve doğa arasındaki dengenin ön planda tutulduğu kalkınma hedeflerinde; doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması önem arz etmektedir. Bu nedenle, tarımda uygulanan teknikler sadece üretim miktarlarında sağladığı artış ile değil, çevreye, insan ve hayvan sağlığına olan etkileri ile birlikte değerlendirilmektedir.

Organik tarım, hayvansal ve bitkisel üretimi bir bütün olarak tasarlayan, toprak verimliliği ve hayvan refahını esas alan, işletme içerisinden sağlanan girdileri kullanmayı hedefleyen en son bilgi ve teknolojiden yararlanan, tohumdan toprağa, girdiden işlemeye kadar belirli kurallar dahilinde denetim ve belgelendirmeyi gerektiren bir üretim sistemidir. Organik tarıma yalnızca tarım tekniği olarak değil, sağlık ve yaşam reçetesi olarak da bakmak gerekir.

Sağlıklı bir yaşam için, birçok etkenlerle birlikte öncelikli olarak iyi bir genetik mirasa, temiz ve bol oksijenli havaya, sağlıklı temiz suya, güvenilir ve hijyenik besinlerle beslenmeye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda değerlendirildiğinde, organik tarım sağlıklı bir yaşam için gerekli koşulları sağlamaktadır.

Tarım; ülkemizde bir çok bölgede, organik üretim şartlarında yapılmasına rağmen, kontrol ve sertifikasyon sistemine dahil olmadığı için, organik ürün olarak pazarlanamamaktadır. Ülkemiz, toprak ve su gibi doğal kaynaklarının henüz kirlenmemiş olması ve uygun ekolojisiyle organik tarım açısından çok avantajlı konumdadır.

Ülkemizin organik tarım açısından avantajlı konumunun değerlendirilmesi ve tarım arazilerinin kirlenmeden gelecek kuşaklara aktarılması ayrıca, tüketicilere güvenilir gıdaları temin etme ve tüketme şansı vermek için, organik tarımın geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu amaçla hazırlanan organik tarım strateji planı ile aynı zamanda kurumlar arası koordinasyonun sağlanması, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması da hedeflenmektedir.

Organik Tarım Strateji Planı çerçevesinde, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içerisinde yürütülecek çalışmaların, organik tarımın gelişmesine yönelik etkin tedbirlerin alınmasına katkı sağlayacağı, ülkemize ve halkımıza faydalı olacağı inancını taşıyorum. Türkiye Organik Tarım Stratejik Planı'nın hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ederim.

Dr. Ferhat ŞELLİ
Genel Müdür V.

1. GİRİŞ

Önemli toprak ve su kaynaklarına ve benzersiz biyolojik çeşitliliğe sahip Türkiye'de toprak ve su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi, ulusal ve uluslararası politikalara uygun olarak verimli kullanılması yalnızca günün gereksinimlerini değil, gelecek kuşakların refahı ve mutluluğu için de önemlidir. Doğal kaynakların korunması, ulusal savunma stratejisinin ayrılmaz bir parçasıdır, aynı zamanda kamunun yanında tüm ulusun sorumluluğundadır. Bununla birlikte, Dünya'da yaşanan gelişmeler, geleceğin en önemli sektörünün tarım, stratejik ürününün ise gıda olacağını göstermektedir. Bu durumda Türkiye, Dünyada yaşanan değişim ve gelişmelerin ışığı altında ulusal beslenmesini sürdürülebilir bir şekilde güvence altına alabilmek için organik tarımı yaygınlaştırarak sürdürmek durumundadır.

2. TARİHÇE

Hızla artan dünya nüfusu karşısında tarım sektörü; gelir sağlayıcı faaliyet olma niteliğinin ötesinde, aç kalmayı önleyen, insan yaşamını garantiye alan, önemli bir uğraş alanıdır. Başta kölelerin mesleği olarak bilinen, aslında insanlık tarihi kadar eski olan tarımın önemi, geçmişten günümüze giderek artmıştır. Bu gelişime paralel olarak, tarımsal alanda uygulanan politikalarda da zaman içinde değişiklikler yaşanmıştır.

Geçtiğimiz yüzyılda yaşanan savaşlar ve sonrasında ortaya çıkan açlık sorunu, insanlığın tarımsal faaliyetlerini ve beklentilerini önemli ölçüde değiştirmiştir. Bu aşamada, tarımsal politikaların ana hedefi, verimliliği artırmak, insanların gıda ihtiyaçlarını karşılamak ve tarımla uğraşanların gelir düzeyini yükseltmek olarak belirlenmiştir.

Ekonomik kalkınmanın bir unsuru olarak kabul edilen verimlilik artışı ile kısa dönemde kalkınma sağlamış, ancak bu artış ne insanlık için ne de evren için sürdürülebilir olmamıştır. Bu değişimin bir sonucu olarak, çevreye zarar vermeden, güvenilir gıdaların üretimini sürdürülebilir bir şekilde sağlayan tarımsal üretim sistemleri ve bu sistemleri destekleyen politikalar gündeme gelmiştir.

Amerikalı araştırmacı F. H. King'in 1900'lü yılların başında ziyaret ettiği Çin ve Kore gibi önemli bir nüfusa sahip ülkelerdeki çiftçilerin tarım sisteminden esinlenerek yazdığı "40.Yüzyılın Çiftçileri" isimli kitap organik tarımla ilgili birçok çalışmaya öncülük etmiştir. Daha sonra 1910 yılında Albert Howard'ın "Tarımsal Vasiyetnamesi" ve 1924 yılında Rudolf Steiner'in "Biyodinamik Tarım Yöntemi" çalışmaları konvansiyonel tarıma yeni alternatifler getirmiştir.

Organik tarım, hayvansal ve bitkisel üretimi bir bütün olarak tasarlayan, toprağın yapısını bozmayan bir anlayışla verimliliği artıran, hayvan refahını esas alan, işletme içerisinden sağlanan girdileri kullanmayı hedefleyen en son bilgi ve teknolojiden yararlanarak, tohumdan toprağa, girdiden işlemeye kadar belirli kurallar dahilinde denetim ve belgelendirmeyi gerektiren bir üretim sistemidir. Organik tarım, sürdürülebilir bir ekosistem, tüm canlılar için hakkaniyet, sosyal adalet ve beşeri ilişkiler anlayışı ile birlikte, aynı zamanda bir yaşam biçimidir.

3. DÜNYADA ORGANİK TARIM

Tüm dünyada hızla artan organik tarımsal ürünler arasında, genellikle ülkelerin geleneksel ürünleri ön plana çıkmaktadır. Örneğin Hindistan'da çay, Danimarka'da süt ve süt ürünleri, Arjantin'de et ve et ürünleri, orta Amerika ve Afrika ülkelerinde muz, Tunus'ta hurma, zeytinyağı, Türkiye'de kurutulmuş ve sert kabuklu meyveler organik olarak üretilen ürünlerin başında yer almıştır.

Dünya'da 37,2 milyon ha alanda organik tarım yapılmaktadır. Doğadan toplama alanları da (41,9 milyon ha) dikkate alındığında bu rakam 79,1 milyon ha olmaktadır. 2009 yılı verilerine göre Dünya tarım alanlarının % 0,9'luk kısmı organik üretim altındadır. Organik tarım yapılan alanların kıtalara göre dağılımı ele alındığında aşağıda yer alan haritada da görüleceği üzere ilk sırayı 12,2 milyon ha alanla Avustralya kıtasının aldığı görülmektedir. Avustralya kıtasını 9,3 milyon ha alanla Avrupa, 8,6 milyon ha alanla Güney Amerika, 3,6 milyon ha alanla da Asya, 2,7 milyon ha alanla kuzey Amerika ve 1 milyon ha alanla Afrika Kıtası'nın takip ettiği görülmektedir.

Harita 1. Dünya Organik Tarım Alanları

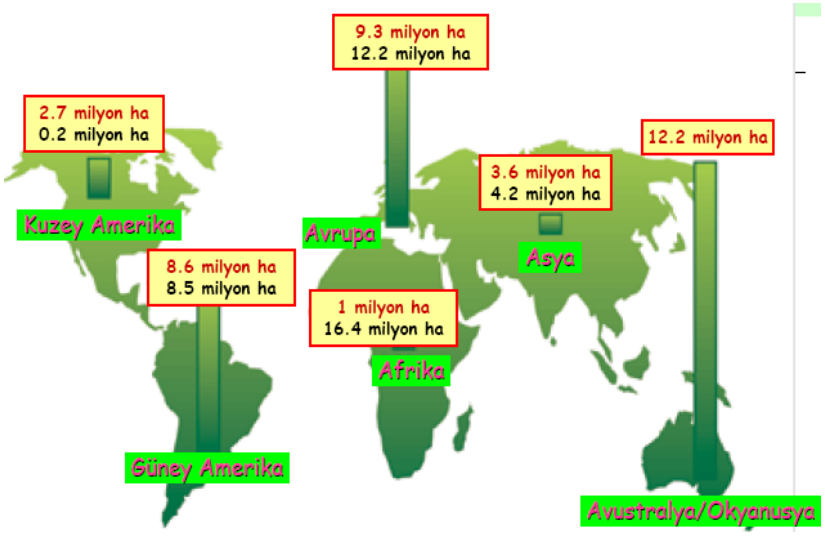

Kaynak: FBIL 2009

Dünyada kültür alanları dikkate alındığında en fazla organik tarım yapılan alan 12,02 milyon ha ile Avustralya'dadır. Avustralya'yı 4,4 milyon ha ile Arjantin, 1,95 milyon ha ile ABD, 1,85 milyon ha ile Çin, 1,77 milyon ha ile Brezilya ve 1,33 milyon ha ile İspanya takip etmektedir. Doğadan toplama değerlendirildiğinde, 2009 yılı verileri ile en büyük alan 7,8 milyon ha ile Finlandiya'dadır. Finlandiya'nın ardından 6,18 milyon ha ile Brezilya, 6 milyon ha ile Kamerun, 5,1 milyon ha ile Zambiya ve 3,36 milyon ha ile Hindistan gelmektedir.

Dünyada 2000 yılında organik tarım verilerini toplayan ülke sayısı 86 iken bu rakam 2008 yılında 156'ya ve 2009 yılında ise 160'a ulaşmıştır. Organik tarım yapılan toplam kültür alanı ise 1999 yılında 11 milyon ha iken 2008 yılında 35,2 milyon ha ve 2009 yılında ise 37,2 milyon ha olarak gerçekleşmiştir. Toplam tarım alanı içerisinde organik tarımın payının % 5 den fazla olduğu ülke sayısı 2008 yılında 22 ve 2009 yılında ise 24'dür. Toplam tarım alanı içerisinde organik tarımın payının % 10'dan fazla olduğu ülke sayısı ise 2008 yılında 6 ve 2009 yılında ise 7'dir. 2009 yılı verilerine göre dünyada 1,8 milyon üretici organik tarım faaliyetinde bulunmaktadır. 2009 yılı sonu itibariyle yasal düzenlemesi olan ülke sayısı 74

olup 523 Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşu bu alanda faaliyette bulunmaktadır. Doğadan toplama alanları üzerinden yapılacak değerlendirmede ise 2008 yılında 31 milyon ha olan doğadan toplama, 2009 yılında 41,9 milyon ha ulaşmıştır. Hızla büyüyen organik tarım pazarı 2000 li yılların başında 15 milyar $ seviyesinde iken bu rakam 2008 yılında 50,9 milyar $ ve 2009 yılında ise 54,9 milyar $ olarak gerçekleşmiştir. Amerika Birleşik Devletleri 25,5 milyar $ ile en büyük pazar payına sahip ülke iken bunu sırasıyla 8,3 milyar $ ile Almanya ve 4,3 milyar $ ile Fransa takip etmektedir.

Avrupa Kıtasında 2009 yılı verilerine göre 9,3 milyon ha alanda 250.000 üretici tarafından organik tarım yapılmaktadır. Avrupa Kıtasında toplam tarım arazisinin % 1,9'unda, Avrupa Birliği ülkelerinin toplam tarım arazilerinin ise % 4,7'sinde organik tarım yapılmaktadır. Dünyadaki organik tarım alanlarının % 25'i Avrupa kıtasındadır. Avrupa Kıtasında organik tarım yapılan alanların %18,5'i Avusturya'da, % 12,6'sı İsveç'te, %10,8'i İsviçre'de ve %10,5'i ise Estonya'da yer almaktadır. 18,4 milyar € olan organik tarım pazarında en hızlı pazar artışı Fransa ve İsveç'tedir. En büyük pazar ise 5,8 milyar € ile Almanya'dadır.

1970'li yıllardan sonra Dünya'da organik tarımın gelişim sürecine baktığımızda;

- 1972 yılında Uluslararası Organik Tarım Hareketleri Federasyonunun (IFOAM) kurulması,
- 1973 yılında Organik Tarım Araştırma Enstitüsünün (FIBL) kurulması,
- 1980 ve sonrası organik tarım pazarının hızla gelişmesi ve talep baskısı,
- 1985 yılında Avrupa'da Fransa'da ilk yasal düzenlemenin yapılması,
- 1990'lı yıllarda AB Ülkelerinde çevreye uyumlu tarım politikalarının desteklenmeye başlaması, organik ürün pazarının hızla büyümesi,
- 1991 Yılında 2092/91 AB Konsey Tüzüğünün yürürlüğe girmesi ve 1999 yılında tüzüğe hayvancılığın da dâhil edilmesi,
- 1992 yılında AB'ye organik ürün ihraç edecek ülkelerin uyacakları mevzuatın yayımlanması
- 2000 Yılında Japonya'da Tarım Bakanlığı tarafından organik bitkisel ürünler için JAS standardının yayımlanası,
- 2001 yılında ABD Tarım Bakanlığı Tarafından NOP standardının yayımlanması (2000'de yayımlandı)
- Dünyadaki gelişmeler ışığında Avrupa Birliğinde 834/2007 Organik Üretim ve Etiketleme İle İlgili Konsey Tüzüğü'nün 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesi,
- 889/2008 Konsey Tüzüğünün Uygulanması Konusundaki Kuralların 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesi,

önemli gelişmeler olarak değerlendirilmektedir.

3.1. Dünyada Organik Tarıma Verilen Destekler

Dünya'da birçok ülke organik tarımla uğraşan çiftçilere çeşitli destekler sağlanmaktadır. Uluslararası alanda yaşanan gelişmeler doğrultusunda tüketicilerin çevreye dost, insan sağlığına duyarlı güvenli gıda talepleri, tarımsal arzı yönlendiren en önemli etken haline gelmiştir. Bununla birlikte AB'de ortak tarım politikası kapsamında üreticilere yapılan doğrudan ödemeleri düzenleyen yasal mevzuatlar çevre koşullarına uyulmasını ön koşul olarak belirlemiştir.

ABD'de organik tarım devlet kontrolünde yürütülmekte olup, organik tarım üreticisi özellikle sertifikasyon için peşin ödemeler ya da ödeme kolaylıklarıyla desteklenmektedir.

Latin Amerika'da genel olarak organik hareket kendi gayretiyle gelişmiştir. Direkt olarak destek veya ekonomik yardım sağlayan devlet bulunmamaktadır. İstisnai olarak Brezilya'da organik üretim, araştırma, pazar ve ticareti teşvik etmek amacıyla devlet Bakanlıklar arası Organik Planı yayınlamıştır. Bolivya'da ise organik üretimin gelişimini desteklemek ve ulusal kontrol sisteminin kurulması amacıyla hareket planı oluşturulmuştur.

Dünya organik gıda pazarının % 50'sinden fazlasına sahip olan AB ülkeleri aynı zamanda dünyanın en büyük dış alıcısı konumundadırlar. AB'de 1 Ocak 2005 tarihinde yürürlüğe giren Ortak Tarım Politikası (OTP) ile organik tarım, birliğin tarım politikasının merkezine yerleşmiştir.

Ortak tarım politikasında yapılan reformlarla tarım sübvansiyon politikası tamamen değişmiştir. Buna göre yeni düzenlemelerle çevrenin korunması, gıda güvenliği, hayvan ve bitki sağlığı ve tarımsal alanların sürdürülebilir kullanımı öngörülmektedir. Ayrıca tarım-çevre ilişkilerini ilgilendiren düzenlemeler yanında çevre politikaları kapsamında ele alınan çeşitli düzenlemeler ile AB'ye üye her ülkenin kendi koşullarına uygun olarak geliştirmiş olduğu ulusal programlar da organik tarımın yönlendirilmesine katkıda bulunmaktadır. Tüm AB ülkelerinde çiftçiler tarımsal çevre programları kapsamında destek almaktadır.

Çeşitli AB ülkelerinde organik tarıma yönelik devlet destekleri şu şekildedir:

İngiltere: En büyük önceliği çevresel olarak hassas bölgelere vermiştir. Arazinin yapısına bağlı olarak çiftçilere 5 yıl için ödenen geçiş dönemi yardımları verilmektedir.

Almanya: 1989'dan 1992 yılına kadar organik tarımın gelişimi kimyasalların yasaklanması şeklinde desteklenmiştir. Bu destekleme 1994 yılından itibaren tarımsal-çevre programı çerçevesinde fon aktarımı şeklinde devam etmiştir. 2002 yılından itibaren organik tarıma ekilebilir hektar başına destekte bulunulmuştur. Almanya'da organik tarıma verilen destek konusunda federal yapıdan kaynaklanan pek çok farklı uygulama bulunmaktadır. Her bir eyalette organik tarımla uğraşan çiftçileri desteklemek için farklı programlar uygulanmakta olup, bu programlara katılım şartları da farklılık göstermektedir.

Belçika: Hükümet tarafından organik tarımla uğraşan çiftçilere, sebze üretiminde hektar başına yıllık sübvansiyon verilmekte ve organik tarım için kurulmuş iki araştırma merkezinin finansmanı sağlanmaktadır.

Danimarka: Hükümet organik tarım projelerini desteklemekte ve hektar başına sübvansiyonlar vermektedir. Danimarkalı çiftçiler organik tarıma geçmek konusunda isteksiz olmakla beraber, hükümet politikalarının ve pazar baskılarının sonucu organik tarıma önemli oranda geçiş gerçekleşmiştir. Ayrıca Danimarka'da organik ürün üretimi ve pazarlama projeleri de desteklenmektedir.

İtalya: Organik tarıma verilen destekler bazı bölgelerde doğrudan gelir desteği gibi kullanılmaktadır. Organik pazarın gelişmesinde kullanılmak üzere mali kaynak yaratmak için zararlılarla mücadele ilaçlarına vergi uygulamasına başlanmıştır. Ayrıca halkı bilinçlendirme kampanyaları yürütülmektedir.

Hollanda: 2000 yılında duyurulan "Kazanmak İçin Organik Pazar" adlı politikaya göre organik tarım üretim ve tüketimini arttırmak için çeşitli önlemler alınmıştır. Hollanda'da organik üretim yapan çiftçilere yönelik yasal düzenlemenin amacı, tarımda sürdürülebilir yatırımları arttırmaktır. Çiftçiye faiz ve likidite avantajları sağlamak, yatırımların daha uygun fiyatla yapılmasını sağlamaktadır. Hollanda'da organik tarıma geçen çiftçilerin geçiş maliyetlerine katkı amacıyla geçiş dönemlerinde çiftçilere finansal destek sağlanmaktadır. 2000 yılından sonra yıllık gelirinin en az % 70'ini organik ürün satarak elde ettiğini ispatlayan üreticiler gelir vergisinden 6.818 Euro'yu düşebilmektedir.

Lihtenştayn: Devlet organik tarımla uğraşan çiftçilere sadece teşvik ödemelerinde bulunmamakta, aynı zamanda araştırma ve danışma masraflarını da karşılamaktadır. Lihtenştayn'da sübvansiyonlar organik üretime ayrılan alanların durumlarına göre verilmektedir.

Macaristan: Organik tarımsal üretim yüksek ihracat potansiyeli nedeniyle desteklenmektedir. Sertifikasyon sisteminin kurulmasına ve pazarlamaya yönelik yardım ve teşvikler verilmektedir.

Polonya: 1993 yılından itibaren Tarım Bakanlığı vasıtasıyla toprak ve su analizleri için destek sağlamaya başlamıştır. 1998'de Tarım Bakanlığı bünyesinde çalışan Organik Tarım Çalışma Grubu tarafından bir teşvik sistemi hazırlanmıştır. Bu teşvik sistemi çerçevesinde; 1998'den itibaren kontrol kuruluşlarının, organik çiftliklerin kontrol ve sertifikalandırma bedelleri devlet tarafından karşılanmaktadır.

Slovenya: Hükümetlerin organik tarıma mali destekleri; geçiş dönemi destekleri, sertifika maliyeti destekleri, kredi programlarıyla desteklemeler ve sigorta destekleri şeklinde olabilmektedir. Çevre politikalarında amaçlanan konular çevre, bitki, insan ve hayvan sağlığının korunmasıdır ve bütünleyicilik, yüksek seviyede koruma, ihtiyat, önleme, kaynakta önleme ve kirleten öder ilkeleri mevcuttur.

4. TÜRKİYE'DE ORGANİK TARIM

Ülkemizde organik tarım, 1980'li yıllarda ihracat talebi doğrultusunda gelişmiştir. Üzüm ve incir gibi geleneksel ürünler ile başlayan bu talepler daha sonra kuru kaysı ve fındık başta olmak üzere birçok üründe devam etmiştir. Bu ürünlerin üretimi öncelikle ithalatçı ülkelerin mevzuatlarına uygun olarak yapılmaya başlamış, 1991 yılından itibaren ise 2092/91 sayılı Avrupa Birliği Konsey Tüzüğü esas alınarak yapılmıştır. Yıllar itibariyle tüm Dünya'da yaşanan gelişmelere paralel olarak, Türkiye'deki organik tarım sektörü de önemli gelişmeler göstermiştir. Üreticiden tüketiciye kadar sektörün tüm paydaşları ile kamu otoritesi bu gelişmeye önemli katkılar sağlamıştır.

Bakanlığın organik tarımda temel amacı; sürdürülebilir tarımı ve tüketicilerin sağlıklı gıdaya ulaşımını kolaylaştırmak için, organik tarımı geliştirmek ve yaygınlaştırmaktır. Bunun için nitelikli çoğunluğun sağlanarak organik tarımın her aşamasında gelişmenin kalıcı hale getirilmesi hedeflenmektedir. Politikalar ve faaliyetler bu temel amaca yönelik olarak geliştirilmekte ve uygulanmaktadır. Bunun yanı sıra, üreticinin gelir düzeyinin yükseltilmesi, tüketici talebine olumlu cevap verilebilmesi, çevrenin korunması, eko-turizm, hizmet sektörü ve organik tarım sanayinin gelişmesi ve dış pazardan daha fazla pay alma giderek önem kazanmıştır.

4.1. Mevzuat

1990'lı yıllarda organik ürünlerin ticari olarak tüm dünyada önem kazanması ile birlikte, üretimden pazarlamaya kadar organik tarım faaliyetlerinin tüm aşamalarını düzenleyen ulusal bir mevzuatın oluşturulması zorunluluk haline gelmiştir. Bu doğrultuda 1994 yılında "Bitkisel ve Hayvansal Ürünlerin Ekolojik Metotlarla Üretilmesine İlişkin Yönetmelik" yürürlüğe konmuştur. Bu Yönetmelik ile ilk kez ülkemizde organik tarım faaliyetleri Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın denetiminde ve belirlenen kurallar çerçevesinde yürütülmeye başlanmıştır. Sonraki yıllarda sektörde yaşanan gelişmeler ile birlikte AB mevzuatındaki değişimlere uyum sağlamak üzere bahse konu Yönetmelik'te değişikliğe gidilerek 2002 yılında "Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik" yayımlanmıştır.

Organik tarımın artan önemi göz önüne alınarak, bu alanda yönetmelikle yapılan hukuki düzenlemeleri güçlendirmek, ayrıca tarafların görev ve sorumlulukları ile cezai yaptırımlara dayanak oluşturmak üzere organik ürünlerin üretimi, tüketimi ve denetlenmesine dair hükümleri içeren 5262 sayılı "Organik Tarım Kanunu" 2004 yılında yayımlanmıştır. Bu Kanuna dayalı olarak hazırlanan "Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik" 2005 yılında yürürlüğe girmiştir. Sektörden gelen talepler ve ihtiyaçlar doğrultusunda söz konusu Yönetmelikte üç defa değişiklik yapılmıştır. En son olarak da Avrupa Birliği tarafından 2092/91 sayılı Konsey Tüzüğünün yerine, 834/2007 sayılı konsey tüzüğü ve 889/2008 sayılı direktifin uygulamaya konulması ile birlikte, ulusal mevzuat Avrupa Birliği mevzuatı ile uyumlu hale getirilerek, 2010 yılında yayımlanmıştır.

Bakanlık 81 İl Müdürlüğü bünyesinde, organik tarım ile ilgili faaliyetleri yürütmek üzere Organik Tarım Birimleri kurulmuş olup, bu birimde görev alacakların görev ve yetkileri 2005/1 sayılı Genelge ile belirlenmiştir. Söz konusu Genelge, 2009/1 ve 2011/4 sayılı Genelge olarak revize edilmiştir.

Ülkemizin Avrupa Birliği ülkelerine organik ürün ihracatını kolaylaştırmak amacıyla üçüncü ülkeler listesine dahil edilmesi için Bakanlık tarafından bir teknik dosya hazırlanarak, Avrupa Birliği Komisyonuna gönderilmiştir. Değerlendirme çalışmaları ise halen devam etmektedir.

4.2. Kurumsal Yapı

Bir komite marifetiyle yürütülen organik tarım faaliyetlerinin kurumsal bir yapıya kavuşturulması amacıyla 04.08.2003 tarihinde Tarımsal Üretimi Geliştirme Genel Müdürlüğü bünyesinde Alternatif Tarımsal Üretim Teknikleri Daire Başkanlığı kurulmuştur. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın, 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı olarak yeniden yapılandırılması ile birlikte organik tarım faaliyetleri Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan İyi Tarım Uygulamaları ve Organik Tarım Daire Başkanlığında yürütülmektedir (Şekil 1).

Bakanlık merkezinde "Organik Tarım Komitesi (OTK)" ve "Organik Tarım Ulusal Yönlendirme Komitesi (OTUYK)" mevcut olup, taşra teşkilatları bünyesinde de "Organik Tarım Birimleri" oluşturulmuştur. Organik tarım birimi 81 İl Müdürlüğünde, Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü bünyesinde, organik tarım temel eğitimi almış, en az iki personelden oluşmaktadır.

Şekil 1. Organik Tarım Organizasyon Şeması

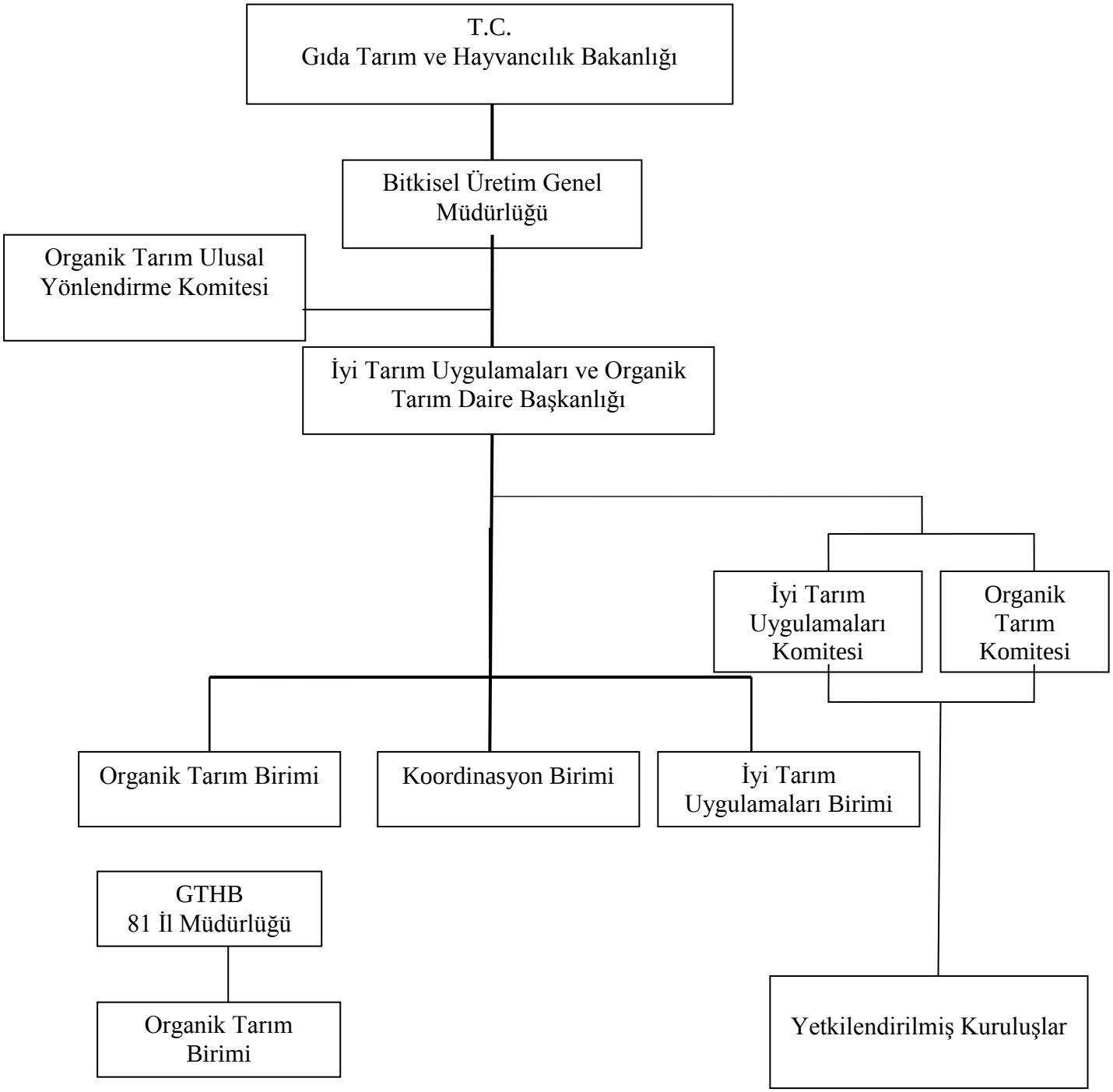

Kaynak: GTHB, 2011

Yetkilendirilmiş kuruluşlara yetki vermek ve yetkilerini iptal etmek, organik tarım mevzuatlarına aykırı hareket edenlere men kararı verilmesi ve idari para cezalarının uygulanmasına ilişkin çalışmaları yürütmek amacıyla Organik Tarım Komitesi kurulmuştur. Organik Tarım Komitesi; Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünden Genel Müdür Yardımcısı, ilgili Daire Başkanı ve bir üye, Hayvancılık Genel Müdürlüğünden bir üye, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğünden bir üye, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünden bir üye, Hukuk Müşavirliğinden bir üye, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığından bir üye olmak üzere toplam sekiz üyeden oluşmaktadır.

Organik tarımın uygulanması ve geliştirilmesi, desteklenmesi, teşvikler, tüketicinin bilinçlendirilmesi, organik ürünlerin yurt içi ve yurt dışında pazarlanması, uygulamalardaki aksaklıkların tespit edilmesi ve bu konudaki stratejilerin belirlenmesi ile organik tarım konusunda proje önerilerinin belirlenerek, araştırma önceliklerinin tespit edilmesine ilişkin çalışmalarda bulunmak amacıyla Organik Tarım Ulusal Yönlendirme Komitesi kurulmuştur. Komite, Bitkisel Üretim Genel Müdürünün başkanlığında Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, Hayvancılık Genel Müdürlüğü Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü temsilcileri, Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü, Avrupa Birliği Bakanlığı temsilcileri, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, meslek kuruluşları, sivil toplum örgütleri, yetkilendirilmiş kuruluşların temsilcisi, üniversiteler ve özel sektör temsilcileri ile Komitenin toplantı gündemiyle ilgili görüşlerinin alınmasında yarar gördüğü kurum ve kuruluşların temsilcilerinden olmak üzere en az on kişiden oluşmaktadır. Komitenin almış olduğu kararlar tavsiye niteliğindedir.

Organik tarım faaliyetlerinin her türlü kontrol ve sertifikalandırma işlemleri Bakanlıkça yetkilendirilmiş kontrol ve sertifikasyon kuruluşlarınca yapılmaktadır. Halen 18 kontrol ve sertifikasyon kuruluşu vardır.

4.3. Destekleme

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de organik tarımın benimsenmesinde ve üreticilerin organik tarıma yönlendirilmesinde üreticilere sağlanan destekler büyük önem arz etmektedir. Organik tarımsal ürün ve girdi üreten müteşebbislere, 2004 yılından itibaren düşük faizli tarımsal kredi uygulaması kapsamında % 60 cari faiz indirimli yatırım (3 yıl vadeli) ve işletme kredisi (1 yıl vadeli) kullanma imkanı sağlanmıştır. Söz konusu destekleme 2011 yılında %50 cari faiz indirimli yatırım (7 yıl vadeli) ve işletme kredisi (1.5 yıl vadeli) şeklinde uygulanmıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Yıllar itibariyle organik tarıma verilen krediler (2004-2011)

	Organik Tarım		**Organik Girdi**		**Toplam Tutar (TL)**
Yıllar	**Üretici Sayısı**	**Tutar (TL)**	**Üretici Sayısı**	**Tutar (TL)**	
2004	113	3.180.000	3	233.000	3.413.000
2005	263	6.157.000	10	912.000	7.069.000
2006	524	14.629.000	21	1.236.000	15.865.000
2007	651	18.008.000	30	1.553.000	19.561.000
2008	715	19.933.000	45	3.329.000	23.262.000
2009	468	15.411.000	16	1.100.000	16.511.000
2010	1359	59.529.000	19	5.494.000	65.023.000
2011	1274	27.370.000	-	-	27.370.000
TOPLAM	**5367**	**164.217.000**	**144**	**13.857.000**	**178.074.000**

Kaynak: TZB, 2012

Ülkemizde 2005 ve 2007 yılları arasında bitkisel üretim için "Doğrudan Gelir Desteği" kapsamında ilave organik tarım desteği verilmiştir. 2008 yılından itibaren de alan bazlı destekleme ödemesine geçilmiştir (Tablo 2). Organik hayvansal üretim (anaç sığır, koyun-keçi, arı, alabalık, çipura-levrek) için, 2011 yılından itibaren ilave destekleme ödemesi yapılmaktadır (Tablo 3). Ayrıca, organik tarım üreticileri alan bazlı mazot ve gübre analiz

desteği, toprak analizi ve bombus arısı desteği ile biyolojik mücadele desteklerinden de yararlanmaktadırlar.

Tablo 2. Yıllar itibariyle alan bazlı destekler

Yıllar	Üretici Sayısı	Alan (da)	Tutarı (TL/da)	Toplam Tutar (TL)
2005	1.042	43.758	3	131.275
2006	1.536	117.188	3	351.564
2007	1.615	130.746	5	653.732
2008	5.467	368.581	18	6.634.464
2009	4.976	351.824	20	7.036.497
2010	23.575	2.423.983	25	60.599.577

Kaynak: GTHB, 2011. OTBİS Kayıtları.

Tablo 3. Organik hayvancılık destekleri (2011 yılı)

Destekleme Kalemi	İlave Destek Tutarı (TL)	Toplam Destek (TL)
Anaç sığır	112,5 TL/baş	337,5 TL/baş
Koyun-keçi	7,5 TL/baş	22,5 TL/baş
Arı	3,5 TL/kovan	10,5 TL/kovan
Alabalık	0,325 TL/kg	0,925 TL/kg
Çipura-levrek	0,425 TL/kg	1,275 TL/kg

Kaynak: GTHB, 2011. www.tarim.gov.tr

Tablo 4. ÇATAK programı kapsamında yer alan iller

Konya-Ereğli Sazlığı	Kahramanmaraş(Göksun ilçesi)
Kırşehir- Seyfe Gölü	Nevşehir (Kozaklı)
Kayseri-Sultan Sazlığı	Niğde (Bor ilçesi)
Isparta-Kovada Kanal	Denizli
Aksaray	Samsun
Burdur	Sivas
Mersin	Amasya
Bilecik	Ankara
Adana	Çorum
Aydın	Tokat
Manisa	Diyarbakır
Çanakkale	Edirne
Karaman (Ereğli Akgün sazlığı-Ayrancı ilçesi)	**Toplam 25 İl**

Tarımsal arazilerde toprak ve su kalitesinin korunması, yenilenebilir doğal kaynakların sürdürülebilirliği ve yoğun tarımsal faaliyetlerin olumsuz etkilerinin azaltılmasına yönelik gerekli kültürel tedbirlerin alınması amacıyla Çevresel Amaçlı Tarımsal Arazilerin Korunması (ÇATAK) Programına katılan ve hibe sözleşmesi imzalayan çiftçilere Bakanlıkça tarımsal destekleme ödemesi yapılmaktadır. Bu kapsamda 3. kategori çevre dostu tarım teknikleri ve kültürel uygulamalarına 135 TL/da ödeme yapılmaktadır (Tablo 4).

Organik tarım sertifikasına sahip ham, yarı mamul veya mamul ürünlerden "Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" kapsamında hal rüsumu alınmamaktadır.

Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında, ihracata yönelik organik ürünlerin sertifika ve analiz giderleri desteklenmektedir. Bu kapsamda belgelendirme ve laboratuvar analiz harcamaları (belge ve/veya analiz başına) %50 oranında ve en fazla 25.000 $'a kadar desteklenmektedir.

Proje kapsamında en az 10 milyon ABD doları karşılığı TL tutarında organik tarım yatırımı yapmayı ve en az 10 kişiye 10 yıl süre ile istihdam sağlamayı taahhüt eden yatırımcılara hazine arazileri 49 yıllığına kiraya verilmektedir. Organik ürün ihracatı yapan müteşebbisler, öngörülen limitler dahilinde ihracat iadesi ödemelerinden yararlanmaktadır.

Ayrıca, tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinden faydalanan üreticilere, 600TL destekleme ödemesi yapılmaktadır. Tarımsal girişimcilerin bu destekten yararlanabilmesi için, çiftçi kayıt ve/veya sera, su ürünleri, arıcılık, koyun-keçi kayıt sistemine kayıtlı olmakları gerekmektedir.

4.4. Üretim

İhracata yönelik talepler doğrultusunda kuru üzüm ve kuru incir gibi geleneksel ürünler ile başlayan organik tarım, yıllar itibariyle önemli gelişmeler göstermiştir. Sekiz ürün ile başlayan organik tarım faaliyeti son yıllarda 200 ürünü geçmiştir. 2011 yılı itibariyle ortalama 42 bin üretici tarafından, 442 bin ha kültüre alınan alan ve 172 bin ha doğadan toplama alanı olmak üzere toplam 614 bin ha alanda, 2 milyon 906 bin ton civarında organik üretim yapılmaktadır. Benzer gelişme organik tarımda üretim yapan, ürün işleyen, pazarlayan firma sayılarında da görülmektedir. Organik tarımsal üretim verileri Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Yıllar itibariyle organik tarımsal üretim göstergeleri (Geçiş süreci dâhil).

Yıllar	Ürün Sayısı	Üretici Sayısı	Üretim Alanı (ha)	Üretim Miktarı (ton)
2003	179	14.798	113.621	323.981
2004	174	12.806	209.573	378.803
2005	207	14.401	203.811	421.934
2006	203	14.256	192.789	458.095
2007	201	16.276	174.283	568.128
2008	247	14.926	166.883	530.225
2009	212	35.565	501.641	983.715
2010	216	42.097	510.033	1.343.737
2011	225	42.460	614.618	2.905.755

Kaynak: TKB, 2012, OTBİS Kayıtları.

Organik tarım yapılan alanlar bölgeler bazında incelendiğinde 2010 yılı verilerine göre; Doğu Anadolu Bölgesi organik tarım yapılan alanlar içerisinde % 66,2 ile başta gelmektedir. Bu bölgeyi sırasıyla % 12.4 ile Ege Bölgesi, % 8.8 Güneydoğu Anadolu Bölgesi, % 5.4 İç Anadolu Bölgesi, % 4.2 ile Karadeniz Bölgesi, % 1.8 Akdeniz Bölgesi, % 1.2 ile Marmara Bölgesi izlemektedir. Çiftçi sayısı temel alındığında ise % 51,4 Doğu Anadolu Bölgesi ilk

sırada yer almaktadır. Bu bölgeyi sırasıyla % 20.7 ile Ege Bölgesi, % 13,3 ile Karadeniz Bölgesi, % 5.7 ile İç Anadolu Bölgesi, % 3.4 ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi, % 2,9 Akdeniz Bölgesi, % 2,6 ile Marmara Bölgesi izlemektedir.

Ülkemizde iller bazında organik tarım yapılan alan büyüklükleri göz önüne alındığında; 2010 yılında 79.332 ha ile Kastamonu birinci sırada yer almakta olup, onu 16.834 ha ile İzmir, 9.451 ha ile Mersin, 8.206 ha ile Muğla ve 7.980 ha ile Adana izlemektedir. 2011 yılında ise 81.239 ile Van birinci sırada yer almakta olup, onu 79.655 ha ile Kastamonu, 57.207 ha ile Ağrı, 52.604 ha ile Erzurum ve 38.452 ha ile Muş izlemektedir.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2011 yılı verilerine göre ülkemizde organik ve geçiş sürecinde olmak üzere toplam 12.162 adet büyük baş hayvan, 33.818 adet küçükbaş hayvan, 431.754 adet kanatlı hayvan ile 72.659 adet arılı kovan bulunmaktadır (Tablo 6-7).

Tablo 6. Yıllar itibariyle organik ve geçiş sürecinde yer alan hayvancılık göstergeleri

Yıllar	Üretici Sayısı	Büyük Baş (baş)	Küçük Baş (adet)	Kanatlı Sayısı (adet)
2005	6	1953	10.066	890
2006	12	2400	11.002	5.894
2007	27	4497	16.711	22.247
2008	37	4578	12.180	22.428
2009	150	7207	16.374	111.760
2010	174	37.432	21.454	342.329
2011	225	12.162	33.818	431.754

Kaynak: GTHB, 2012. OTBİS Kayıtları.

Tablo 7. Yıllar itibariyle organik ve geçiş sürecindeki arıcılık göstergeleri

Yıllar	Üretici Sayısı	Arılı Kovan Sayısı (Adet)	Üretim Miktarı (ton)
2006	188	33.278	741,42
2007	241	31.183	592,06
2008	281	27.380	382,67
2009	465	25.531	320,11
2010	403	27.607	208,14
2011	754	72.659	221,31

Kaynak: GTKB, 2012. OTBİS Kayıtları.

Ülkemizde başta ihracata bağlı olarak gelişen organik tarım, gıda güvenliği ve güvenilirliği konusunda tüketici bilincinin gelişmesine paralel olarak iç pazarda da talep edilir hale gelmiştir. 1990'lı yıllardan bu yana büyük şehirlerdeki süper marketlerde ve organik ürün satış mağazalarında satılmakta olan organik ürünler, sivil toplum kuruluşları ve belediyelerin katkılarıyla kurulan organik ürün pazarları aracılığı ile tüketiciye ulaştırılmaya başlamıştır. Son yıllarda organik ürün pazarlarında ciddi artış olmuş ve başta İstanbul, İzmir olmak üzere ülke genelinde 15 noktada organik ürün pazarı kurulmaya başlanmıştır (Tablo 8).

Tablo 8. Ülke genelinde faaliyet gösteren %100 organik ürün pazarları

İl	Belediye	Kuruluş Tarihi
İstanbul	Şişli	Haziran 2006
Bursa	Nilüfer	Kasım 2006
Antalya	Muratpaşa	Mart 2008
Ankara	Çankaya	Haziran 2008
İstanbul	Kartal	Aralık 2009
İstanbul	Kadıköy	Ocak 2010
İstanbul	Beylikdüzü	Şubat 2010
İstanbul	Bakırköy	Mayıs 2010
İzmir	Bornova	Haziran 2010
İzmir	İzmir B.B, Karşıyaka	Haziran 2010
Eskişehir	Tepebaşı	Temmuz 2010
İstanbul	Maltepe	Temmuz 2010
İstanbul	Zeytinburnu	Ekim 2010
Samsun	İlkadım	Kasım 2010
Ankara	Yenimahalle	Ekim 2011

Kaynak: GTKB, 2011

4.5.Dış Ticaret

4.5.1.İhracat

Fındık ve fındık ürünleri, kuru üzüm, kayısı ve ürünleri, incir ve incir ürünleri, mercimek ve çeşitleri ile pamuk ve tekstil ürünleri, başlıca ihraç edilen ürünler arasında yer almaktadır (Tablo 9). İhracat yapılan ülke sayısı yaklaşık 13 civarında olup, Avrupa Birliği ülkeleri ilk sırada yer almaktadır. ABD, Birleşik Arap Emirlikleri, Irak ve Rusya Federasyonu diğer önemli ihraç pazarlarını oluşturmaktadır (Tablo 10). Yıllara göre organik ürün ihracat değerleri Tablo 11'de verilmiştir. Organik ürünlere özgü bir Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) numarası bulunmaması ve bazı organik ürünlerin organik olarak kayda girmeden ihraç edilmesi nedeniyle, organik ürün ihracatı gerçek ihracat verilerini yansıtmamaktadır.

Tablo 9. 2011 yılında en çok ihracatı yapılan ürünler

Ürün	Miktar (Ton)	Tutar ($)	% (Ton)	% ($)
Fındık ve Fındık Ürünleri	674,9	4.881.191	20	31
Kuru Üzüm	1091,1	3.761.657	32	24
Kayısı ve Kayısı Ürünleri	278,4	1.827.899	8	12
İncir ve İncir Ürünleri	360,6	1.799.613	11	12
Mercimek ve Çeşitleri	424,0	691.938	13	4
Pamuk Ürünleri ve Tekstil Ürünleri	6,0	421.165	0	3
Toplam	2.835	13.383.464	84	86
GENEL TOPLAM (Diğer ürünler dahil)	**3.371**	**15.529.387**		

Kaynak: Ege İhracatçı Birlikleri kayıtları, 2012.

Tablo 10. En çok ihracat yapılan ülkeler (2011)

Ülke	Miktar (Ton)	Tutar ($)	% ($)
ALMANYA	1.846.533	9.961.878,98	64,1
FRANSA	611.231	2.164.895,83	13,9
IRAK	270.955	400.913,06	2,5
DANİMARKA	150.500	244.675,85	1,5
BELÇİKA	147.750	938.200	6
İSVİÇRE	119.600	948.100	6,1
BİRLEŞİK KRALLIK	83.000	242.432,44	1,56
İSVEÇ	67.822	387.561,15	2,4
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLER	49.140	86.440,64	0,55
POLONYA	21.560	126.000	0,81
BİRLEŞİK DEVLETLER	2.500	13.125	0,08
RUSYA FEDERASYONU	598	15.014,57	0,09
GANA	110	150,00	
Toplam	**3.371.298**	**15.529.387,52**	

Kaynak: Ege İhracatçı Birlikleri kayıtları, 2011

Tablo 11. Yıllar itibariyle organik ürün ihracat değeri

Yıllar	Miktar (kg)	Değer ($)
2000	13.128.934	22.756.297
2001	17.556.280	27.242.407
2002	19.182.859	30.877.140
2003	21.083.351	36.932.995
2004	16.093.000	33.076.319
2005	9.319.328	26.230.250
2006	10.374.493	28.236.617
2007	9.346.677	29.359.321
2008	8.628.790	27.260.473
2009	7.565.607	27.504.936
2010	3.593.000	15.879.571
2011	3.371.298	15.529.388

Kaynak: Ege İhracatçı Birlikleri Kayıtları, 2011.

4.5.2.İthalat

Türkiye organik tarım ürünü ithalatı da yapmaktadır. Muhtelif reçel, marmelat, ayçiçeği yağı, balmumu, çikolata, kahve, soya unu ve zencefilli kurabiye olmak üzere 2010 yılında 14 ülkeden organik ürün ithal edilmiştir (Tablo 12).

Tablo 12. En Çok Organik Ürün İthal Edilen Ülkeler (2010)

Ülke	Miktar	Ürünler
Rusya	25.108.810	Nohut, Kanola, Mercimek, Buğday
İsveç	1.655.451,03	Muhtelif reçel ve marmelatlar, Filtre kahve
Kırgızistan	749.109,50	Ceviz, Pamuk
Kazakistan	500.000	Soya fasulyesi
Çin	120.000	Soya Küspesi
İran	96.596	Elma Suyu Konsantresi
ABD	33.308,80	Bıo-one Organik Mikrobiyal Gübre
Hollanda	8.145	Çavdar unu, Kabak Çekirdeği, Keten Tohumu, Ayçiçeği çekirdeği, Yulaf Ezmesi, Kahve ve çeşitleri
Almanya	7.780,40	Kişniş ekstresi,Yabani sarımsak ekstresi, chlorella, arı sütü, bal mumu, laktoz, ayçiçeği yağı
Meksika	7.413,12	Avage şurubu
İspanya	6.075	Muhtelif soya mamulleri
İsviçre	2.929,50	Çikolata
Avusturya	1.000	Laktoz
KKTC	139,2	Muhtelif reçeller

Kaynak: GTKB, 2011. OTBİS Kayıtları.

4.6. Projeler

Organik tarımın yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi çerçevesinde yurt içi ve yurtdışı kaynaklı projeler hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Bu amaçla genel bütçeden tahsis edilen ödenekler ile GAP Eylem Planı çerçevesinde, GAP illerini de kapsayan "Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi" ile "Gökçeada-Bozcaada Tarımsal Kalkınma ve İskan Projesi" yürütülmektedir.

Hassas bölgelerden olan içme ve kullanma suyu temin amaçlı baraj havzalarında organik tarım yapılması konusunda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile bir protokol yapılmıştır. Bu protokol kapsamında baraj havzalarında eğitim ve yayım çalışmaları yürütülmektedir.

Özel Çevre Koruma Bölgeleri olarak belirlenen alanlarda organik tarımın yaygınlaştırılması amacıyla, Çevre ve Orman Bakanlığı, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı ile bir protokol yapılmıştır. Bu kapsamda öncelikli bölgelerde proje çalışmaları yürütülecektir.

4.7. Dış İlişkiler

AB mevzuatı uyum çerçevesinde veri toplama ve değerlendirme konusunda uyum sağlanması, Avrupa organik tarım piyasasından haberdar olması ve Avrupa Organik Piyasalar Bilgi Sisteminin geliştirilmesi amacıyla, AB Komisyonu tarafından finanse edilen European Information System for Organic Markets (EISFOM) projesi kapsamında yürütülen çalışmalara 2004 yılından itibaren katılım sağlanmaktadır.

Türkiye, Akdeniz ülkeleri arasında organik tarımda bilimsel, teknik ve kültürel bilgi gelişiminin sağlanması, organik tarım potansiyelinin değerlendirilmesi, homojen veri sağlanarak bölgesel seviyede ilgili sektör organizasyonlarının sorunlarına yönelik strateji geliştirilmesi, Bakanlık, enstitü ve organizasyonlar düzeyinde ilişkilerin güçlendirilmesi

amacıyla, Mediterrenean Agronomic Institute of Bari tarafından oluşturulan Akdeniz ülkeleri Organik Tarım Bilgi Ağına (Mediterrenean Organic Agriculture Network-MOAN) 2006 yılında üye olmuştur.

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı ile Bakanlık arasında yürütülen teknik işbirliği kapsamında Azerbaycan ve Arnavutluk'ta organik tarımın geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

4.8. Eğitim ve Yayım

Bakanlık organik tarım konusunda taşra teşkilatında görev yapan teknik elemanların eğitimlerini yürütmektedir. Organik tarım birimi elemanları tarafından da çiftçi eğitimleri ve yayım çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda, toplam 1.745 Organik Tarım Birimi (OTB) elemanı ve 70.625 çiftçinin eğitimi yapılmıştır (Tablo 13).

Bakanlığımız ve Türk Standartları Enstitüsü arasında yapılan protokol çerçevesinde kontrol ve sertifikasyon kuruluşlarında görev alacak personele yönelik Organik Tarım Kontrolörü eğitimi düzenlenmektedir. Sektörün kontrolör ihtiyacını karşılamak amacıyla, 2006-2011 yılları arasında toplam 251 kişi eğitilmiştir.

Tablo 13. Yıllar İtibariyle Teknik Eleman ve Çiftçi Eğitimi

Yıllar	Eğitilen Teknik Eleman Sayısı	Eğitilen Çiftçi Sayısı
2004	154	5.158
2005	161	4.933
2006	115	3.410
2007	108	3.207
2008	298	2.216
2009	270	20.268
2010	302	23.028
2011	337	17.639
TOPLAM	**1.745**	**79.859**

Kaynak: GTHB, 2011.

4.9.Organik Tarım Bilgi Sistemi (OTBİS)

Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşları ile Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatları arasında bilgi alış verişinin eksiksiz bir şekilde sağlanması amacıyla 2005 yılında "Organik Tarım Bilgi Sistemi" (OTBİS) kurulmuştur.

Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşları ile bu kuruluşlarda çalışan personele ait bilgiler, organik tarım faaliyetinde bulunan müteşebbis, işletme ve projelere ait, kimlik, arazi, ürün ile üretime ait bilgiler OTBİS'de ile kayıt altına alınmaktadır. Bakanlığımız Çiftçi Kayıt Sistemi ile entegre olan OTBİS, çiftçilerimizin desteklenmesinde de kullanılmaktadır (Şekil 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8).

İhracata ilişkin verilerin daha sağlıklı bir şekilde elde edilebilmesi amacı ile Ege İhracatçılar Birliği ile yapılan protokol kapsamında, Birliğin kullanımına açılarak organik ürün sertifikalarına ait verilere ulaşılması sağlanmıştır.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu ile yapılan protokol kapsamında ilgili kurumun kullanımına açılarak, AB hibe desteklemelerinden yararlanmak isteyen üreticilerin sertifika bilgilerine ulaşılması sağlanmıştır.

Şekil 2. OTBİS'te yer alan üretici bilgileri

Şekil 3. OTBİS'te yer alan firma bilgileri

Arazi bilgileri: Organik tarım faaliyetinde bulunulacak arazinin tapu bilgileri, bulunduğu yere dair bilgiler, kullanım şekli vb. gibi araziye ilişkin bilgiler yer almaktadır (Şekil 3).

Şekil 4. OTBİS'te yer alan arazi bilgileri

Ürüne dair bilgiler: Belirtilen parselde üretilecek ürünün adı, üretim alanı, statüsü, tahmin edilen ürün miktarı ve gerçekleşen ürün miktarı yer almaktadır (Şekil 4).

Şekil 5. OTBİS'te yer alan ürüne dair bilgiler

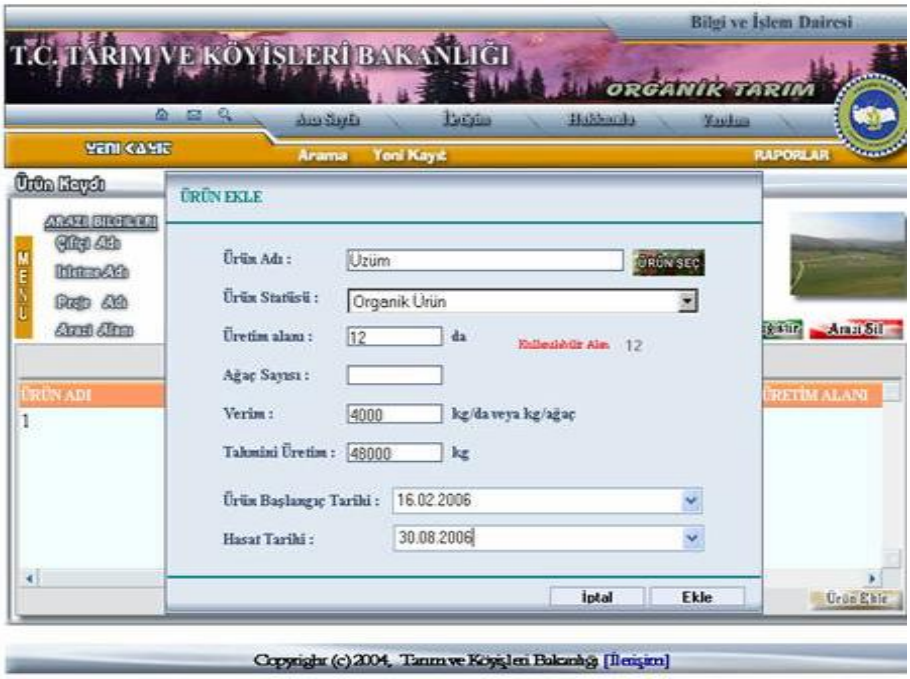

Hayvansal üretim bilgileri: Organik hayvancılık yapılan işletmede bulunan hayvanların türü, sayısı, ürün adı, üretim miktarı, arıcılık işletmelerinde kovan sayısı gibi bilgiler yer almaktadır.

Şekil 6. OTBİS'te yer alan Hayvansal üretim bilgileri

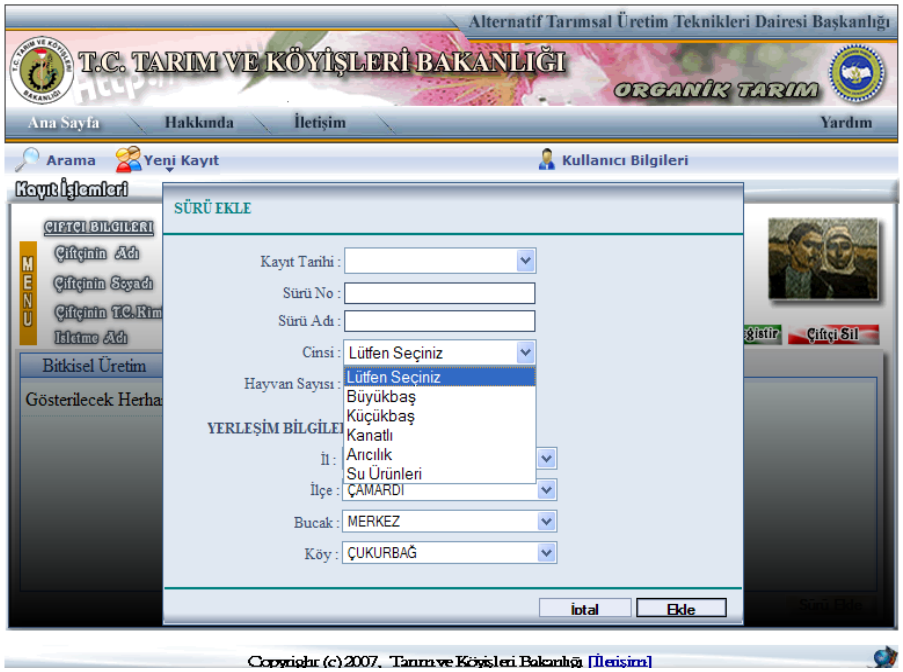

Sertifikaya dair bilgiler: Organik tarım mevzuatı kapsamında Türkiye'de kullanılmakta olan müteşebbis sertifikası ve ürün sertifikasına dair bilgiler yer almaktadır (Şekil 7 ve 8).

Şekil 7. OTBİS'te yer alan Müteşebbis sertifikası bilgileri

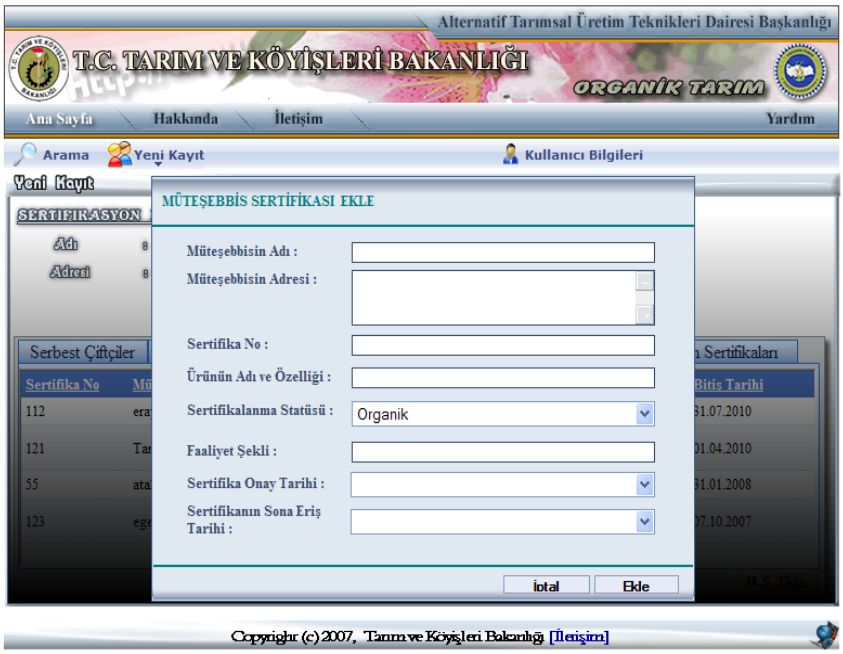

Şekil 8. OTBİS'te yer alan Ürün sertifikası bilgileri

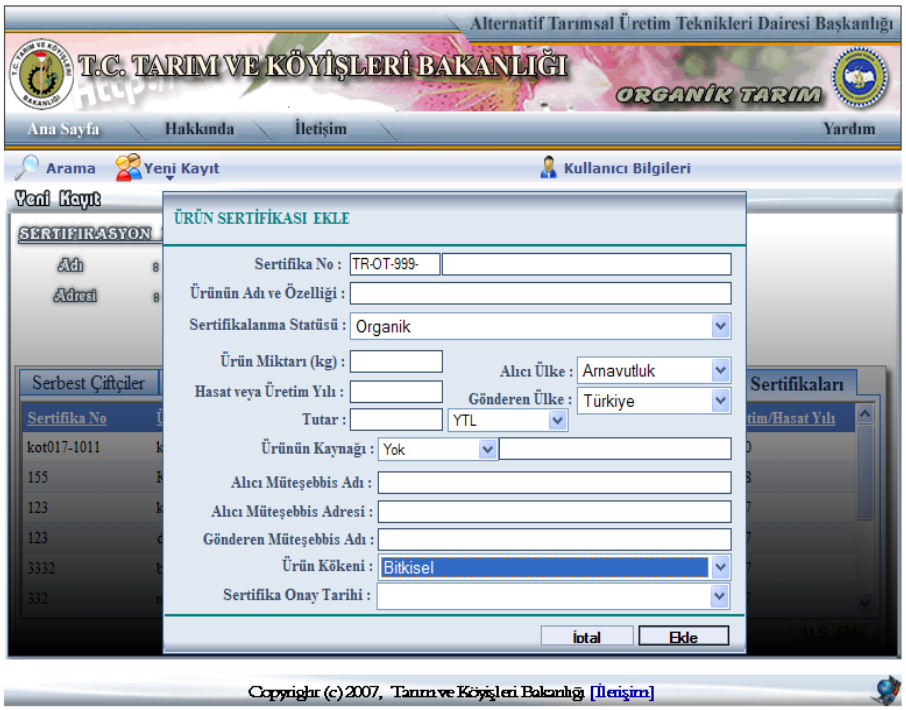

5.MİSYONUMUZ

Organik tarım faaliyetlerini düzenlemek, etkinleştirmek ve üretimi sürdürülebilir kılmak.

6. VİZYONUMUZ

Organik ürünlere güveni artırmak.

7. TEMEL DEĞERLERİMİZ

1. .Kalite
2. Güncellik
3. Güvenilirlik
4. Mesleki uzmanlık
5. Tarafsızlık ve şeffaflık
6. Kişisel verilerde gizlilik
7. Çevre ve sosyal etki değerleri

8. ÇALIŞMALARDA KULLANILAN YÖNTEM

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 2010 yılı programında "Organik Tarımın Geliştirilmesine ve Yaygınlaştırılmasına Yönelik Strateji"nin hazırlanması öncelikli tedbir kapsamında yer almıştır. Bu kapsamda Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Alternatif Tarımsal Üretim Teknikleri Daire Başkanlığı bünyesinde çalışma grubu kurularak stratejik plan çalışma programı hazırlanmıştır. Bu süreçte Ocak-Mart 2010 tarihleri arasında stratejik plan durum analizi yapılmıştır. Nisan-Haziran 2010 tarihleri arasında stratejik plan dış çevre ve paydaş analizi yapılmıştır. Temmuz-Eylül 2010 tarihleri arasında stratejik amaç, hedefler ve

faaliyetler belirlenmiştir. Stratejik plan 2012 yılında yayınlanacak ve uygulamaya konulacaktır.

Üst yönetim ve stratejik plan çalışma grubu temsilcileri tarafından Bakanlığın organik tarıma ilişkin misyonu ve vizyonu belirlenmiştir. Daha sonra çalışmalardan elde edilen bulgular değerlendirilerek, organik tarımın güçlü ve zayıf yönleri ile fırsat ve tehditleri analiz edilerek, mevcut durumu geliştirmeye yönelik stratejik amaç belirlenmiştir. Stratejik amaca yönelik hedeflerin ve söz konusu hedeflere ulaşmak için uygulanacak faaliyetlerin belirlenmesi ile Stratejik Plana nihai şekli verilerek, makam onayına sunulmuştur.

9. PAYDAŞ ANALİZİ

Stratejik plan çalışmaları katılımcı yaklaşım çerçevesinde yürütülmüş ve sektördeki paydaşların sürece dahil edilmesine özen gösterilmiştir. Stratejik plan çalışma grubu tarafından öncelikle iç ve dış paydaşların tespiti, önceliklendirilmesi ve değerlendirilmesine ilişkin çalışmalar yapılmış olup, görüş ve öneriler stratejik plana yansıtılmıştır. Bu kapsamda;

1. .Kamu kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum örgütleri, üreticiler, işleyiciler, ithalatçılar, belediyeler, kontrol ve sertifikasyon kuruluşları olmak üzere yaklaşık 70 farklı kuruluşa görüş sorulmuş ve önerileri değerlendirmeye alınmıştır.

2. Tüketicinin organik ürünlere olan yaklaşımını ortaya koymak amacıyla Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Samsun ve Eskişehir illerinde anket yapılmıştır.

3. Bakanlığımız taşra teşkilatının görüşleri değerlendirilmiştir.

4. AB mevzuatı, Tarım Şurası çalışma raporu, Kalkınma Planları, organik tarım ile ilgili panel, sempozyum çıktıları, makaleler ve anketler taranmıştır.

5. Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmüş olan Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Mevzuatın AB Mevzuatı ile Uyumlu Hale Getirilmesi projesinin çıktılarından faydalanılmıştır.

6. Organik Tarım Ulusal Yönlendirme Komitesi üyelerinin görüşleri alınmıştır.

10. ANAHTAR BULGULAR

2.Tarım Şurası (29 Kasım - 01 Aralık 2004)

Organik tarımın geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için ulusal düzeyde bir eğitim ve yayım politikasının izlenmesi,

Organik tarım politikalarını destekleyici ve organik üretimi artıracak çalışmaların yapılması,

AB, UNDP, Dünya Bankası ve FAO gibi kuruluşların organik tarımın geliştirilmesine yönelik desteklerinden yararlanılması,

Baraj havzaları, koruma alanları gibi organik tarım açısından avantajlı ve öncelikli olan bölgelerin tespit edilerek, buralarda organik tarımın geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yönelik projelerin hazırlanması ve uygulanması gerekliğine değinilmiştir.

8. Beş Yıllık Kalkınma Planı (2000 - 2005)

Tarımsal üretimin çevre üzerindeki olumsuz etkilerini azaltılması ve ekolojik ürünlerin üretiminin özendirilmesi konularına önem verilmiştir.

9. Kalkınma Planı (2007 - 2013)

Yasal altyapısı 2004 yılında Organik Tarım Kanunu ile oluşturulmuş olan organik tarım üretiminin hızla artmakta olduğu belirtilmiş olup, organik tarım üretiminde başlamış olan artışın devam ederek, plan dönemi sonunda toplam tarım alanlarının yüzde 3'üne ulaşacağı öngörülmüştür.

Organik Tarım Üretici Anket Sonuçları (Ege Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi, 2008)

Türkiye'de kentsel kesimde yaşayan tüketicilerin, organik etiketlendirilmiş ürünlere yönelik tutumlarının belirlenmesi için Türkiye'nin gelişmiş beş ilinde (Adana, Ankara, Bolu, İzmir, İstanbul) tesadüfi olarak 711 tüketici ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Bu kapsamda görüşme yapılan tüketicilerin % 54'ü organik ürün kavramını bildiklerini belirtmişlerdir. Biliyorum diyen tüketiciler içinde % 74'ününün bu kavramı doğru olarak bildikleri, bununda toplam tüketici sayısı içerinde % 39 u kapsadığı görülmüştür. Söz konusu bulgular organik tarımın gelişmesinde talep cephesinin önemli bir itici güç olduğunu vurgulamaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de gerek sağlıklı ve güvenli gıda konusunda, gerekse çevresel sorunlar konusunda tüketici bilincinin yükseldiği görülmüştür.

2010 Yılı AB İlerleme Raporu

Organik tarım konusunda sınırlı ilerleme kaydedildiği, organik tarım konusunda sertifikasyon ve kontrol sistemini geliştirmeye yönelik ilave tedbirlerin alındığı belirtilmiştir.

2011 Yılı AB İlerleme Raporu

Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin kabul edildiği, ancak söz konusu mevzuatın AB müktesebatına uyumunun teyide ihtiyacı olduğu belirtilmiştir.

TKB 2010-2014 Stratejik Planı

Bakanlığımızca hazırlanan 2010-2014 Stratejik Planında ilk misyon tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamak olarak belirtilmiştir. Ayrıca tarımsal üretim ve arz güvenliği GZFT analizinde organik tarımdaki gelişmeler fırsat olarak değerlendirilmiştir.

Organik Pazarlar Tüketici Anketi (Bakanlık, 2010)

Samsun, Bursa, Ankara, Eskişehir, İzmir, İstanbul İllerinde organik ürün pazarlarında tüketicilerin algı, ilgi ve taleplerini değerlendirmek amacıyla, her türlü eğitim düzeyine sahip tüketiciler ile orta ve yüksek yaş grubuna sahip tüketiciler arasında anket düzenlemiştir. Tüketiciler, ekseriyetle organik ürün kavramından haberdar olduklarını, % 80'inin organik üretimin kontrollü ve denetimli bir sistem olmasından dolayı güven duyduğu ve organik ürünleri daha sağlıklı bulduğu, organik yaş meyve sebze tüketiminin daha yaygın olduğu, % 87'sinin organik ürün pazarlarından alışveriş yaptığı, % 65'inin organik ürün fiyatlarını

yüksek bulduğu ve % 88'inin ise organik ürün tanıtımını yetersiz bulduklarını ifade etmişlerdir.

11. ORGANİK TARIMIN GZFT ANALİZİ

Güçlü yönler

- Ulusal mevzuatın varlığı,
- Kurumsal yapının varlığı,
- Pazara arz süresinin uzunluğu,
- Zengin biyolojik çeşitlilik ve doğal kaynaklar,
- Zengin tarımsal eko sistemler,
- Temiz toprak ve su kaynaklarının varlığı,
- Organik hayvancılığa uygun çayır ve meralar,
- Geleneksel bilgi ve tecrübenin varlığı,
- Organik tarım döngüsü,

Zayıf yönler

- Güncel olmayan organik tarım kanunu,
- Denetim alt yapısının etkinsizliği,
- Kayıt dışılık,
- Pazar sıkıntısı, iç ve dış pazarın dengeli gelişmemesi,
- Uzmanlık ve hizmet içi eğitimlerin yeterli düzeyde olmaması,
- Eğitim ve yayım çalışmalarının yeterince etkili olmaması,
- AR-GE çalışmalarının yetersiz olması, sonuçların uygulamaya konulmaması,
- Fonksiyonel olmayan Organik Tarım Birimleri,
- İl Müdürlüklerinin organik tarımı benimsemedeki yaklaşım farklılıkları,
- Kütüphane ve dokümantasyon yetersizliği

Fırsatlar

- Dünyada ve Türkiye'de organik ürünlere olan talebin artması,
- İç pazarın gelişiyor olması,
- Üretici örgütlenmesine ilişkin yasal düzenleme,
- Agro-ekoturizm ve sağlık turizmine talebin artması,
- Paydaşlar arası işbirliği,
- Entegre tesislerin varlığı,
- Etkin lojistik hizmet ağı,
- Konu bazında akredite analiz kapasitesinde gelişme,

Tehditler

- Organik ürünlere güvensizlik,
- Sanayileşme,
- İthal girdiye bağımlılık,
- Girdi fiyatlarının görece yüksek olması,
- İç pazarın yeterince gelişmemesi,
- İhracatta karşılaşılan teknik engeller,

12. STRATEJİK HEDEFLER VE FAALİYETLER

AMAÇ: Organik tarımsal üretimi geliştirmek, yaygınlaştırmak ve sürdürülebilirliği sağlamak.		
STRATEJİK HEDEFLER	**FAALİYETLER**	**PERFORMANS GÖSTERGELERİ**
Uluslararası standartlarda kabul edilebilir yasal düzenlemeler yapmak	AB mevzuatını takip etmek, Diğer uluslararası mevzuatları izlemek, Ulusal mevzuatı güncellemek,	Uyum kapsamında yapılan değişiklik sayısı, Çıkarılan yönetmelik sayısı,
Organik ürün sertifikalarının uluslararası geçerliliğini sağlamak	Teknik dosya güncellemesinin yapılması, Uluslar arası standartlara uyum çalışmaları yapılması,	AB üçüncü ülkeler listesine girmek, Uyum çalışmalarının başlaması,
Kontrol ve sertifikasyon sistemini güçlendirmek	Kontrolör ve sertifikerlere yönelik güncelleme eğitimlerinin düzenlenmesi, KSK ve müteşebbislere ilişkin yıllık denetim planlarının hazırlanması ve uygulanması,	Sistemden çıkarılan üretici sayısında azalma, Eğitilen personel sayısı, Kontrol sayısı, Yetkilendirilen kontrolör sayısı, Yetkilendirilen sertifiker sayısı, Yetkilendirilmiş kuruluş sayısı,
Organik tarımsal üretimi artırmak	Proje geliştirmek, uygulamak ve uygulatmak Destekleme politikasının analiz edilmesi ve etkinliğinin artırılması, Ürün maliyet tespiti,	Organik tarımda kayıtlı; Üretici sayısı, Üretim alanı, İşletme sayısı, Hayvan varlığı, Uygulanan proje sayısı, Paydaş şikayetleri,
Denetim hizmetlerini güçlendirmek	Denetçi kapasitesinin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapmak, Denetim sayısının artırılması,	Yıl içinde yapılan; Büro denetim sayısı, İşletme denetim sayısı, Arazi denetim sayısı, Satış yeri denetimleri, Düzenlenen eğitim sayısı, Eğitilen personel sayısı

Ulusal ve uluslararası kurumlar ile işbirliği yapmak	İç ve dış kaynaklı projeleri geliştirmek ve uygulamak, Yıllık paydaş toplantısı düzenlenmesi,	Uygulanan proje sayısı, İşbirliği yapılan kurum sayısı, Uygulamaya geçirilen protokol sayısı, Düzenlenen organizasyon sayısı, Organizasyonlara katılım oranı,
Veri toplama ve bilgi sistemlerini geliştirmek	OTBİS'in geliştirilmesi,	Potansiyel yararlanıcı sayısı,
Kurumsal kapasiteyi güçlendirmek	Eğitim çalışmaları,	Uzmanlaşmış personel sayısı, Düzenlenen eğitim sayısı, Eğitilen personel sayısı,
Tanıtım yapmak, paydaşların bilinç düzeyini artırmak, bilgiyi kolay erişilebilir hale getirmek	Organik tarım ile ilgi yayın hazırlanması, Bilgi bankası oluşturulması, Mevcut portalın tanıtımı, Araştırma ve projelerin isimleri ve içeriğinin yayınlanması,	Basılı ve görsel yayın sayısı, Düzenlenen sempozyum, seminer ve konferans sayısı, Organizasyonlara katılım oranı, Tanıtım günleri, Organik tarım konusunda TV da yapılan yayın süresi,
Organik ürün pazarını geliştirmek	Tarımsal örgütlenmenin güçlendirilmesi, Marka yaratma çalışmaları, Organik ürün çeşitliliğinin ve işlenmiş ürün sayısının artırılması, Organik ürün tüketiminin teşvik edilmesi, Organik ürün tanıtım grubu oluşturulması, Organik tarımın tekstil, kozmetik, agro-ekoturizm gibi diğer sektörlerle entegrasyonunun sağlanması,	Düzenlenen organizasyon sayısı, Organizasyonlara katılım oranı, Düzenlenen eğitim sayısı,

EKLER

EK 1.ORGANİK PAZARLAR TÜKETİCİ ANKETİ

Meslek: **Yaş (…)** **Cinsiyet (… Bayan) (… Bay)**

1- Organik, ekolojik veya biyolojik üründen ne anlıyorsunuz?

2-Organik ürün ismini nereden ve ne zaman duydunuz?

3-Organik ürünlere güveniyor musunuz?

a) Evet. Çünkü ….

b) Hayır. Çünkü …

4-Organik ürünleri organik olmayan ürünlerden nasıl ayırt ediyorsunuz?

a) Tat b) Görünüm c) Sertifika-Logo d) Etiket bilgisi e) Diğer

5-Organik ürün fiyatlarını organik olmayan ürün fiyatlarına göre nasıl buluyorsunuz?

a) Çok yüksek b) Yüksek c) Normal d) Düşük

6-Organik ürünleri nerelerden alıyorsunuz?

a) Pazar b)Market c) Organik ürün mağazaları d) İnternet

7-Organik tarımın kontrollü bir üretim sistemi olduğunu biliyor musunuz?

a)Evet b) Hayır

8-Hangi organik ürünleri daha çok tüketiyorsunuz?

a) Sebze-meyve b) Hayvansal ürün c) Tahıl-bakliyat d) Diğer

9- Organik ürünü neden tercih ediyorsunuz?

a) Moda-merak b) Güvenilir c) Sağlıklı d) Tat ve aroma
e) Kimyasal gübre ve ilaç kullanılmaması f) Diğer

10-Organik ürün tanıtımını yeterli buluyor musunuz?

a) Evet b) Hayır

11-Organik ürünlerle ilgili beklentileriniz nelerdir?

12- Bakanlığa öneriniz var mı?

13- Geliriniz?

EK 2.PAYDAŞ LİSTESİ

1.Devlet Planlama Teşkilatı
2.Sanayi Ve Ticaret Bakanlığı
3.Sağlık Bakanlığı
4.Çevre Ve Orman Bakanlığı
5.Kültür Ve Turizm Bakanlığı
6.İhracatı Geliştirme Etüt Merkezi
7.İhracat Genel Müdürlüğü
8.Gümrük Müsteşarlığı
9.Avrupa Birliği Genel Sekreterliği
10.Ege İhracatçı Birlikleri genel Sekreterliği
11.TUBİTAK
12.Ziraat Mühendisleri Odası
13.Gıda Mühendisleri Odası
14.Veteriner Hekimler Odası
15.Ziraat Yüksek Mühendisler Birliği
16.Türkiye Ziraat Odaları Birliği
17.Ekolojik Tarım Organizasyonu Derneği (ETO)
18.Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği
19.TEMA
20.Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölüm ve Zootekni Bölümü.
21.Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölüm Bşk.
22.Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölüm Bşk.
23. Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanlığı
24.BCS Öko-Garantie Organik Tarım Sertifikalandırma Hizmetleri Ltd. Şti.
25.IMO-Control Ve Sertifikasyon Ticaret Ltd. Şti.
26.ECOCER Denetim Ve Belgelendirme Ltd. Şti.
27.ETKO Ekolojik Tarım Kontrol Organizasyon Ltd. Şti.
28.C.U. Sertifikasyon Ltd. Şti.
29.EKOTAR Ekolojik Tarım Ürünleri Üretim, Kontrol, Sertifika, Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
30.ICEA Istitulo Per La Certificazione Etıca E Ambientale Türkiye İzmir Şubesi
31.CERES Certification Of Enviromental Standarts Gmbh Türkiye İzmir Şubesi
32.ORSER Organik Ürünler Kontrol ve Sertifikasyon Ltd. Şti.
33.ANADOLU Ekolojik Ürünler Kontrol ve Sertifikasyon Ltd. Şti.
34.TURKGAP Tarım Uygulamaları Kontrol ve Sertifikasyon Hizmetleri Tic. Ltd. Şti.
35.NİSSERT Uluslararası Sertifikasyon ve Denetim Hizmetleri Denetim Ltd. Şti.
36. IMC Ltd. Şti.
37.ANKA GLOBAL Kontrol ve Sertifikasyon A.Ş.
38.KALİTEST Belgelendirme ve Eğitim Hizmetleri Ltd. Şti.
39.EGETAR Kontrol ve Sertifikasyon Hizmetleri Ltd. Şti.
40.Organik Çilek Üreticileri Birliği KONYA
41.Organik Fındık Üreticiler Birliği Terme-SAMSUN
42.Organik Fındık Üreticiler Birliği Fatsa-ORDU
43.Organik Fındık Üreticiler Birliği GİRESUN
44.Organik Fındık Üreticiler Birliği Çarşamba-SAMSUN
45.Organik Fındık Üreticiler Birliği İkizce-ORDU
46.Organik Fındık ve Kestane Üreticiler Birliği Akçakoca-DÜZCE
47.Organik Meyve Üreticileri Birliği Fındıklı-RİZE
48.Organik Meyve Üreticileri Birliği Niksar-TOKAT

49.Organik Muz Üreticileri Birliği Bozyazı-MERSİN
50.Organik Sebze Üreticileri Birliği ADANA
51.Organik Sebze Üreticileri Birliği Aladağ-ADANA
52.Organik Tahıl Üreticileri Birliği Polatlı-ANKARA
53.Organik Tahıl Üreticileri Birliği KIRŞEHİR
54.Organik Tahıl Üreticileri Birliği Akçakent-KIRŞEHİR
55.Organik Tahıl Üreticileri Birliği Mucur-KIRŞEHİR
56.Organik Tahıl Üreticileri Birliği Çiçekdağı Belediyesi-KIRŞEHİR
57.Organik Tahıl Üreticileri Birliği Kaman-KIRŞEHİR
58.Organik Tahıl Üreticileri Birliği ANKARA
59.Organik Tahıl Üreticileri Birliği ERZURUM
60.ALARA Tarım Ürünleri
61.ARISU Gıda Dış Ticaret A.Ş.
62.AYSUN ŞENKUL
63.BIOLANDES GÜL SAN. TİC. A.Ş.
64.DAPHAN Organik Tarım Ürünleri Üretim Uygulama Geliştirme İthalat İhracat Turizm San. Tic. Paz. A.Ş.
65.Gürsel Tonbul Çiftlik İşletmesi
66.Işık Organik Gıda Tarım Ürünleri Hayvancılık San. ve Dış Tic.A.Ş.
67.Rapunzel Organik Tarım Ürünleri ve Gıda Tic Ltd Şti
68.Tiryaki Agro Gıda Sanayi ve Tic A.Ş.

EK 3.ORGANİK TARIM KANUNU

Kanun No: 5262	Kabul Tarihi : 1.12.2004

ORGANİK TARIM KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı; tüketiciye güvenilir, kaliteli ürünler sunmak üzere organik ürün ve girdilerin üretiminin geliştirilmesini sağlamak için gerekli tedbirlerin alınmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanun, organik tarım faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin kontrol ve sertifikasyon hizmetlerinin yerine getirilmesi ve Bakanlığın denetim usul ve esasları ile yetki, görev ve sorumluluklara dair hususları kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. — Bu Kanunda geçen;

a) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,

b) Organik tarım faaliyetleri: Toprak, su, bitki, hayvan ve doğal kaynaklar kullanılarak organik ürün veya girdi üretilmesi ya da yetiştirilmesi, doğal alan ve kaynaklardan ürün toplanması, hasat, kesim, işleme, tasnif, ambalajlama, etiketleme, muhafaza, depolama, taşıma, pazarlama, ithalat, ihracat ile ürün veya girdinin tüketiciye ulaşıncaya kadar olan diğer işlemlerini,

c) Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu: Organik ürünün veya girdinin, üretiminden tüketiciye ulaşıncaya kadar olan tüm aşamalarını kontrol etmek ve sertifikalandırmak üzere Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişileri,

d) Kontrol kuruluşu: Organik ürünün veya girdinin, üretiminden tüketiciye ulaşıncaya kadar olan tüm aşamalarını kontrol etmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişileri,

e) Sertifikasyon kuruluşu: Tüm kontrolleri tamamlanmış organik ürün veya girdiyi, kontrol kuruluşunun yaptığı kontrol ve bu kontrole ilişkin bilgi ve belgeler ile gerek duyulan hallerde yaptıracağı analizlere dayanarak sertifikalandırmak üzere Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişileri,

f) Yetkilendirilmiş kuruluş: Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu, kontrol kuruluşu veya sertifikasyon kuruluşu olarak Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişileri,

g) Kontrol: Organik tarım faaliyetlerinin bu Kanuna uygun olarak yapılıp yapılmadığının belirlenmesi, düzenli kayıtların tutulması, sonuçların rapor edilmesi, gerek görülmesi halinde ürünün organik niteliğinin laboratuvar analizleri ile test edilmesini,

h) Kontrolör: Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu adına veya kontrol kuruluşu adına, organik tarım faaliyetlerinin her aşamasının ilgili mevzuata göre uygulanmasını kontrol etmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek kişiyi,

ı) Sertifiker: Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu adına veya sertifikasyon kuruluşu adına, kontrolü tamamlanmış ürünün veya girdinin organik olduğunu onaylamak üzere Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek kişiyi,

j) Denetim: Organik tarım faaliyetlerinin, bu Kanuna uygun olarak yapılıp yapılmadığını tespit etmek amacıyla yetkilendirilmiş kuruluşlar, işletmeler ve müteşebbisler ile kontrolör ve sertifikerlerin, Bakanlık veya Bakanlık tarafından denetim yetkisi verilen kuruluşlarca yapılan her türlü denetimini,

k) İşletme: Yetkilendirilmiş kuruluşun kontrolü altında, söz konusu kuruluşlarla sözleşme yapılmak suretiyle organik ürün üretilen, işlenen, depolanan ve pazarlanan yerleri,

l) Müteşebbis: Organik tarım faaliyeti yapan gerçek veya tüzel kişiyi,

m) Sertifikasyon: Bütün kontrol yöntemlerinin uygulanması sonucu işletmenin, organik ürünün ve girdinin mevzuata uygun olarak belgelendirilmesini,

n) Sertifika: Bütün kontrol yöntemlerinin uygulanması sonucu işletmenin, organik ürünün ve organik girdinin mevzuata uygun olduğunu gösteren belgeyi,

o) Çalışma izni: Bu Kanuna göre çalışacak kontrolör, sertifikerler ile yetkilendirilmiş kuruluşlara Bakanlık tarafından verilen izni,

p) Organik ürün: Organik tarım faaliyetleri esaslarına uygun olarak üretilmiş ham, yarı mamul veya mamul haldeki sertifikalı ürünü,

r) Organik girdi: Organik tarım faaliyetlerinde kullanılan materyali,

s) Organik ürün etiketi: Organik ürün veya ambalajı üzerinde yer alan, ürünü tanıtan veya içindekini belirten herhangi bir kelime, detay, ticarî marka, tescilli marka, paket üzerinde yer alan resim, sembol, doküman, ilân, tabela veya tasma gibi her türlü yazılı ve basılı bilgi ve materyali,

t) Organik ürün logosu: Nitelikleri ve kullanımı bu Kanun kapsamında çıkarılacak yönetmelikte tanımlanan basılı işareti,

u) Akreditasyon: Yeterliği onaylanmış kurum ve kuruluşlar tarafından; kontrol ve sertifikasyon kuruluşlarının, laboratuvarların ulusal ve uluslararası kabul görmüş teknik kriterlere göre değerlendirilmesini, yeterliğinin onaylanmasını ve düzenli aralıklarla denetlenmesini,

v) Organik: Bu Kanunda geçen organik kelimesi ekolojik ve biyolojik kelimeleriyle eşdeğer anlamı, İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Komiteler, Yetkilendirilmiş Kuruluşlar ve Müteşebbis

Komitelerin oluşumu, yetki, görev ve sorumlulukları

MADDE 4. — Bu Kanunun uygulanmasında; organik tarımın geliştirilmesi yönünde çalışmalar yapmak ve Bakanlık içi koordinasyon ve değerlendirme hizmetleri ile yetkilendirilmiş kuruluşların, işletmelerin, müteşebbislerin, kontrolör ve sertifikerlerin faaliyetlerini izlemek üzere Bakanlık bünyesinde Organik Tarım Komitesi kurulur.

Organik tarımın ticaretini, tanıtımını, araştırmalarını ve diğer organik tarım faaliyet stratejilerini belirlemek ve Bakanlık dışı kurum ve kuruluşlarla koordinasyon ve izleme hizmetlerini yapmak üzere Organik Tarım Ulusal Yönlendirme Komitesi kurulur. Bu Komite; ilgili kamu kurum ve kuruluşları, meslek kuruluşları, sivil toplum örgütleri, üniversiteler ve özel sektör temsilcilerinden olmak üzere en az on kişiden oluşur.

Bu komitelere bağlı olarak, yeter sayıda alt komite oluşturulabilir.

Organik Tarım Komitesi ve Organik Tarım Ulusal Yönlendirme Komitesinin oluşumu ve çalışma şekli ile ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yetkilendirilmiş kuruluşlar

Madde 5. — Bu Kanunun uygulanmasında; organik tarım faaliyetlerinin her türlü kontrol ve sertifikalandırma işlemleri, Bakanlıkça veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş kuruluşlarca yapılır. Yetkilendirilmiş kuruluşlar, yeterli ve tecrübeli personel ile teknik alt yapıya sahip olmak zorundadır.

Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya sertifikasyon kuruluşu tarafından sertifikalandırılmamış ürünler, organik ürün veya organik girdi adı altında satılamaz.

Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya sertifikasyon kuruluşu organik olmayan tarımsal ürün ve girdilere, organik ürün veya organik girdi sertifikası veremez.

Yetkilendirilmiş kuruluşlar ile kontrolör ve sertifikerler, Bakanlıktan çalışma izni almak zorundadır. Yetkilendirilmiş kuruluşların çalışma izni bittiğinde, Bakanlıktan süre uzatımı almadan tekrar faaliyette bulunamazlar.

Bakanlık tarafından verilen çalışma izni devredilemez.

Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu, kontrol ve sertifikasyon olmak üzere iki ayrı birimden oluşur. Kontrol biriminde görev yapanlar sertifikasyon biriminde, sertifikasyon biriminde görev yapanlar da kontrol biriminde görev yapamazlar.

Yetkilendirilmiş kuruluşlar, bu Kanuna uygun olarak çıkarılacak yönetmelikte belirlenen dönemlerde Bakanlığa rapor vermek, bilgi ve belgelerini Bakanlık yetkililerine göstermek zorundadırlar.

Yetkilendirilmiş kuruluşlar ile kontrolör ve sertifikerlerin; çalışma izni, izin süresi, süre uzatımı, izinlerinin iptali, görev ve yetkileri, yetki kullanımı, kontrol ve sertifikasyon sistemi ile kontrolör ve sertifiker çalıştırmaya ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

Müteşebbis

MADDE 6. — Müteşebbisler, yetkilendirilmiş kuruluş kontrolünde çalışmak zorunda olup, bu Kanun kapsamında Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelik hükümlerine aykırı faaliyette bulunamazlar.

Müteşebbisler, kontrol veya denetim amacı ile Bakanlık yetkilileri ile Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kuruluşların yetkililerine; işletmeye giriş izni vermek ve muhasebe kayıtları ile diğer ilgili dokümanlarını göstermek zorundadırlar. Yetkilendirilmiş kuruluşlar, elde ettikleri bu bilgi ve belgeleri, Bakanlık dışında üçüncü şahıslara veremezler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Uygulama Esasları

Organik tarım faaliyetleri

MADDE 7. — Organik tarım faaliyetlerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Orman sayılan yerlerde ürün toplanması ile ilgili usul ve esaslar, Çevre ve Orman Bakanlığının görüşü alınarak, Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Hammaddesi tarımsal kaynaklı olan organik ürünlerden elde edilen nihai ürünlerin, imalat veya sanayi ürünü olması halinde, bu nihai ürünlerin üretilmesi ve tüketiciye ulaşıncaya kadar olan aşamalar ile ilgili usul ve esaslar Bakanlığın olumlu görüşü alınarak, ilgili bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Organik ürünlerin satışı ve pazarlaması, 24.6.1995 tarihli ve 552 sayılı Yaş Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi ve Toptancı Halleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tâbi değildir.

Organik ürünlerin ve girdilerin reklam ve tanıtımı

MADDE 8. — Organik ürün ve girdilerin etiket ve logoları yalnızca organik ürünler ve girdiler için kullanılır. Organik ürünlerin ve girdilerin etiketi ve logosu, reklam ve tanıtımı; sahte, yanıltıcı veya ürünün yapısına, özelliklerine, içeriğine, kalitesine, orijinine ve üretim tekniklerine göre hatalı bir izlenim yaratacak, ürünün sahip olmadığı etki ve özelliklere atıfta bulunacak biçimde olamaz ve tüketiciyi yanıltacak yazı, resim, şekil ve benzerlerini içeremez.

Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yayın yapan ulusal, bölgesel, yerel radyo ve televizyonların, üretici ve tüketicilerin bilinçlendirilmesi amacıyla organik tarımla ilgili ayda en az otuz dakika eğitici yayın yapmaları konusunda Radyo ve Televizyon Üst Kurulu gerekli tedbirleri alır.

Organik ürünlerin ve girdilerin ihracatı

MADDE 9. — İhracat sertifikası olmayan organik ürün veya girdiler, organik ürün veya organik girdi adı altında ihraç edilemez.

İhraç edilen fakat alıcısı tarafından iade edilen ürün ve girdiler, mahrecine iade olarak kabul edilir. Söz konusu ürünler ve girdiler, ithalatta yapılan kontrol ve belgelerden muaf olup, gümrük idareleri tarafından sadece ayniyat tespiti yapılarak, ilgili mevzuat çerçevesinde yurda girişlerine izin verilir.

Organik ürünlerin ve girdilerin ithalatı

MADDE 10. — İhracat sertifikası olmayan organik ürün veya girdiler, organik ürün veya organik girdi adı altında ithal edilemez. Gümrükler dahil yapılan kontrollerde, organik olmadığı tespit edilen ürün ve girdilerin, yurt içine organik ürün veya girdi adı altında sokulması, dağıtılması ve satışının yapılmasına izin verilmez. Bu ürün ve girdiler, sorumlu müteşebbise iade edilir ya da ilgili ulusal mevzuatına uygun olmaları halinde, yurt içinde organik olmayan ürün veya girdi olarak değerlendirilmesine izin verilir.

Denetim

MADDE 11. — Bu Kanunun uygulanmasında; yetkilendirilmiş kuruluşlar, işletmeler ve müteşebbisler ile kontrolör ve sertifikerlerin her türlü denetimi Bakanlık tarafından yapılır.

Bakanlık gerekli gördüğü hallerde denetim yetkisini kısmen veya tamamen, akreditasyonu yapılmış; kamu kurum ve kuruluşlarına, özel sektör tüzel kişilerine ve üniversitelere devredebilir.

Denetim hizmetlerinde çalışacak personelin yetki ve sorumlulukları ile hizmet içi eğitimine ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Ceza Hükümleri, Cezaların Tahsili ve İtiraz

Ceza hükümleri

MADDE 12. (Değişik: 23/1/2008 -5728/560 md) — Bu Kanun hükümlerine uymayanlara uygulanacak cezaî hükümler aşağıda belirtilmiştir:

a) 5 inci maddenin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, onbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

b) 5 inci maddenin üçüncü fıkrasına aykırı hareket ettiği tespit edilenlere, ellibin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde, yetki ve izin belgeleri iptal edilir. Başka ad ve unvan altında olsa dahi, bu Kanun kapsamında çalışmalarına izin verilmez.

c) 5 inci maddenin dördüncü fıkrasına aykırı hareket edenlere, onbeşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde, idarî para cezası iki katı olarak uygulanır ve kendilerine bir daha çalışma izni verilmez.

d) 5 inci maddenin beşinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, yirmibin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde, çalışma izinleri iptal edilir.

e) 5 inci maddenin altıncı fıkrasına aykırı hareket eden kuruluşlara, onbeşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde, idarî para cezası iki katı olarak uygulanır ve çalışma izinleri iptal edilir.

f) 5 inci maddenin yedinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, yirmibin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

g) 6 ncı maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, onbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

h) 6 ncı maddenin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, yirmibin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

ı) 8 inci maddeye aykırı hareket edenlere, onbeşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Aykırılık etiket bilgilerinden kaynaklanıyorsa, etiket bilgileri düzeltilinceye kadar ürüne el konulur ve yukarıdaki para cezası uygulanıp ürün piyasadan toplattırılır. Toplatma masrafları müteşebbisten tahsil edilir.

j) 9 uncu maddenin birinci fıkrası ile 10 uncu maddeye aykırı hareket edenlere, otuzbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

k) Bu Kanuna göre denetimleri engelleyen kişi ve kuruluşlara, onbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Cezaların tahsili ve itiraz

MADDE 13. (Değişik: 23/1/2008 -5728/560 md) — Bu Kanunda yazılı olan idarî para cezaları, Bakanlık veya mahallî mülkî amir tarafından verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Bakanlıkça hazırlanarak yürürlüğe konulur. Bu yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan yönetmeliklerin, bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlük

MADDE 14. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

EK 4.

18 Ağustos 2010 ÇARŞAMBA **Resmî Gazete** Sayı : 27676

ORGANİK TARIMIN ESASLARI VE UYGULANMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; ekolojik dengenin korunması, organik tarımsal faaliyetlerin yürütülmesi, organik tarımsal üretimin ve pazarlamanın düzenlenmesi, geliştirilmesi, yaygınlaştırılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; her türlü bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretimi ile kullanılacak girdilerin organik tarım metoduna uygun olarak üretilmesi veya temini, gıda veya yem olarak kullanılan mayalar, orman ve doğal alanlardan organik tarım ilkelerine uygun olarak ürün toplanması, bu ürünlerin işlenmesi, ambalajlanması, etiketlenmesi, depolanması, taşınması, pazarlanması, kontrolü, sertifikalandırılması, denetimi ile cezai hükümlere ilişkin teknik ve idari hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 1/12/2004 tarihli ve 5262 sayılı Organik Tarım Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Allopati (zıt tedavi yöntemi): Hastalığın zıttı olan maddeyi bünyeye vererek yapılan tedaviyi,

b) **(Değişik:RG-6/10/2011-28076)** Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

c) Biyolojik mücadele: Bitkide zararlı, hastalık ve yabancı otlara karşı diğer canlı organizmaların kullanılmasıyla, zararlı etmenin ekonomik zarar seviyesinin altında tutulabilmesi için yapılan mücadeleyi,

ç) Biyoteknik yöntemler: Hedeflenen zararlı türlere karşı, tuzak ve tuzak sistemleri, feromonlar, cezbediciler, uzaklaştırıcılar, böcek gelişme düzenleyicileri, beslenmeyi ve yumurtlamayı engelleyiciler kullanılarak yapılan mücadeleyi,

d) Çalışma izni: Bu Yönetmeliğe göre çalışacak kontrolör, sertifiker ile yetkilendirilmiş kuruluşlara Bakanlık tarafından verilen izni,

e) Çiftçi: Mal sahibi, kiracı, yarıcı veya ortakçı olarak devamlı veya en az bir üretim dönemi veya yetiştirme devresinde tarımsal üretim yapan müteşebbisi,

f) Denetim: Organik tarım faaliyetlerinin, bu Yönetmeliğe uygun olarak yapılıp yapılmadığını tespit etmek amacıyla, yetkilendirilmiş kuruluşlar, işletmeler ve müteşebbisler ile kontrolör ve sertifikerlerin, Bakanlık veya Bakanlık tarafından denetim yetkisi verilen kuruluşlarca yapılan her türlü denetimini,

g) Fitoterapi: Hastalıklardan korunma ve tedavi amacıyla bitkilerden yararlanmayı,

ğ) Geçiş süreci: Bu Yönetmelik hükümlerine göre faaliyete başlanmasından, ürünün organik olarak sertifikalandırılmasına kadar geçen dönemi,

h) Genetik yapısı değiştirilmiş organizma (GDO): Modern biyoteknolojik yöntemler kullanılmak suretiyle gen aktarılarak elde edilmiş, insan dışındaki canlı organizmayı,

ı) GDO ve ürünleri: Kısmen veya tamamen GDO' lardan elde edilen, GDO içeren veya GDO' lardan oluşan ürünleri,

i) Homeopati: Benzerlerinin benzerleri ile tedavisini,

j) İşletme: Yetkilendirilmiş kuruluşun kontrolü altında, söz konusu kuruluşlarla sözleşme yapılması suretiyle organik ürün üretilen, işlenen, depolanan ve pazarlanan yerleri,

k) Kanun: Organik Tarım Kanununu,

l) Kapalı sistem: Karada veya bir gemi üzerinde üretimde kullanılan suyun büyük bir kısmının çeşitli işlemlerden geçirildikten sonra tekrar kullanılarak enerjiye dayalı su ürünleri yetiştiriciliği yapılan tesisi,

m) Komite: Organik Tarım Komitesini,

n) Kontrol kuruluşu: Organik ürünün veya girdinin, üretiminden tüketiciye ulaşıncaya kadar olan tüm aşamalarını kontrol etmek üzere, Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişileri,

o) Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu: Organik ürünün veya girdinin, üretiminden tüketiciye ulaşıncaya kadar olan tüm aşamalarını kontrol etmek ve sertifikalandırmak üzere Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişileri,

ö) Kontrol: Organik tarım faaliyetlerinin bu Yönetmeliğe uygun olarak yapılıp yapılmadığının belirlenmesi, düzenli kayıtların tutulması, sonuçların rapor edilmesi, gerek görülmesi halinde ürünün organik niteliğinin laboratuvar analizleri ile test edilmesini,

p) Kontrolör: Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu adına veya kontrol kuruluşu adına, organik tarım faaliyetlerinin her aşamasının ilgili mevzuata göre uygulanmasını kontrol etmek üzere, Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek kişiyi,

r) Konvansiyonel tarım: Organik tarım faaliyetleri dışındaki tüm tarımsal faaliyetleri,

s) Konvansiyonel ürün: Konvansiyonel tarım metotları ile üretilmiş ürünü,

ş) Müteşebbis: Organik tarım faaliyeti yapan gerçek veya tüzel kişiyi,

t) Organik girdi: Organik tarım faaliyetlerinde kullanılan materyali,

u) Organik ürün: Organik tarım faaliyetleri esaslarına uygun olarak üretilmiş ham, yarı mamul veya mamul haldeki sertifikalı ürünü,

ü) Organik bitkisel üretim: İnsan gıdası, hayvan yemi, bitki besleme, çoğaltım materyali elde edilmesi, hammaddesini tarımdan alan sanayilere organik hammadde temini, tıbbi ve bilimsel amaçlarla her aşaması bu Yönetmeliğe göre üretilen, yetkilendirilmiş kuruluş tarafından kontrol edilen ve sertifikalandırılan üretim faaliyetini,

v) Organik hayvansal üretim: Damızlık hayvan veya sperma kullanılarak hayvan üretilmesi, hayvansal ürünlerden insan gıdası ile hayvan ve bitki besleme ürünleri üretilmesi, hammaddesini tarımdan alan sanayilere ve bilimsel çalışmalara organik hammadde temini, her aşaması bu Yönetmeliğe göre yetkilendirilmiş kuruluş tarafından kontrol edilen ve sertifikalandırılan üretim faaliyetini,

y) Organik su ürünleri üretimi: Denizler, içsular ve çiftliklerde organik tarım metotları kullanılarak balık, deniz yosunu, sünger, yumuşakça, kabuklu ve su memelileri ile bunlardan imal edilen ürünlerden insan gıdası, stok takviyesi ve tarıma dayalı sanayide kullanılacak hammadde temini, sportif, tıbbi ve bilimsel amaçlarla her aşaması bu Yönetmeliğe göre yetkilendirilmiş kuruluşun denetiminde kontrol edilen ve sertifikalandırılan üretim faaliyetlerini,

z) Organik Tarım Bilgi Sistemi (OTBİS): Organik tarım yapan müteşebbis, arazi, ürün, hayvansal üretim, su ürünleri üretimi ve sertifika bilgilerinin bulunduğu Bakanlıkça oluşturulan veri tabanını,

aa) Organik tarım faaliyetleri: Toprak, su, bitki, hayvan ve doğal kaynaklar kullanılarak organik ürün veya girdi üretilmesi ya da yetiştirilmesi, doğal alan ve kaynaklardan ürün toplanması, hasat, kesim, işleme, tasnif, ambalajlama, etiketleme, muhafaza, depolama, taşıma, pazarlama, ithalat, ihracat ile ürün veya girdinin tüketiciye ulaşıncaya kadar olan diğer işlemlerini,

bb) Organik tarım metodu: Organik tarım uygulamaları esnasında yapılması gereken bilimsel ve teknik uygulamaların tamamını veya bölümlerin her birini,

cc) Organik ürün etiketi: Organik ürün veya ambalajı üzerinde yer alan, ürünü tanıtan veya içindekini belirten herhangi bir kelime, detay, ticari marka, tescilli marka, paket üzerinde yer alan resim, sembol, doküman, ilan, tabela veya tasma gibi her türlü yazılı ve basılı bilgi ve materyali,

çç) Organik ürün logosu: Bu Yönetmeliğin Ek-10 bölümünde yer alan basılı işaretleri,

dd) Polikültür: Su ürünleri üretimi çerçevesinde, genellikle farklı besin zinciri basamağından gelen iki veya daha fazla türün aynı kültür biriminde yetiştirilmesini,

ee) Sertifika: Bütün kontrol yöntemlerinin uygulanması sonucu işletmenin, organik ürünün ve organik girdinin mevzuata uygun olduğunu gösteren belgeyi,

ff) Sertifikasyon: Bütün kontrol yöntemlerinin uygulanması sonucu işletmenin, organik ürünün ve girdinin mevzuata uygun olarak belgelendirilmesini,

gg) Sertifiker: Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya sertifikasyon kuruluşu adına, kontrolü tamamlanmış ürünün veya girdinin organik olduğunu onaylamak üzere, Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek kişiyi,

ğğ) Sertifikasyon kuruluşu: Tüm kontrolleri tamamlanmış organik ürün veya girdiyi, kontrol kuruluşunun yaptığı kontrol ve bu kontrole ilişkin bilgi ve belgeler ile gerek duyulan hallerde yaptıracağı analizlere dayanarak sertifikalandırmak üzere Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişileri,

hh) Stoklama yoğunluğu: Su ürünleri yetiştiriciliğinde, suyun metrekare veya metreküpü başına stoklanan canlı ağırlığı veya adedini,

ıı) Topraksız tarım: Bitki köklerinin mineral besinli bir solüsyon içinde olduğu ya da besin solüsyonu eklenmiş perlit, çakıl ya da mineral yün gibi etkisiz bir ortam içinde büyütülmesi yöntemini,

ii) Uygunluk belgesi: Organik sertifikaya sahip olmayan ancak bu Yönetmeliğin Ek-1'inde yer alan Organik Tarımda Kullanılacak Gübreler, Toprak İyileştiriciler ve Besin Maddeleri (Deniz yosunu üretimi dâhil)

ile Ek-2'sinde yer alan Bitki Koruma Maddelerinin müteşebbis tarafından kullanılmasının uygun olduğunu gösteren belgeyi,

jj) Üretim birimi: Üretimde kullanılan, arazi parselleri, otlaklar, gezinti alanları, hayvan barınakları, su ürünleri üretim yerleri ve sistemleri, tarımsal ürünler ile hammaddeler ve girdilerin depolanması için kullanılacak tesisleri,

kk) Üretim döngüsü: Su ürünleri yetiştiriciliğinde, yetiştirilen türün yaşam aşamasının en başından ürün alınmasına kadarki yaşam süresini,

ll) Veteriner tıbbi ürün: Hayvana uygulanmak ya da hayvan için kullanılmak amacıyla tüm üretim aşamalarından geçerek kullanıma hazır hâle getirilmiş etkin madde ihtiva eden ürünleri ve veteriner biyolojik ürünlerini,

mm) Veteriner biyolojik ürünleri: Hayvanlarda aktif veya pasif bağışıklık oluşturmak, bağışıklığın seviyesini ölçmek veya hastalık teşhisi için hazırlanmış aşı, serum gibi ürünler ile teşhis kitlerini,

nn) Yenilenebilir kaynaklardan gelen enerji: Rüzgâr, güneş, jeotermal, dalga, gel-git, hidroenerji, atık depolama alanı gazı, kanalizasyon arıtma tesisi gazı ve biyogazları gibi yenilenebilir fosil dışı enerji kaynaklarını,

oo) Yetkilendirilmiş kuruluş: Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu, kontrol kuruluşu veya sertifikasyon kuruluşu olarak Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişileri,

ifade eder.

İKİNCİ KISIM
Organik Tarımın Esasları

BİRİNCİ BÖLÜM
Organik Tarım Faaliyetine Göre Genel Üretim

Organik tarımın genel kuralları

MADDE 5 – (1) Organik tarımın genel kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Bu Yönetmelikte belirtilen kurallara uymak kaydıyla tüm ülke sathında organik tarım metodu uygulanabilir. Müteşebbis, çevresel kirlilik riski bulunan alanlarda bulaşma riskini değerlendirir ve gerekli tedbirleri alır. Alınan tedbirlerin yeterliliğine yetkilendirilmiş kuruluş tarafından kontroller sırasında karar verilir.

b) Organik tarım faaliyetleri, müteşebbis ile yetkilendirilmiş kuruluş arasında imzalanan sözleşmeye dayalı yürütülür. Bu sözleşme; tarımsal faaliyetin bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılacağını belirleyen yazılı anlaşmayı ifade eder. Yetkilendirilmiş kuruluş sözleşme yaptığı müteşebbisi en geç 45 gün içerisinde veri sistemine kayıt etmek ve Bakanlığa bildirmek zorundadır.

c) Konvansiyonel üretimde kullanılan binalar, alet ve ekipmanlar temizlenip dezenfekte edildikten sonra organik üretimde kullanılır.

ç) Organik tarım faaliyetlerinin tüm aşamaları kayıt altına alınarak izlenebilirlik temin edilir.

d) Kısmen veya tamamen GDO' lardan elde edilen, GDO içeren veya GDO' lardan oluşan gıda, yem, gıda katkı maddesi, bitki koruma ürünleri, gübreler, toprak düzenleyiciler, tohumlar, mikroorganizmalar, hayvan sağlığı için kullanılan ürünler ve hayvanlar organik tarımda kullanılamaz.

e) Gıda ve yem olmayan organik dışı ürünleri kullanan müteşebbisler, satıcıdan tedarik edilen ürünün GDO' lardan ya da GDO' lar tarafından üretilmiş ürünlerden üretilmediğini bu Yönetmeliğin Ek-12' sinde yer alan Satıcı Beyannamesi ile teyit edilmesini sağlamak zorundadır.

f) Tamamen organik üretim yapılmayan çiftlikler, birbirinden açık bir şekilde ayrılmış bölümlere veya su ürünü üretim alanlarına bölünebilirler. Bu alanlarda; hayvancılık yapılıyorsa birbirinden farklı türler bulunur. Su ürünleri üretimi söz konusu ise, üretim alanları arasında fiziksel ayrımın olması kaydıyla aynı türler bulunabilir. Bitkisel üretim söz konusu olduğunda, birbirinden kolayca ayrılabilen çeşitler bulunmalıdır.

g) Bir çiftliğin bütün bölümlerinin organik üretim için kullanılmadığı yerlerde, müteşebbis organik birimler için kullanılan araziyi, organik birimler tarafından üretilen hayvanları ve ürünleri, organik olmayan birimler için kullanılan ya da bunlar tarafından üretilen ürünlerden ayırır ve bu ayrımı gösterecek kayıtları düzgün bir şekilde tutar.

ğ) Organik tarımda yenilenemez kaynakların ve çiftlik dışı girdilerin kullanımı minimum düzeyde tutulur.

h) Bitkisel ve hayvansal orijinli ürünlerin ve atıkların tarımsal faaliyette girdi olarak kullanmak üzere geri dönüştürülmesi sağlanır.

ı) Organik tarımsal üretim ile ilgili kararlarda yerel ve bölgesel ekolojik dengenin dikkate alınması gerekir.

Organik tarıma başlama

MADDE 6 – (1) Organik tarıma başlama kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Organik tarım faaliyetinde bulunmak isteyen müteşebbis, kontrol ve sertifikasyon kuruluşuna veya kontrol kuruluşuna başvurur. Aşağıda yer alan bilgi ve belgelerin tamamlanmasını müteakip sözleşme imzalanır.

1) Müteşebbisin adı, adresi, T.C. kimlik numarası ve vergi numarası, yabancı gerçek kişilerde ise yabancı kimlik numarasını içeren kimlik bilgi ve belgeleri,

2) İşletmenin yeri ve konumu,

3) Kadastro çalışması tamamlanmış alanlarda tapu kaydı, tamamlanmamış alanlarda ise araziye ait kroki,

4) Müracaat edilen arazinin veya arazinin kullanım hakkının kendine ait olduğuna dair bilgi ve belgeler,

5) Gıda işleyen işyeri ise Çalışma İzni ve Gıda Sicili Belgesi,

6) Su ürünleri yetiştiriciliği için Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesi ve/veya Su Ürünleri Kuluçkahane Belgesi.

b) Organik tarım faaliyetinde bulunmak isteyen müteşebbis, başvurduğu yetkilendirilmiş kuruluş ile sözleşme yapar. Müteşebbis, organik tarım faaliyetini bireysel olarak yapabildiği gibi, üretici grubu ile de yapabilir. Müteşebbis organik tarım faaliyetini üretici grubu ile yapıyorsa, her üretici ile sözleşme imzalamak zorundadır. Bu durumda, müteşebbis üretici grubu adına yetkilendirilmiş kuruluş ile sözleşme yapar. Bu üretici grubu içinde yer alan çiftçi müteşebbis olarak değerlendirilir ve bir kod verilerek kayıt altına alınır. Müteşebbis; aracı tüccar, depolama, işleme ve benzeri fason hizmetleri yaptırdığı gerçek ve tüzel kişi ile de sözleşme yapar. Bu fason üretim yapan işletmelerde organik tarım kontrol sistemine dâhildir.

c) Yetkilendirilmiş kuruluş ile sözleşme imzalamış olan orman ve doğal alanlardan ürün toplayacak müteşebbis, ürün toplamadan önce, bu alanların mülkiyetinin veya kullanma hakkının ait olduğu makamdan yazılı izin alır.

ç) Su ürünleri üretimi yapacak müteşebbis Bakanlıktan yetiştiricilik için izin alır. Bakanlıktan yetiştiricilik izni alan müteşebbisler organik su ürünleri üretimi yapabilir. Organik su ürünleri üretimi yapacak müteşebbis, kamuya ait alanda üretim yapacaksa, ilgili kurumdan alınacak yazılı izin ile yetkilendirilmiş kuruluşa başvurarak sözleşme imzalar.

d) Yetkilendirilmiş kuruluş, her bir üretim aşaması için, ayrı ayrı sözleşme yapabileceği gibi, her faaliyeti ayrı ayrı belirtmek kaydıyla tek bir sözleşme de yapabilir. Yetkilendirilmiş kuruluş, müteşebbise ister bağımsız, ister üretici grubu dâhilinde olsun, Bakanlıkça hazırlanacak ve yetkilendirilmiş kuruluşlara bildirilecek kodlama sistemine göre, bir kod numarası verir.

Geçiş süreci ile ilgili işlemler

MADDE 7 – (1) Organik tarımda geçiş süreci ile ilgili kurallar aşağıda belirtilmiştir.

a) Organik tarım faaliyeti yapılan alanlar, hayvanlar, arılar ve su ürünleri geçiş sürecine alınır. Bitkisel üretimde organik tarıma başlanmasından on iki ay sonra elde edilen ürünler geçiş süreci ürünü olarak değerlendirilir. Geçiş süreci ürünü, "Organik tarım geçiş süreci ürünüdür" etiketiyle pazarlanır. Geçiş sürecinde bulunan hayvanlardan elde edilen ürünlerin reklam ve etiketlerinde organik tarımı çağrıştıran ifadeler kullanılamaz.

b) Organik tarım geçiş süreci kapsamında bu Yönetmelikteki tüm kurallar uygulanır.

c) Kısmen organik tarım yapılan ya da organik tarıma geçiş sürecinde bulunan bir çiftlik ya da üretim biriminde, çiftçi organik olarak üretilen ürünler ile geçiş süreci ürünleri ve hayvanları birbirinden ayırt edilebilecek şekilde tutar ve bu ayrımı gösterecek kayıtlara sahip olur.

İKİNCİ BÖLÜM
Organik Tarım Metoduyla Bitkisel Üretim, Mantar ve Maya Üretimi

Organik bitkisel üretim kuralları

MADDE 8 – (1) Organik bitkisel üretim kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Organik bitkisel üretimde toprağın biyoçeşitliliğini geliştiren, toprağın organik maddesini koruyan veya artıran, toprağı sıkıştırmayan ve erozyonu engelleyen toprak işleme teknikleri kullanılır. Organik tarımda kullanılan üretim teknikleri çevre kirliliğini engellemeli veya minimuma indirmelidir.

b) Organik olarak değerlendirilecek bitkisel ürünler için, tek yıllık bitkilerde ekim tarihinden itibaren en az iki yıl, mera ve yem bitkilerinde yem olarak kullanılmasından önce en az iki yıl, çok yıllık bitkilerde ise ilk organik ürün hasadından önce üç yıllık geçiş sürecinin uygulanması gerekir. Geçiş sürecinde bitkisel üretim için ilgili üretim alanında bu Yönetmelik ile yasaklanmış girdinin kullanıldığı en son tarih temel alınır.

c) Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya kontrol kuruluşu; arazinin önceki yıllardaki kullanım durumu, yapılan uygulamalar, bölgedeki genel durum ve yetiştirilen ürünler, risk durumları, konu ile ilgili müteşebbis kayıtları ve raporlarının incelenmesi neticesinde geçiş sürecini uzatabilir ya da kısaltabilir. Müteşebbis tarafından organik tarım yapılacak alan bu Yönetmeliğin Ek-1 ve Ek-2 bölümlerinde yer alan girdiler dışındaki girdilerin geriye dönük olarak en az üç yıl kullanılmadığını resmi kurum ve kuruluşlardan alınacak belge ile belgelendirilmesi halinde yetkilendirilmiş kuruluş tarafından geçiş süreci maksimum bir yıl kısaltılabilir. Geçiş süreci, tek yıllık bitkilerde 12 ay, çok yıllık bitkilerde 24 aydan daha az uygulanamaz.

ç) Bir işletmede, organik tarım metodu ile üretilen ürün ile aynı tür ve çeşitten olan ya da bu ürünlerden kolaylıkla ayırt edilemeyen konvansiyonel ürünler bir arada üretilemez. Ancak;

1) Çok yıllık bitkilerin üretilmesi durumunda;

Müteşebbisin, işletmenin tamamını en geç beş yıllık plan dâhilinde organik üretime geçireceğini taahhütte bulunması,

Her birimden hasat edilen ürünlerin ayrı ayrı yerlerde tutulmasını sağlayacak önlemlerin alınması,

Yetkilendirilmiş kuruluşun, ürünlerden her birinin hasadından en az 48 saat önce haberdar edilmesi,

Müteşebbisin, hasadın tamamlanmasından hemen sonra, elde edilen ürünlerin kesin miktarı ile ayırt edici özellikleri konusunda yetkilendirilmiş kuruluşu bilgilendirmesi ve bu ürünlerin diğerlerinden ayrı tutulması için gerekli önlemlerin alındığını teyit etmesi hallerinde,

bu alt bendin birinci paragrafında belirtilen geçiş dönemi planı ve müteşebbis tarafından taahhüt edilen önlemler yetkilendirilmiş kuruluş tarafından onaylanır ve geçiş planı her yıl teyit edilir.

2) Tarımsal araştırma yapılması düşünülen alanlar, resmi eğitime yönelik kullanılan alanlar ile tohum, vegetatif üretim materyalleri ve transplantasyon materyallerinin üretileceği durumlarda (1) numaralı alt bendin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci paragrafında yer alan koşulların karşılanması durumunda,

3) Otlakların otlama amacıyla kullanılması durumunda.

Yukarıda belirtilen durumlarda, aynı ürünün organik ve konvansiyonel üretiminin aynı işletmede yapılmasına izin verilir.

d) Bitkisel üretimde bina ve tesislerin temizliği ve dezenfeksiyonu için ülkemiz tarımsal üretiminde genel olarak bu amaçla kullanımına izin verilen girdiler kullanılır.

e) Organik tarımda, topraksız tarıma izin verilmez.

Toprak koruma, hazırlama ve gübreleme

MADDE 9 – (1) Organik tarımda toprak verimliliği, sürdürülebilirliği, biyoçeşitliliğin korunması ve geliştirilmesi, toprak erozyonu ve sıkışmasının önlenmesi ve toprak ekosistemi aracılığıyla bitkilerin beslenmesi esastır. Organik bitkisel üretimde toprak koruma, hazırlama ve gübreleme kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Yetkilendirilmiş kuruluşça yapılan kontrollerde, müteşebbis tarafından arazide yeterli toprak koruma tedbirlerinin alınıp alınmadığına karar verilir.

b) Organik bitkisel üretimde, gereksiz ve toprakta erozyona neden olacak şekilde toprak işleme yapılamaz.

c) Toprağın verimliliği ve biyolojik aktivitesi aşağıda belirtilen yöntemlerle sağlanır.

1) Çok yıllık ekim nöbeti programı içerisinde baklagil ve derin köklü bitkilerin yetiştirilmesi sağlanır veya yeşil gübreleme yapılır.

2) Organik üretimden gelen hayvan gübresi ya da organik materyallerin tercihen her ikisinin de kompost edilmiş olarak kullanılmasına izin verilir. Tarımsal kaynaklı azotun su kirliliğine neden olmasını önlemek amacıyla, organik bitkisel üretimde kullanılacak toplam hayvan gübresi miktarı 170 kg/N/ha/yılı geçemez. Bu limit sadece; çiftlik gübresi, kurutulmuş çiftlik gübresi, kurutulmuş kanatlı gübresi, kompost edilmiş hayvan dışkısı, kanatlı gübresi dâhil, kompost edilmiş çiftlik gübresi ve sıvı hayvan dışkısı kullanımında uygulanır.

3) Biyodinamik preparatların kullanımına izin verilir.

4) Kimyasal yöntemlerle elde edilmiş azotlu gübreler kullanılamaz.

ç) Organik bitkisel üretim yapılacak alanlarda, (c) bendindeki önlemlere rağmen yeterli toprak verimliliği ve biyolojik aktivitenin sağlanamaması halinde, bu Yönetmeliğin Ek-1'inde yer alan Organik Tarımda Kullanılacak Gübreler, Toprak İyileştiriciler ve Besin Maddeleri kullanılır. Bu kapsamda ürün kullanılmasının gerekli olduğuna dair kayıtların müteşebbis tarafından tutulması gerekir.

d) Kompost aktivitasyonu için, genetiği değiştirilmemiş uygun bitki bazlı preparatlar veya mikroorganizma preparatları kullanılır.

e) Toprak koşulları ile topraktaki veya bitkideki besin maddelerinin yararlılığının artırılması için ülkemiz tarımsal üretiminde genel olarak kullanımına izin verilen genetiği değiştirilmemiş mikroorganizma preparatları kullanılır.

f) Organik gübre ve toprak iyileştiricilerin üretimi ve ithalatı için Bakanlıktan izin alınır. Bu izinlerden sonra, organik tarımda kullanılacak organik gübre ve toprak iyileştiricileri için yetkilendirilmiş kuruluş tarafından uygunluk belgesi veya sertifika verilir.

Ekim ve dikim

MADDE 10 – (1) Organik bitkisel üretimde ekim ve dikim kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Organik tarımsal çoğaltım materyallerinin özellikleri aşağıdaki şekilde olmalıdır.

1) Tohum; genetik olarak yapısı değiştirilmemiş, döllenmiş hücre çekirdeği içindeki DNA dizilimine dışarıdan müdahale edilmemiş, sentetik pestisitler, radyasyon veya mikrodalga ile muamele görmemiş biyolojik özellikte ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak üretilmiş olmalıdır.

2) Fide; organik tohum veya ana bitkiden elde edilmiş ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak üretilmiş olmalıdır.

3) Fidan ve anaç; organik materyallerden elde edilmiş ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak üretilmiş olmalıdır.

b) Tohum ve vejetatif çoğaltım materyali üretiminin haricinde, organik bitkisel üretimde kullanılacak tohum ve çoğaltım materyalleri organik tarım metoduyla üretilmiş olmalıdır. Bu amaçla kullanılacak materyalin tohum olması halinde ana bitki, çoğaltım materyali olmasında ise ebeveyn bitki en az bir nesil, çok yıllık bitki olması halinde ise iki üretim sezonu süresince bu Yönetmelik hükümlerine göre üretilmiş olmalıdır.

c) Organik tohum ve vejetatif çoğaltım materyalinin piyasada bulunmaması halinde, aşağıda belirtilen kurallara uymak koşulu ile fide dışında organik üretim metoduyla elde edilemeyen tohum ve vejetatif çoğaltım materyallerinin kullanımına izin verilir. Bu amaçla;

1) Öncelikle organik tarıma geçiş sürecindeki üretim biriminden alınmış tohum veya vejetatif çoğaltım materyali kullanımına izin verilir.

2) Tohum veya vejetatif çoğaltım materyalinin organik veya geçiş sürecindeki üretim biriminden sağlanmasının mümkün olmadığı hallerde; konvansiyonel tohum ya da vejetatif çoğaltım materyalinin kullanımına izin verilir.

3) Konvansiyonel tohum ya da tohumluk patatesin kullanılacağı alanlarda Devlet tarafından zirai karantina amaçlı kimyasal uygulama zorunluluğu yoksa bu Yönetmeliğin Ek-2' sinde yer alan ürünler dışında bitki koruma ürünleri ile muamele edilmemiş konvansiyonel tohum ya da tohumluk patates kullanılır.

4) İzinler ürünün ekiminden önce verilir.

5) İzinler yalnızca bir defalık ve bir mevsim için verilir. İzini veren yetkilendirilmiş kuruluş tarafından izin verilen tohum ve tohumluk patates miktarları kaydedilir.

6) Müteşebbis tarafından organik tohum veya tohumluk patatesin ülke içerisinde yeterli miktarda bulunmadığı belgelendirilir.

ç) Organik tarımda GDO'lu çoğaltım materyalleri kullanılamaz.

Bitki koruma

MADDE 11 – (1) Organik üretimde bitki koruma kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Hastalık, zararlı ve yabancı otların mücadelesinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır.

1) Hastalık ve zararlılara dayanıklı tür ve çeşit seçimi yapılır.

2) Uygun ekim nöbeti hazırlanır.

3) Uygun toprak işleme yöntemleri uygulanır.

4) Kültürel, biyolojik ve biyoteknik mücadele metotları uygulanır.

b) Bitki hastalık, zararlıları ve nematodlar ile yabancı otlara karşı yukarıda belirtilen hususların uygulanamaması veya yetersiz kalması halinde bu Yönetmeliğin Ek-2 bölümünde belirtilen girdiler kullanılır. Bu kapsamda ürün kullanılmasının gerekli olduğuna dair belgelerin kaydının müteşebbis tarafından tutulması gerekir.

c) Tuzak ve yayıcılarda kullanılan ürünler için, feromon yayıcılar hariç, tuzak ve/veya yayıcılar bu maddelerin doğaya salınmasını ve yetiştirilen ürünle temasını engelleyecek şekilde olur. Tuzaklar kullanıldıktan sonra toplanır ve imha edilir.

ç) Organik tarımda kullanılmasına izin verilen pestisit ve benzeri maddelerin ruhsatlandırılmasında **(Değişik ibare:RG-6/10/2011-28076)** 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri geçerlidir.

d) Organik tarımda hastalık, zararlı, nematod ve yabancı ot mücadelesinde kullanılacak girdilerin üretimi ve ithalatı için Bakanlıktan izin alındıktan sonra bu girdilere, yetkilendirilmiş kuruluş tarafından uygunluk belgesi veya sertifika verilir.

Sulama

MADDE 12 – (1) Organik bitkisel üretim sulama kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Sanayi ve şehir atık suları ile drenaj sisteminden elde edilen drenaj suları organik tarımda kullanılamaz, gerekli hallerde suyun uygunluğuna yetkilendirilmiş kuruluş tarafından yapılacak kontrollerde karar verilir.

b) Sulama suyu çevre kirliliğine yol açmamalıdır.

c) Sulama, toprak yapısında bozulmaya ve erozyona yol açmamalıdır.

Hasat

MADDE 13 – (1) Organik bitkisel üretimde hasat kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Organik ürünlerin hasadında kullanılan teknik araç ve gereçlerin ekolojik tahribat ve kirlilik oluşturmaması gerekir.

b) Elle toplama materyalleri ürünün organikliğini bozmayacak yapıda olmalıdır. Toplama materyalleri hijyenik olmalıdır.

c) Müteşebbislerin organik olmayan ürünlerle olası karışma ve değişmelere karşı gerekli önlemleri almaları ve organik ürünlerin tanımlanmasını sağlamaları durumunda, organik ve organik olmayan ürünleri aynı

zamanda hasat edebilirler. Müteşebbis ürünlerin hasat günleri, saatleri, devreleri, kabul tarih ve zaman bilgilerine ait kayıtları tutar ve yetkilendirilmiş kuruluşa verir.

ç) Ormanlar, doğal alanlar ve tarımsal alanlarda doğal olarak yetişen yenilebilir bitki ve kısımlarının toplanmasında aşağıdaki hususlara uyulur.

1) Toplama alanı, toplama işleminin üç yıl öncesine kadar bu Yönetmeliğin Ek-1 ve Ek-2' sinde yer alan ürünler dışındaki ürünlerle muamele edilmemiş olmalıdır.

2) Toplama alanı son iki yıl içinde yangın geçirmemiş olmalıdır.

3) Toplama alanındaki doğal yaşam dengesinin ve türlerin korunması sağlanır.

4) Doğadan toplanan ürünlerde geçiş süreci uygulanmaz.

Organik mantar üretimi

MADDE 14 – (1) Organik mantar üretiminde; kompost yapımında aşağıdaki bileşenleri içeren karışımlar kullanılır.

a) Bu Yönetmeliğin Ek-1 bölümünde yer alan organik tarım metoduyla üretim yapılan işletmeden gelen çiftlik gübresi ve hayvan dışkısı, söz konusu gübrelerin bulunamadığı durumlarda ise, kompostlamadan önceki kaplama materyali ve su hariç toplam içeriğin % 25' ini geçmeyecek oranda bu kısımdaki gerekleri karşılayan çiftlik gübresi ve hayvan dışkısı,

b) Organik üretim metoduna göre üretim yapılan arazilerden elde edilen saman benzeri tarımsal kaynaklı ürünler,

c) Kimyasal olarak muamele görmemiş torf,

ç) Kesildikten sonra kimyasal muamele görmemiş odun,

d) Doğal yapısındaki toprak ve sulama suyu özelliğindeki su,

e) Bu Yönetmeliğin Ek-1 bölümünde kullanımına izin verilen mineral maddeler.

Organik maya üretimi

MADDE 15 – (1) Organik maya üretiminde aşağıdaki kurallara uyulur.

a) Organik maya üretimi, imalatı ve formulasyonunda; gıdaların işlenmesinde kullanılan mikroorganizmalar, enzimler, içme suyu ve tuz (sodyum klorit ve potasyum klorit) kullanılır. Diğer ürün ve maddeler ancak bu Yönetmelik hükümlerine göre üretilmiş ve onaylanmışsa kullanılabilir.

b) Organik maya organik gıda ve yem içinde, organik olmayan maya ile birlikte bulunmamalıdır. Müteşebbis organik üretimden maya özütü veya otolizat elde edemediği durumlarda, organik maya üretimi için substrata %5'e kadar (kuru madde olarak) organik olmayan maya özütü veya otolizat ilave edilmesine müsaade edilir.

(2) Organik maya üretiminde bu Yönetmeliğin Ek-8'inin 3 üncü bölümünde yer alan maya ve maya ürünlerinin üretilmesi için yardımcı maddeler, normalde gıdaların işlenmesinde kullanılan mikroorganizma ve enzim preparatları ile içme suyu ve tuz kullanılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Organik Tarım Metoduyla Hayvansal Üretim

Organik hayvansal üretim kuralları

MADDE 16 – (1) Organik hayvansal üretim kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Damızlık veya üretime yönelik organik hayvancılıkta, çevre koşullarına adaptasyon kabiliyeti yüksek olan ve hastalıklara dayanıklı ırklar seçilir. Bunun için o bölgeye adapte olmuş yerli ırklar ve melezlerine öncelik verilir.

b) Organik işletmelerden getirilen ve tamamen organik yemlerle beslenilen, genetik yapısı değiştirilmemiş, çevreye, iklim koşullarına ve hastalıklara dayanıklı hayvanlar damızlık olarak kullanılır.

c) Organik hayvan yetiştiriciliğinde tabii tohumlama esastır. Damızlık hayvanlardan tamamen doğal yöntemlerle elde edilen, saklanan ve kullanılan sperma ile suni tohumlama yapılabilir. Embriyo transferi yapılamaz.

ç) Hayvanlar, meralara veya açık hava gezinti alanlarına veya açık alanlara erişebilmelidir. Meralarda ve açık alanlarda birim alan başına düşen hayvan sayısı, üretim birimindeki bitkisel üretime yeterli hayvan gübresi sağlayabilecek şekilde sınırlı olmalıdır. Hayvan yoğunluğu yayılan azot miktarı bakımından, kullanılan tarımsal alanda 170 kg/N/ha /yıl'ı aşamayacak sayıda belirlenir. Bu miktar aşıldığında, müteşebbisin aynı bölgede başka bir alan edinmesi veya yetkilendirilmiş kuruluşun bilgisi dâhilinde komşu işletmelerden bu olanağı sağlaması gereklidir. Yetkilendirilmiş kuruluş çevre koruma maksadıyla hayvan yoğunluğunu azaltabilir.

d) Aynı üretim biriminde bulunan tüm hayvanlar, bu Yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilir. Ancak, konvansiyonel olarak yetiştirilen hayvanlar, yetiştirildikleri barınakların ve arazilerin organik olarak yetiştirme yapılan birimlerden açıkça ayrı olması ve ayrı türlerin bulunması şartıyla aynı işletmede bulunabilirler.

e) Aşağıdaki koşulların sağlanması halinde organik yetiştirilen hayvanlar, konvansiyonel yetiştirilen hayvanlarla ortak alanlarda otlatılabilir.

1) Alanlar, en az üç yıl bu Yönetmelikte izin verilmeyen ürünlerle muamele görmemiş olmalıdır.

2) Konvansiyonel olarak yetiştirilmiş aynı tür hayvanlar, organik olarak yetiştirilen hayvanlar ile aynı anda merada olmamalıdır.

3) Organik hayvansal ürünlerin, konvansiyonel ürünlerden ayırt edilememesi durumunda bu ürünler organik olarak değerlendirilemez.

f) Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yetiştirilen hayvanlar aşağıdaki hususların bulunması şartıyla konvansiyonel yetiştirilen hayvanlarla farklı zamanlarda ortak arazilerde otlatılabilir.

1) Araziler geçiş sürecini tamamlamış olmalıdır.

2) Bu Yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilmemiş hayvanlar, ekstansif üretimden gelmiş olmalıdır.

3) Organik hayvan yetiştiriciliğinden elde edilen ürünler; ortak arazileri kullanan ve bu Yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilmeyen hayvanlarla aynı anda otlatılmadıkları, bir kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya kontrol kuruluşunca onaylanmadıkça organik olarak kabul edilemez.

g) Organik yem bitkileri üretimi yapılacak arazi, aşağıdaki hükümlere göre geçiş sürecine alınır;

1) Organik hayvansal üretim yapılacak arazi ve otlaklar iki yıllık geçiş sürecine alınır.

2) Otobur olmayan hayvanlar tarafından kullanılan otlaklar, açık barınaklar ve gezinti alanları için geçiş süresi bir yıla indirilir. Söz konusu araziler bu Yönetmelik ekinde izin verilen ürünlerden başka ürünlerle işlem görmediyse geçiş süresi yetkilendirilmiş kuruluşlarca 6 aya indirilir.

3) Bu fıkranın (f) bendi ile 17 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi istisna olarak hayvansal üretim birimi, mera ve yem üretimi için kullanılan araziler ile birlikte işletmenin tamamının eş zamanlı olarak organik üretime geçirilmesi söz konusu olduğunda aşağıdaki koşulların sağlanması kaydıyla geçiş süreci 24 aya indirilebilir. Bu istisna işletmenin mevcut olan hayvanlarına, yavrularına ve geçiş süreci başlamadan önce aynı zamanda yem üretimi için kullanılan araziler ve meralar için uygulanır. Hayvanlar üretim biriminden elde edilen ürünler ile beslenmelidir.

ğ) Hayvansal üretimde geçiş süreci;

1) Et üretiminde; büyükbaş hayvanlar için 12 ay, küçükbaş hayvanlar ve domuzlar için 6 aydır. Ancak organik süt sığırcılığı işletmelerinde sürüden et amaçlı ayrılacak hayvanlar için bu süre yaşam süresinin 3/4'ü dür.

2) Süt üretimi için yetiştirilen hayvanlar için 6 aydır.

3) Et üretimine yönelik kanatlılarda, 3 günlük yaştan büyük olmamak kaydıyla 10 hafta, yumurta üretimine yönelik kanatlılarda ise 6 haftadır.

h) Entansif üretimde kullanılan bazı damızlık veya ırklara ilişkin özel hastalık ve sağlık problemleri olmayanlar damızlık olarak kullanılır.

ı) Bir sürü ilk kez oluşturulurken organik olarak yetiştirilmiş hayvanlar yeterli sayıda olmadığında, konvansiyonel yetiştirilmiş hayvanlar aşağıdaki hususlara uyulmak şartıyla organik hayvancılıkta kullanılır:

1) Etlik piliçler geldikleri çiftlikten ayrıldıklarında 3 günlük yaştan büyük olamaz.

2) Buzağılar ve taylar sütten kesilir kesilmez bu Yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilir ve her koşulda 6 aylıktan küçük olur.

3) Kuzular ve oğlaklar sütten kesilir kesilmez bu Yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilir ve 60 günden büyük olmamalıdır.

4) Domuz yavruları sütten kesildikleri andan itibaren bu Yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilmiş olmalı ve 35 kg'dan az olmalıdır. Dişi domuzlar, gebeliğin son dönemi ve emzirme dönemi haricinde grup içinde tutulur. Domuz yavruları düz gezinti alanlarında ve kafeslerde tutulamazlar. Domuzların gezinti alanlarında kendine özgü davranışları sürdürmelerine izin verilir. Eşelenmeleri için farklı substratlar kullanılabilir.

5) Yetkilendirilmiş kuruluşun onayına tabi olarak, hayvansal üretim biriminde var olan bu Yönetmeliğin kuralları ile uyuşmayan hayvanlar öngörülen geçiş süreleri uygulanmak koşuluyla organik üretime geçiş yapar.

i) Organik sığır besisi yapılan işletmede yeniden sürü tesis edilirken; öncelikle organik hayvancılık işletmelerinden, bulunamaması halinde bu Yönetmelik hükümlerine uygun şartlardaki besi danaları konvansiyonel hayvancılık yapılan işletmelerden getirilir.

j) Sürünün büyütülmesi ve/veya sürünün yenilenmesi için organik olarak üretilen hayvanların bulunamaması halinde her yıl yetişkin büyükbaş hayvanların maksimum % 10'u, domuz ve küçükbaş hayvanların maksimum % 20'si dişi olarak, yetkilendirilmiş kuruluşun onayı ile konvansiyonel hayvancılık yapılan işletmelerden getirilebilir. Bu oranlar aşağıdaki durumlarda yetkilendirilmiş kuruluşun onayı ile sürünün % 40'ı oranında artırılabilir;

1) Müteşebbisin yazılı taahhüdü ile sürü büyüklüğünün artırılmasının garanti edilmesi halinde,

2) Irk değiştiriliyorsa,

3) Yeni bir hayvansal üretim geliştiriliyorsa,

4) Çiftlikteki hayvan ırkı yok olma tehlikesi altındaysa,

5) Sağlık ya da afet nedenleriyle yüksek hayvan ölümleri oluyorsa,

k) (j) bendinde belirtilen yüzdeler 10 adetten az büyükbaş hayvan veya 5 adetten az küçükbaş ve domuz bulunan küçük işletmelerde uygulanmaz. Bu birimlerde yukarıda belirtilen yenileme işlemleri yılda azami 1 hayvan ile sınırlıdır.

l) Damızlık erkekler, sonradan bu Yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilmesi ve beslenmesi şartı ile organik olmayan işletmelerden getirilebilir.

m) Organik hayvan yetiştiriciliği ve hayvansal üretim yapan işletmeler, hayvanların giriş ve çıkışı ile tüm tedavi uygulamalarıyla ilgili düzenli kayıtları tutar.

Organik hayvansal üretimde yem temini ve hayvan besleme

MADDE 17 – (1) Organik hayvansal üretimde yem temini ve hayvan besleme kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Pet hayvanı ve kürk hayvanı dışında, organik hayvan yetiştiriciliğinde, hayvanlar organik olarak üretilmiş kaba ve kesif yemlerle beslenir.

b) Farklı gelişim evrelerindeki organik beslemede ihtiyaçları karşılanırken, üretim artışı yanında kaliteli üretim sağlanır. Hayvanların zorlama ile beslenmesi yasaktır.

c) Hayvanlar, öncelikle yetiştirildikleri işletmeden sağlanan organik yemlerle, mümkün olmaması halinde bu Yönetmelik hükümlerine uygun hareket eden diğer işletmelerden sağlanan ve bu Yönetmeliğin Ek-5 bölümünde verilen yemlerle beslenir.

ç) Ortalama olarak rasyon kuru maddesinin % 30 kadarı, geçiş süreci maddeleri içerebilir. Geçiş sürecindeki yem maddeleri hayvanların yetiştirildiği işletmeden temin ediliyorsa bu oran % 60'a kadar çıkarılabilir.

d) Yavruların beslenmesi öncelikle ana sütüyle sağlanır. Bunun mümkün olmaması halinde yavrular aynı sürüden elde edilen sütlerle beslenilir. Türlere bağlı olarak yavruların süt ile beslenmeleri gereken asgari süre; büyükbaş hayvanlarda ve taylarda 90 gün, küçükbaş hayvanlarda 45 gün ve domuzlarda 40 gündür.

e) Yetiştirme sistemi; yılın değişik dönemlerinde hayvanların otlaklara ulaşabilmelerine imkân sağlar. Ruminant rasyonlarında; silaj ve taze kuru ot gibi kaba yemler rasyon kuru maddesinde en az % 60 oranında olmalıdır. Bununla birlikte, yetkilendirilmiş kuruluş, süt üretimine yönelik hayvanlarda laktasyonun başlarında azami 3 aylık bir süre için bu oranın % 50' ye indirilmesine izin verebilir.

f) Yetiştiricinin yemlerini yalnızca organik üretimden sağlayamaması durumunda, konvansiyonel yem maddelerinin sınırlı oranda kullanılmasına izin verilir.

g) Doğal afetler nedeniyle yem üretiminin azalması halinde, afet bölgesinde kısa bir süre için Bakanlığın belirleyeceği oranda konvansiyonel yem maddelerinin hayvan beslenmesinde kullanımına izin verilir.

ğ) Domuz ve kanatlı rasyonlarına kaba yem, taze veya kuru ot veya silaj eklenir.

h) Yalnızca bu Yönetmeliğin Ek-5'indeki ürünler, silaj yapımında katkı ve işleme maddesi olarak kullanılır.

ı) Bu Yönetmeliğin Ek-5'inin 1 inci bölümünde yer alan bitkisel kökenli organik olmayan yem maddeleri hayvan beslemede kullanılır.

i) Hayvansal kaynaklı yem maddeleri, yalnızca bu Yönetmeliğin Ek-5' inin 2 nci bölümünde yer alıyorsa kullanılır.

j) Bu Yönetmeliğin Ek-5'inin 3 üncü bölümünde yer alan mineral kökenli yem maddeleri ve bu Yönetmeliğin Ek-6'sının 1 inci bölümünde yer alan vitaminler ve iz elementler kullanılır.

k) Enzimler, koruyucular, mikroorganizmalar, bağlayıcılar, topaklanma önleyiciler, antioksidanlar, silaj katkı maddeleri, hayvan beslemede kullanılan ürünler ve yem işlemede yardımcı maddeler, bu Yönetmeliğin Ek-6 bölümünde yer alıyorsa kullanılır.

l) Antibiyotikler, koksidiyostatikler, tıbbi ürünler ile büyümeyi veya üretimi artırıcı diğer maddeler hayvan beslenmesinde kullanılamaz.

m) Yem maddeleri, yem katkı maddeleri, yem işlemeye mahsus yardımcı maddeler ve hayvan beslenmesinde kullanılan ürünler; genetiği değiştirilmiş organizmalar veya bunlardan elde edilmiş ürünler kullanılarak üretilemez.

n) Organik olarak üretilmiş veya işlenmiş yemlerde aranan şartlar şunlardır:

1) Konvansiyonel yem ile organik yem aynı fabrikada aynı hatta işlenemez.

2) Ürünlerin bileşiminde yer alan maddeler ya da bu ürünlerin hazırlanmasında kullanılan başka herhangi bir madde iyonlaştırıcı radyasyon-ışınlama içeren uygulamalardan geçmemiş olmalıdır.

3) Organik yemler mutlaka etiketlenir. Etiket üzerinde;

Yemin organik miktarı kuru madde üzerinden belirtilir.

Organik üretim metoduyla elde edilen yem materyalinin yüzdesi yazılır.

Geçiş dönemi ürünlerinden elde edilen yem materyallerinin yüzdesi yazılır.

Tarımsal kökenli yem maddelerinin toplam yüzdesi belirtilir.

Yetkilendirilmiş kuruluşun ismi bulunur.

4) Organik olarak üretilen yemler ile konvansiyonel olarak üretilen yemler fiziksel olarak ayrı yerlerde tutulur ve depolanır.

5) Organik yem hazırlamada kullanılan donanım, konvansiyonel yem hazırlamada kullanılan her türlü donanımdan ayrılır.

6) Konvansiyonel yem hazırlama ünitelerinde aynı hatta hem konvansiyonel hem de organik yem hazırlanamaz. Ancak yem hazırlama ünitesinde yem hazırlamaya başlamadan önce bu Yönetmeliğin Ek-7'sinin 1 inci bölümünde verilen maddelerle yem hazırlama ünitesinin temizliğinin yapılması şartıyla konvansiyonel yem hazırlama ünitelerinde organik yem hazırlanır.

o) Organik olarak üretilmiş yemler ya da bunlardan elde edilmiş ürünler konvansiyonel üretilmiş yemlerle karışmaya ve bulaşmaya meydan vermeyecek biçimde bir arada nakledilebilir. Yemlerin nakledileceği araçlar bu Yönetmeliğin Ek-7'sinin 1 inci bölümünde verilen maddelerle temizlenir. Nakil esnasındaki ürün miktarı ile teslimattaki ürün miktarının kayıt altına alınması gerekir.

ö) **(Değişik ibare:RG-6/10/2011-28076)** 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve diğer ilgili mevzuata göre, yem fabrikalarında organik olarak üretilecek yemler için rasyona giren hammaddelerin yetkilendirilmiş kuruluşça verilen organik ürün sertifikasını aldıktan sonra rasyon formülleri Bakanlıkça tescil edilir. Ancak bu işlemden sonra yetkilendirilmiş kuruluş kontrolünde yem fabrikalarında organik yem üretimine geçilir.

p) Yetkilendirilmiş kuruluş, aynı türden organik ve organik olmayan hayvanlar üzerine bir tarımsal araştırma yürütülmesi ya da resmi bir eğitim faaliyetinin yapılmasında aşağıda belirtilen koşulların sağlanması halinde işletmelere paralel üretim izni verilir.

1) Her ünitede hayvanlar, hayvansal ürünler, gübreler ve yemler arasındaki ayrımın iyi yapıldığını garanti edecek şekilde uygun önlemler alınır ve bunlar önceden yetkilendirilmiş kuruluşa bildirilir.

2) Müteşebbis, hayvanların ya da hayvansal ürünlerin dağıtımı veya satışı söz konusu olduğunda yetkilendirilmiş kuruluşu önceden bilgilendirir.

3) Müteşebbis, üretim biriminde üretilen ürünlerin kesin miktarlarını, ürünlerin ayrımını sağlayacak özellikleri, ürünlerin ayırt edilmesi için alınan önlemleri yetkilendirilmiş kuruluşa bildirir.

r) Organik yem işlenmesi ya da depolanmasında doğal aromaların eklenmesi dışında, kaybolan özellikleri yeniden oluşturan, işlem sırasındaki ihmalin sonuçlarını düzelten ya da bu ürünlerin gerçek doğası hakkında yanılmalara neden olabilecek madde ve teknikler kullanılmaz.

Hayvan sağlığı ve veteriner müdahalesi

MADDE 18 – (1) Organik hayvan yetiştiriciliğinde hayvan sağlığı ve veteriner hekim müdahalesi kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Organik hayvan yetiştiriciliğinde hastalık önleyici tedbirler şunlardır:

1) Organik hayvan yetiştiriciliğinde, hayvan sağlığında koruyucu hekimlik esastır.

2) Uygun damızlık ırklar seçilir.

3) Hayvanların doğal bağışıklıklarını artırıcı düzenli egzersiz için gezinti alanlarına veya otlaklara ulaşımı ve kaliteli yem kullanımı sağlanır.

4) Aşırı kalabalık nedeni ile hayvanlarda sağlık problemlerini önlemek için uygun yerleşim sıklığı sağlanır.

b) Tüm önleyici tedbirlere rağmen bir hayvanın hastalanması veya yaralanması durumunda, uygun bir barınakta izole edilerek, derhal tedavi edilir.

c) Organik hayvancılıkta veteriner hekim gözetiminde veteriner tıbbi ürünlerin kullanım usul ve esasları şunlardır:

1) Tedaviye alınan hayvan türü üzerinde tedavi edici etkisinin bulunması ve tedavi koşullarına uygun olması kaydıyla kimyasal sentezlenmiş veteriner tıbbi ürünler dışında allopatik ürünler, fitopatik ürünler, bu Yönetmeliğin Ek-5'inin 3 üncü bölümünde ve Ek-6'sının 1 inci bölümünün 1.1 bölümünde listelenen ürünler kullanılır. Ayrıca tedavide homeopat tedavi yöntemleri de uygulanır.

2) Yukarıda bahsedilen maddelerin kullanımının hastalıkla veya yaralanmayla mücadelede yetersiz kalması durumlarında ve hayvanın acı çekmemesi için tedavi amacı ile kimyasal bileşimli ilaçlar veya antibiyotikler yetkilendirilmiş kuruluşun izni ile kontrollü olarak kullanılır.

3) Kimyasal olarak sentezlenmiş veteriner tıbbi ürünler veya antibiyotikler, hastalık önleyici uygulamalar için kullanılamaz.

ç) Organik hayvan yetiştiriciliğinde, hayvanların genetik yapısı değiştirilemez ve genetik yapısı değiştirilmiş organizmalar organik hayvansal üretimde girdi olarak kullanılamaz. Gen teknolojisi metotları ile hayvan ıslahına izin verilmez. Büyüme veya üretimi artırıcı maddelerin kullanımı ve üremeyi kontrol etmek amacıyla veya diğer amaçlarla hormon ya da benzeri maddelerin kullanımı yasaktır. Ancak hormonlar, tedavi amaçlı veteriner hekim uygulaması olarak hasta hayvana verilebilir.

d) Veteriner tıbbi ürünleri kullanıldığında; konulan teşhis, müdahale yöntemi, ilacın dozu, ilacın etken maddesi, tedavi süresi ve ilacın kalıntı arınma süresi ile birlikte kullanılan ürün kayıt edilir.

e) Bir hayvana normal koşullarda verilen veteriner tıbbi ürünlerinin son uygulandığı tarih ile bu hayvanlardan organik ürün elde edilme tarihi arasındaki süre, organik yetiştiricilikte, konvansiyonel yetiştiricilikteki uygulamanın iki katı veya kalıntı arınma süresi belirtilmemiş hallerde ise 48 saattir.

f) Aşı uygulamaları, parazit tedavisi veya ülkemizce zorunlu olarak belirlenen hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele programları haricinde, bir hayvana veya hayvan grubuna bir yıl içerisinde üçten fazla kimyasal sentezlenmiş veteriner tıbbi ürünler veya antibiyotiklerin uygulanması halinde ya da üretken olduğu yaşam süresi bir yıldan az olan hayvanlarda bir defadan çok muamele gördüyse, söz konusu hayvanlar veya bu hayvanlardan elde edilen ürünler organik ürün olarak satılamaz ve yeniden geçiş sürecine alınır. Buna ait kayıtlar müteşebbis tarafından tutulur.

g) Ulusal zorunlu mücadele programları dışında işletmenin bulunduğu alanda ihbari mecburi bulaşıcı ve salgın bir hastalığın ortaya çıkması halinde, **(Değişik ibare:RG-6/10/2011-28076)** 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine uyulur ve bağışıklık sağlayan veteriner biyolojik maddeleri kullanılır.

Yetiştiricilik uygulamaları, barınak ve bakım şartları

MADDE 19 – (1) Organik hayvansal üretimde yetiştiricilik uygulamaları, barınak ve bakım şartları aşağıda belirtilmiştir:

a) Koyunlarda kuyruk kesme amacı ile elastik bant takılması, kuyruk kesme, diş kesme, gaga kesme ve boynuz köreltme uygulamaları organik yetiştiricilikte uygulanamaz. Yolma gibi yöntemler uygulanamaz. Bu uygulamaların bir kısmına genç hayvanlarda boynuz köreltme uygulamasında olduğu gibi güvenlik, hayvan sağlığı, rahatlığı ve hijyen için yetkilendirilmiş kuruluş tarafından izin verilebilir. Bu tür uygulamalar ve ürün kalitesini artırmaya yönelik fiziksel kastrasyon uygulamaları, hayvanlar en uygun yaşta iken uzman kişiler tarafından hayvanlara acı çektirmeden yerine getirilir.

b) Hayvanlar bağlı olarak tutulamaz. Ancak, hayvan refahı düzenlemeleri dikkate alınarak yetkilendirilmiş kuruluş tarafından hayvanların güvenliği ve refahı için, müteşebbisçe zorunluluğunun ortaya konulması koşulu ile hayvanların sınırlı bir süre için bağlanmasına izin verilebilir.

c) 10 baş veya daha az sayıdaki büyükbaş hayvan grupları, davranış ihtiyaçlarına uygun olarak grup içerisinde tutmak mümkün değilse, haftada en az iki defa otlatma alanlarına ve açık barınak alanlarına veya egzersiz alanlarına ulaşmalarını sağlamak koşuluyla yetkilendirilmiş kuruluşun onayı ile bağlanabilir.

ç) Hayvanların gruplar halinde yetiştirilmeleri durumunda grubun büyüklüğü; hayvan türünün gelişim evrelerine ve davranış biçimlerine bağlı olup, bir uzman görüşü ışığında yetkilendirilmiş kuruluşça belirlenir. Hayvanlar, kansızlığı teşvik edecek koşullarda tutulamaz ve rasyonlar kullanılamaz.

d) Hayvan barınakları, sıhhi bir yapı malzemesinden inşa edilir, barınak koşulları hayvanların biyolojik ve ırk ihtiyaçlarını karşılar. Hayvanlar yem ve suya kolayca erişebilmelidir. Binaların yalıtımı, ısınması ve havalandırılması; hava akımını, toz seviyesini, sıcaklığı, nispi nemi ve gaz yoğunluğu hayvanlara zarar vermeyecek sınırlar içerisinde tutacak şekilde olur. Barınaklar, bol miktarda doğal havalandırma ve ışık girişine izin vermelidir.

e) Serbest gezinti alanları, açık hava gezinti alanları veya açık barınak alanlarında; yerel hava koşullarına ve ilgili türe bağlı olarak yağmura, rüzgâra, güneşe ve aşırı sıcaklığa karşı yeterli korunma sağlanır.

f) Barınaklar; hayvanlara rahatça ve doğal olarak durabilecekleri, kolayca yatabilecekleri, dönebilecekleri, kendilerini temizleyebilecekleri, tüm doğal pozisyonları alabilecekleri, gerinme ve kanat çırpma gibi tüm doğal hareketleri yapabilmelerine yetecek büyüklükte olur.

g) Kapalı barınaklar ve açık gezinti alanlarının asgari alanları ve farklı hayvan türleri ile kategorileri için diğer barınak özellikleri bu Yönetmeliğin Ek-3'ünde belirtilen kriterlere uygun olur.

ğ) İklim koşullarının hayvanlara açık havada yaşamalarına imkân verdiği bölgelerde, hayvan barınaklarının yapılması zorunlu değildir.

h) Barınak, kümes, alet ve kaplar, hastalık taşıyan organizmaların gelişmesi veya bulaşmasını engellemek için, uygun bir şekilde temizlenir ve dezenfekte edilir. Hayvan binaları ve yapılarının temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi için bu Yönetmeliğin Ek-7'sinin 1 inci bölümünde verilen maddeler kullanılır. Böcek ve kemirgenlerle mücadele etmek ve işletmede kokuyu azaltmak amacıyla, dışkı, idrar ve dökülmüş dağılmış gıdalar ortamdan uzaklaştırılır. Bütün bu tedbirlere rağmen böcekler ile diğer kemirgenlerin hayvan barınaklarından ve diğer tesislerden uzaklaştırılamaması durumunda, yalnızca bu Yönetmeliğin Ek-2'sinin 1, 2, 3, 4 ve 5 inci bölümündeki girdiler ve rodentisitler kullanılır.

ı) Tüm memeliler, otlak veya açık hava egzersiz alanlarına, açık barınak alanına ulaşabilmelidir. Hayvanların psikolojik koşulları, hava koşulları ve arazinin durumu izin verdiği sürece hayvanlar bu yerleri kullanabilmelidir. Otoburlar, koşullar elverdiği sürece otlaklara ulaşabilmelidir.

i) Otobur hayvanların otlama dönemlerinde meralara erişebilmeleri ve kış barınaklarının hayvanlara hareket serbestisi vermesi durumunda, kış aylarında hayvanlara açık gezinti alanları ve açık alanlar sağlanması zorunluluğu kaldırılabilir. Ancak; bir yıldan yaşlı boğalar, meralara, açık gezinti alanlarına ve açık alanlara erişebilmelidirler. Besinin son döneminde büyükbaşlar yaşam sürelerinin 1/5'ini geçmemesi ve üç aydan fazla olmamak kaydıyla kapalı alanlarda kalabilirler.

j) Hayvan barınaklarının zemini düzgün olmalı fakat kaygan olmamalıdır. Toplam zemin alanının asgari yarısı, sert ve düz olmalıdır.

k) Altlık; sap-saman veya diğer uygun doğal maddeden oluşur. Altlık olarak kullanılan materyal, organik tarımda gübre olarak kullanılmasına izin verilen her türlü mineral madde ile iyileştirilebilir ve güçlendirilebilir.

l) Buzağılar 1 haftalık yaştan sonra bireysel bölmelerde tutulamaz.

m) Kanatlılar açık yetiştirme koşullarında yetiştirilir ve kafeslerde tutulamaz. Su kanatlıları iklim şartlarının elverdiği sürece hayvanın rahatlığı veya hijyen şartları nedeniyle akarsu, gölet ve göllere erişebilmelidir.

n) Kümesler aşağıdaki asgari şartları karşılar;

1) Zeminin asgari 1/3'ü, parçalı veya ızgaralı yapıda değil, düz bir yapıda olmalı ve sap-saman, talaş, kum veya kısa çim gibi maddelerle kaplı olmalıdır.

2) Yumurta tavuğu kümeslerinde zeminin 1/2'sinden fazlası dışkı toplanmasına elverişli olur.

3) Tünek, kanatlı grubu ve kanatlı büyüklüğü ile orantılı olmalıdır. Bu konudaki standartlar bu Yönetmeliğin Ek-3'ünün 2 nci bölümüne uygun olur.

4) Kanatlının büyüklüğüne göre giriş/çıkış delikleri olmalı ve bu delikler kanatlı barınağının her 100 m^2 si için asgari toplam 4 m uzunlukta olmalıdır.

5) Her kanatlı barınağında aşağıdakilerden fazla hayvan barındırılamaz:

4800 adet etlik piliç,

3000 adet yumurta tavuğu,

5200 adet afrika tavuğu,

4000 adet dişi muskovi veya pekin ördeği,

3200 adet erkek muskovi veya pekin ördeği ile diğer ördekler,

2500 adet horoz, kaz veya hindi.

6) Et üretimine yönelik kanatlı barınaklarının her birinin toplam kullanılabilir alanı 1600 m^2 yi aşamaz.

o) Yumurta tavuklarında doğal ışık ile suni ışıklandırmanın toplamı günde 16 saati geçemez. Suni ışıklandırma olmadan asgari 8 saat dinlenme süresi uygulanır.

ö) Kanatlılar iklim koşullarının elverdiği durumlarda açık hava barınaklarına ulaşabilmeli ve bu durum yaşamlarının asgari 1/3'ünde uygulanmalıdır. Bu açık hava barınakları çoğunlukla bitki örtüsü ile kaplanır, koruyucu tesisler bulunur ve hayvanların yeterli sayıda suluk ve yemliklere erişmelerine imkân verir. Halk ve hayvan sağlığını korumak amacıyla hayvanların dışarı çıkmasını engelleyen, Bakanlıkça belirlenmiş bir durum olması halinde; gerekli biyogüvenlik tedbirleri alınır ve hayvanlar kapalı yerde tutularak yeterli sayıda suluk ve yemliklere erişmelerine imkân verilir.

p) Sağlık nedenleriyle, iki yetiştirme dönemi arasında kümesler boş bırakılır, bu süre içerisinde binalar ve tesisat temizlenir ve izin verilen maddelerle dezenfekte edilir. Ayrıca, her kanatlı grubunun yetiştirilmesi tamamlandığında gezinti alanları sağlık nedeniyle boş bırakılarak, bitki örtüsünün yeniden gelişmesine imkân verilir. Bu gereklilik barınaklarda tutulmayan ve gün boyunca serbestçe gezinen az sayıdaki kanatlılara uygulanmaz.

r) Yoğun yetiştiricilik yöntemlerinin kullanımını engellemek için kanatlılar ya asgari bir yaşa erişinceye kadar beslenirler ya da yavaş gelişen kanatlı genotipleri seçilir. Yavaş gelişen kanatlı genotiplerinin işletmeci tarafından kullanılmadığı yerlerde kesim aşağıdaki asgari yaşlarda olur.

Tavuklar 81 günlük,

Et horozları 150 günlük,

Pekin ördeği 49 günlük,

Dişi muskovi ördeği 70 günlük,

Erkek muskovi ördeği 84 günlük,

Yaban ördeği 92 günlük,

Afrika tavuğu 94 günlük,

Erkek hindi ve kaz 140 günlük,

Dişi hindiler 100 günlük.

Organik etlik piliç yetiştiriciliğinde yavaş gelişen genotiplerin kullanılması durumunda asgari kesim yaşı 72 gündür.

Nakliye ve kesim

MADDE 20 – (1) Organik hayvan nakliyesi ve kesim kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Hayvanların nakliyesinde uyulması gereken kurallar şunlardır:

1) Hayvanların nakilleri stressiz ve kısa zamanda gerçekleştirilecek şekilde yapılır.

2) Yükleme ve boşaltma işlemleri dikkatlice ve hayvanları zorlamak amacıyla elektriksel uyarıcı alet kullanılmadan gerçekleştirilir. Nakliye öncesi ve esnasında herhangi bir yatıştırıcı ilaç kullanılmaz.

3) Kara taşımacılığında 8 saatte bir yemleme, sulama ve dinlendirme için mola verilir.

b) Kasaplık hayvanlara kesim esnasında stres yaratmayacak şekilde davranılır. Mümkün olan durumlarda ayrı mezbaha, kesimhane ve kombinalar kullanılır. Mümkün olmayan durumlarda ise konvansiyonel olarak yetiştirilmiş hayvanların kesiminden sonra, mezbaha, kesimhane ve kombinalar bu Yönetmeliğin Ek-7'sinin 1 inci bölümünde verilen maddeler ile temizlendikten sonra, organik hayvanların kesimi yapılır.

Hayvan gübresi

MADDE 21 – (1) Organik hayvan gübresi kullanma, bulundurma ve koruma kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Organik bitkisel üretim yapılacak alanlarda, arazi üzerine uygulanacak toplam gübre miktarı, 170 kg/N/ha/yılı geçemez. Söz konusu miktara göre bu Yönetmeliğin Ek-4'ünde yer alan tabloda maksimum hayvan sayısı belirlenmiştir.

b) Organik hayvansal üretim yapan işletmeler üretim fazlası gübrelerini bu Yönetmelik hükümlerine göre üretim yapan diğer müteşebbislerle sözleşme yaparak dağıtır. Sözleşmede; kullanılan tarımsal alanda yılda hektar başına azami 170 kg saf azot miktarının bu gübrelemeden sağlanan kısmı hesaplanarak belirlenir.

c) Hayvansal gübrelerin depolama yerleri; doğrudan akıntı ile veya sızıntı ile toprak veya suyun kirlenmesini önleyecek özellikte olmak zorundadır.

ç) Müteşebbisin, yetkilendirilmiş kuruluş ile yapacağı sözleşmede, hayvan gübresinin depolanması için yapılan tesislerin yeri ve tarifi, hayvan gübresinin yayılmasına ilişkin plan ve diğer işletmelerle yapılan yazışmalar yer alır.

Organik arı yetiştiriciliği

MADDE 22 – (1) Organik arı yetiştiriciliği kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Irk seçiminde, arıların yerel koşullara adapte olabilme kapasitesi, dayanıklılıkları ve hastalıklara karşı dirençleri göz önüne alınır. Apis mellifera türünün ırkları ve yerel ekotipleri tercih edilir.

b) Kolonilerin yenilenmesi amacıyla, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olmayan, yılda % 10 oranında ana arı ve oğul organik üretim yapılan kovanlara, organik üretim birimlerinden gelen bal peteği veya temel peteği ile birlikte yerleştirilmeleri kaydıyla, alınabilir. Bu durumda geçiş süreci uygulanmaz.

c) Kapasite artırımı; kolonilerin bölünmesi ile veya organik arıcılık yapan diğer işletmelerden oğul veya kovan alınarak yapılır.

ç) Bu Yönetmelik hükümlerine göre üretim yapmayan arıcılardan sağlanan arı oğulları, bir yıllık geçiş sürecine alınır.

d) Yetkilendirilmiş kuruluştan izin alınması kaydıyla, işletmenin sahip olduğu konvansiyonel arı kolonileri, organik arıcılığa geçiş amacı ile kullanılabilir.

e) Geçiş sürecinde, var olan balmumu, organik arıcılıktan gelen balmumu ile değiştirilir.

f) Üretim sezonu sonunda arıların kışı geçirebilmesi için kovanlarda yeterli miktarda bal ve polen bırakılır.

g) Organik arıcılıkta geçiş süreci bir yıldır. Arıcılık ürünleri, bu Yönetmelik hükümlerinin asgari bir yıl uygulanması kaydıyla organik ürün olarak pazarlanır.

ğ) Veteriner tıbbi ürünleri uygulandığı zamanlar; aktif farmakolojik madde de dahil ürünün tipi, konulan teşhis, dozu, uygulama şekli, tedavi süresi ve ilacın kalıntı arınma süresi kaydedilir ve ürünler organik ürün olarak pazarlanmadan önce yetkilendirilmiş kuruluşa bilgi verilir.

(2) Arı kolonilerinin beslenmesi: İlkbahar döneminde arı kolonilerinin beslenmesinde organik bal kullanılır. Ancak kovanlar zor iklim koşullarından dolayı tehlike altında ise ve yalnızca son bal hasadı ile bir sonraki nektar veya balözü akış döneminden 15 gün önceki dönem arasında arıların beslenmesine izin verilir. Bu besleme organik bal, organik şeker şurubu veya organik şeker kullanılarak yapılır. Besleme ile ilgili olarak kayıtlara, ürünün tipi, uygulama tarihi, miktarı ve kullanıldığı kovanlara dair bilgiler yazılır.

(3) Organik arıcılıkta bakım, yönetim uygulamaları ve kayıtları aşağıda verilmiştir: a) Kovanların yerleştirildikleri alanlar kovan bilgileri ile birlikte kaydedilir.

b) Arıcılık ürünlerinin hasat edilmesi esnasında petekler içerisindeki arılar yok edilemez ve bal süzmek için kuluçka peteği kullanılamaz.

c) Ana arının kanatlarını kesmek yasaktır. Ana arıların değiştirilmesi esnasında eski ana arının öldürülmesine izin verilir. Sadece Varroa hastalığı bulaşan erkek arı gözlerinin yok edilmesine izin verilir.

ç) Bal hasadında kimyasal sentetik sinek kovucu maddeler kullanılamaz.

d) Arıcılık ürünlerinin üretimi, hasadı, işlenmesi ve depolanması esnasında kolonilere uygulanan koruyucu önlemler ve tedaviler kayıt edilir.

e) Ballıkların kaldırılması ve bal süzme faaliyetleri kovan koloni kartına kaydedilir.

(4) Kovanların yerleşimine ilişkin kurallar aşağıda belirtilmiştir:

a) Arılar için yeterli miktarda doğal nektar, balözü ve polen kaynağı bulunmalı ve suya erişim imkanı olmalıdır.

b) Üretim bölgesinin 3 km yarıçapı içerisinde bulunan nektar ve polen kaynakları, organik olarak üretilen ürünlerden, doğal veya arıcılık ürünlerinin organik olma niteliğini etkilemeyecek bitki örtüsünden oluşmalıdır. Bu alanda yeteri miktarda polen ve nektar bulunamaması durumunda, üreticinin arılarını yukarıdaki şartlara uygun olmayan bir alana nakletmesi ve üretimini organik tarım usul ve esaslarına uygun olarak devam ettirmesi halinde buradan elde edilen ürün organik ürün olarak değerlendirilemez. Ancak, söz konusu kovanların belirtilen bölgeye tekrar nakledildiğinde geçiş süreci uygulanmaz. Yukarıda belirtilen yarıçap içerisinde, aynı üretici tarafından organik ve konvansiyonel arıcılık yapılamaz.

c) Kovanlar; kirlenmeye yol açması muhtemel olan, kent merkezleri, otoyollar, sanayi bölgeleri, atık merkezleri, atık yakma merkezleri gibi tarım dışı üretim kaynaklarından uzak olmalıdır. Müteşebbis bu koşulun sağlanması için gerekli tedbirleri alır.

Yukarıdaki koşullar çiçeklenmenin olmadığı alanlarda veya kovanların uykuda olduğu kışlama döneminde uygulanmaz.

ç) Kovanlar bulundukları yerden başka yere yetkilendirilmiş kuruluş bilgisi dâhilinde taşınır.

(5) Arıcılıkta kullanılacak materyallerin ve kovanların özellikleri aşağıdaki gibi olmalıdır:

a) Kovanlar çevreye ve arıcılık ürünlerine risk getirmeyen doğal malzemelerden yapılır.

b) Kovanlar kimyasal boyalarla boyanamaz. Kovanlar propolis, balmumu ve bitki yağları gibi doğal ürünlerle kaplanır.

c) Yeni çerçeve için balmumu organik üretim yapan birimlerden sağlanır. Kovan kapağından elde edilen balmumu kullanılır. Arıcılığa yeni başlandığında veya geçiş sürecinde organik olarak üretilen balmumunun pazarda mevcut olmaması durumunda, konvansiyonel balmumu kullanılmasına, analizlere dayanarak yetkilendirilmiş kuruluş tarafından izin verilir.

ç) Üzerinde yavrulu gözler bulunan çerçevelerden bal sağımı yapılmaz.

d) Çerçeve, kovan ve petekleri zararlılardan koruma amacıyla, Rodentisitler (sadece tuzaklarda) ve Ek-2'de listelenen ürünler kullanılır. Kovanların dezenfeksiyonu için doğrudan ateş veya buhar gibi fiziksel uygulamalara izin verilir.

e) Arıcılıkta kullanılan malzemelerin, binaların, teçhizatın ve kapların veya ürünlerin temizlenmesinde ve taşınmasında yalnızca bu Yönetmeliğin Ek-7'sinin 1 inci bölümündeki maddeler kullanılır.

f) Kovanların taşınması sırasında arılara stres yaratmaktan kaçınılır.

g) Karantina tedbirleri uygulanan ve uçakla ilaçlama yapılan alanlarda organik arıcılık yapılamaz.

ğ) Kovanların taşınması, depolanması, pazarlanmasında ve organik arı ürünlerinin üretilmesi, işlenmesi, taşınması, ambalajlanması, etiketlenmesi, depolanması ve pazarlanmasında bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(6) Arıcılıkta hastalıkların önlenmesi için uyulması gereken kurallar aşağıda verilmiştir:

a) Dayanıklı uygun ırklar seçilir.

b) Ana arıların düzenli olarak yenilenmesi, herhangi bir anomali tespiti için kovanların sistematik olarak kontrolü, kovanlardaki erkek arı gözlerinin kontrolü, düzenli aralıklarla malzeme ve teçhizatın dezenfekte edilmesi, kirlenmiş maddeler veya kaynaklarının imha edilmesi, balmumunun düzenli olarak yenilenmesi, kovanlarda yeterli miktarda polen ve bal bırakılması gibi hastalıklara karşı direnç artırıcı ve enfeksiyon önleyici uygulamaların yapılması gerekir.

c) Koruyucu önlemlere rağmen, koloniler hastalanır veya zarar görürse, derhal tedaviye alınır, gerekirse koloniler ayrı kovanlarda izole edilir. Bu Yönetmeliğe uygun arıcılıkta kullanılacak veteriner tıbbi ürünleri aşağıdaki prensiplere uygun olmalıdır;

1) Bakanlıkça ruhsatlandırılır.

2) Tedavi edici etkilerinin öngörülen tedaviye uygun olması kaydıyla kimyasal bileşimli ilaçlar yerine fitoterapik veya homeopatik tedavi yöntemleri kullanılır.

3) Yukarıda bahsedilen ürünlerin kullanımı, kolonileri tehdit eden hastalık veya zararlıların yok edilmesinde etkili olmaması durumunda, yetkilendirilmiş kuruluşun sorumluluğunda, kimyasal bileşimli ilaçlar kullanılır. Ancak koruyucu amaçlı kimyasal bileşimli ilaçların kullanımı yasaktır.

4) Arı zararlısı Varroa için; formik asit, laktik asit, asetik asit, oksalik asit ve mentol, timol, okaliptol veya kafur kullanılır. Bu ürünler kullanıldığında kolonilere bir yıllık geçiş süreci uygulanmaz.

ç) Kimyasal olarak sentezlenmiş allopatik ürünler tedavi amaçlı uygulanırsa, bu dönem içerisinde tedavi altındaki koloniler izole edilmiş kovanlara yerleştirilir ve tüm bal mumları organik arıcılıktan gelen balmumları ile değiştirilir. Bu kolonilere bir yıllık geçiş süreci uygulanır.

(7) İstisnai durumlar aşağıda verilmiştir:

a) Sağlık veya afet nedenleriyle yüksek hayvan ölümlerinin olması durumunda ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun kovanların mevcut olmaması halinde, geçiş sürecine tabi olmaları kaydıyla, yetkilendirilmiş kuruluş tarafından kovanların yeniden oluşturulmasına izin verilir.

b) Organik arıcılıkta iklim, coğrafi ve yapısal kısıtlamaların olması durumunda; polinasyon amaçlı üretim için bir müteşebbis organik üretim kurallarını yerine getirmesi ve bu Yönetmelikte kovanların yerleştirilmesine ilişkin hükümler hariç olmak üzere organik ve konvansiyonel arıcılık faaliyetlerini aynı işletmede yapabilir. Bu ürünler organik olarak satılamaz.

c) Bal özü üretimini engelleyen uzun süreli istisnai iklim koşulları veya afet hallerinde arıların organik bal, organik şeker veya organik şurupla beslenmesine ya da oluşturulmasına yetkilendirilmiş kuruluş tarafından izin verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Organik Tarım Metodu ile Su Ürünleri Yetiştiriciliği

Organik deniz yosunu üretiminde genel kurallar

MADDE 23 – (1) Deniz yosunu üretimi: Deniz yosununun toplanması ve yetiştirilmesi için ayrıntılı üretim kurallarını ortaya koymakta olup; aynı zamanda tüm çok hücreli deniz algi veya fitoplankton ve mikroalglerin, su ürünleri yetiştiriciliğinde daha sonra yem olarak kullanılmak üzere üretimi için de uygulanır.

a) Sucul ortamın ve sürdürülebilir yönetim planının uygunluğu:

1) Organik su ürünleri yetiştiricilik tesislerinin kurulmasına ilişkin işlemler 22/3/1971 tarihli ve 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu ve bu kapsamda yürürlüğe giren yönetmeliklere uygun olarak yürütülür.

2) Deniz yosunu yetiştiriciliği işlemleri, organik üretim için izin verilmeyen ürünler, maddeler veya ürünlerin organik yapısını tehlikeye atacak kirleticilerle bulaşmaya maruz kalmayacak yerlerde gerçekleştirilir.

3) Organik ve organik olmayan yetiştiricilik birimleri uygun şekilde ayrılır. Bu ayrım doğal konum, ayrı su dağıtım sistemleri, işletmeler arası mesafeler, su kaynağının gel-gitten etkilenmesi, organik yetiştiricilik biriminin su kaynağının, akış yönüne göre yukarı veya aşağısında oluş durumları göz önünde bulundurularak yapılır. Bakanlık, organik su ürünleri veya deniz yosunu hasadı için uygun olmadığı düşünülen yerler veya alanlar ile organik ve organik olmayan üretim birimleri arasındaki asgari ayırım mesafelerini belirleyebilir.

4) Müteşebbis, su ürünleri yetiştirme ve deniz yosunu hasatı için üretim birimiyle orantılı sürdürülebilir bir yönetim planı oluşturur. Plan, yıllık olarak güncellenir ve uygun olduğunda, üretim döngüsü başına veya yıllık olarak çevreye atık deşarjı da dâhil deniz yosunu yetiştiriciliğinin çevresel etkilerini, müteşebbisin yapacağı çevresel izlemeyi ayrıntılı bir şekilde içerir. Çevredeki sucul ve karasal ortamlar üzerindeki negatif etkilerini en az düzeye indirmek için alınacak tedbirler listelenir. Plan, teknik ekipmanların denetimi ve onarımına ilişkin kayıtlar da bulunur.

5) Yetiştiricilik su ürünleri ve deniz yosunu yetiştiricilik işletmecileri, tercihen yenilenebilir enerji kaynaklarını ve geri dönüşümlü malzemeleri kullanır. İşlemlerin başlangıcında, uygulamaya konulacak sürdürülebilir yönetim planının bir parçası olarak atık azaltma programı hazırlar. Mümkün olduğunda, ilave ısı kullanımı, sürdürülebilir kaynaklardan gelen enerji ile sınırlı tutulur.

6) Deniz yosunu hasadı için başlangıçta bir defaya mahsus biyokütle tahmini yapılır.

b) Deniz yosunları için üretim kuralları aşağıda belirtilmiştir:

1) Doğal olarak yetişen deniz yosunlarının ve bunların parçalarının toplanması 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu, 10/3/1995 tarihli ve 22223 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Su Ürünleri Yönetmeliği ve bunlara dayalı çıkarılan avcılığı düzenleyen mevzuat doğrultusunda yapılır.

Toplama işlemi, doğal yaşam ortamının uzun süreli devamlılığını veya toplama alanındaki türlerin sürdürülebilirliğini etkilememesi koşuluyla yapılır.

2) Deniz yosunu yetiştiriciliği, en az bu bendin (1) numaralı alt bendinde belirtilen özelliklere uygun kıyı bölgelerinde veya sulak alanlarda yapılır. Buna ilave olarak:

Filiz yosunların toplanmasından hasada kadar üretimin tüm safhalarında sürdürülebilirlik ön planda tutulur.

Geniş bir gen havuzunun devamlılığını temin etmek amacıyla, kapalı alan kültür stokuna ilave etmek için filiz yosunların doğal ortamdan toplanması kontrollü yapılır.

Suni gübreler kapalı tesisler dışında kullanılmaz ve sadece bu amaçla, bu Yönetmeliğin Ek-1'inde organik üretim için kullanılmasına onay verilmesi durumunda kullanılır.

c) Doğal deniz yosununun sürdürülebilir hasadı aşağıda belirtilmiştir:

1) Yosun hasadı ile ilgili tüm kayıtlar muhafaza edilir. Müteşebbise deniz yosunu tedarik eden kişi bu Yönetmelikle ve Su Ürünleri Yönetmeliğine bağlı avcılığı düzenleyen mevzuata uyumlu olan doğal deniz yosunu tedarik ettiğini belirtir. Yetkilendirilmiş kuruluşa da doğruluğunu ispat eder.

2) Hasat işleminde; hasat tekniği, asgari büyüklükler, yaşlar, üreme döngüsü veya ortamda kalan deniz yosununun boyutları gibi deniz yosununun yeniden çoğalabilmesini temin edecek tedbirler alınır.

3) Deniz yosunu paylaşılan veya ortak hasat alanından hasat ediliyorsa, bütün hasadın bu Yönetmeliğe uygun olmasını sağlamak için müteşebbis tarafından düzenli kayıtlar tutulur.

4) Deniz yosunu üretim kayıtları bu fıkranın (g) bendinin (2) numaralı alt bendinin ikinci ve üçüncü paragrafına ilişkin olarak, sürdürülebilir yönetim ve hasat alanları üzerinde uzun dönemli etki olmadığı konusunda kanıtlar sağlar.

ç) Deniz yosununun kültüre alınması kuralları aşağıda belirtilmiştir:

1) Deniz yosunu kültürü sadece ortamda doğal olarak oluşan veya tercihan polikültür sisteminin bir parçası olarak yakında yer alan organik su ürünleri yetiştiriciliği üretiminden gelen besinleri kullanır.

2) Harici besin kaynaklarının kullanıldığı karadaki tesislerde, atık sudaki besin düzeyleri, giriş suyu ile aynı veya bundan daha düşük olur. Sadece bu Yönetmeliğin Ek-1'inde yer alan bitkisel veya mineral menşeli besinler kullanılır.

3) Kültüre alma yoğunluğu veya işlem yoğunluğu kaydedilerek ve çevre üzerinde olumsuz etkiler olmadan azami deniz yosunu miktarının aşılmaması sağlanarak yetiştiricilik yapılan su ortamının bütünlüğü korunur.

4) Deniz yosununun büyütülmesi için kullanılan halatlar ve diğer ekipmanlar gerektiğinde yeniden kullanılabilmeli ve geri dönüştürülebilen materyallerden üretilmiş olmalıdır.

d) Üretim ekipmanları ve tesislerinin temizlenmesi kuralları aşağıda belirtilmiştir:

1) Yetiştiriciliği yapılan türün dışında, ortamda gelişen biyolojik bozulmaya yol açan organizmalar, sadece fiziksel araçlarla veya elle uzaklaştırılır ve uygun olduğunda çiftlikten uzak bir mesafeden denize geri verilir.

2) Ekipman ve tesislerin temizlenmesi fiziksel veya mekanik tedbirler aracılığıyla gerçekleştirilir. Bu tedbirlerin yeterli olmadığı durumlarda, sadece bu Yönetmeliğin Ek-7'sinin 2 nci bölümünde listelenmiş olan maddeler kullanılır.

e) Deniz yosunu için özel hükümler aşağıda belirtilmiştir:

1) Eğer nihai ürün taze deniz yosunu ise, taze hasat edilmiş deniz yosununun yıkanması için deniz suyu kullanılır. Eğer nihai ürün suyu giderilmiş deniz yosunu ise, yıkama işlemi için içme suyu kullanılır. Nemin giderilmesi için tuz kullanılabilir.

2) Deniz yosunu ile doğrudan temas eden ısı kaynağının kullanılması yasaktır. Kurutma işleminde halatlar veya diğer ekipmanlar kullanılırsa, temizleme işlemi için bu Yönetmeliğin Ek-7'sinde listelenmiş olan maddeler kullanılır.

f) Deniz yosunu için kontrol işlemleri; organik deniz yosunu üretiminde kontrol işlemi ilk kez uygulandığında; müteşebbis, işletme ve faaliyetin tam bir tanımını oluşturur ve muhafaza eder. Bu tanım aşağıdaki hususları içerir.

1) Kara veya denizdeki işletmenin yerinin tam tarifi için kurulacağı alanın altı derecelik WGS 84 sistemine göre coğrafik koordinatların 1/25.000 ölçekli haritaya işaretlenmesi,

2) Gerektiğinde bu fıkranın (a) bendinin (4) numaralı alt bendinde belirtildiği şekilde sürdürülebilir yönetim planı,

3) Doğal deniz yosunu için, direk toplama faaliyetlerinin gerçekleştirileceği kıyı ve deniz toplama alanları ve kara alanlarının tam tarifi ve bir haritası hazırlanır.

g) Deniz yosunu üretim kayıtları aşağıdaki şekilde tutulur:

1) Deniz yosunu üretim kayıtları, müteşebbis tarafından tutulan bir kayıt formunda derlenir ve yetiştiricilik tesislerinde her zaman yetkilendirilmiş kuruluş için hazır tutulur. Kayıtlar, en azından aşağıdaki bilgileri içerir:

Türlerin listesi, hasat tarihi ve miktarı,

Kullanılan gübrenin uygulama tarihi, tipi ve miktarı.

2) Doğal deniz yosunlarının toplanması için, kayıt aynı zamanda aşağıdaki bilgileri içerir:

Adlandırılan alanlardaki her bir tür için hasat faaliyetinin geçmişi,

Mevsim başına hasat tahmini (hacimler),

Hasat alanları için muhtemel kirlilik kaynakları,

Her bir alan için sürdürülebilir yıllık verim.

ğ) Deniz yosunu için geçiş süresi; deniz yosunu hasat alanı için geçiş süresi altı aydır. Deniz yosunu yetiştirme birimi için geçiş süresi, altı aydan daha uzun veya bir tam üretim periyodu olur.

Su ürünlerinin üretiminde genel kurallar

MADDE 24 – (1) Su ürünlerinin üretiminde bu Yönetmeliğin Ek-13 bölümünde bulunan balık, kabuklu su ürünleri, derisidikenliler ve yumuşakça türleri için ayrıntılı üretim kurallarını ortaya koyar.

a) Sucul ortam ve sürdürülebilir yönetim planının uygunluğu aşağıda belirtilmiştir:

1) 23 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ila (6) numaralı alt bentleri bu bölüm için de uygulanır.

2) Yetiştiriciliği yapılan türlere zarar verecek yırtıcı hayvanlara karşı alınan savunma ve önleyici tedbirler, sürdürülebilir yönetim planına kaydedilir.

3) Yönetim planlarının hazırlanmasında, çevrede komşu işletmeciler var ise bu işletmelerle doğrulanabilir koordinasyon gerçekleştirilir.

4) Balık havuzları, tanklar veya su kanalları ve çiftliklerde su ürünleri yetiştiriciliğinde, atık besinleri toplamak için doğal filtre yatakları, çökeltme havuzları, biyolojik filtreler veya mekanik filtreler kullanılır veya atık suyun kalitesinin artırılmasına katkıda bulunan deniz yosunları veya çift kabuklular, algler kullanılır. Atık su izlemesi, düzenli aralıklarla gerçekleştirilir.

b) Organik ve organik olmayan su ürünlerinin eş zamanlı üretimi koşulları aşağıda belirtilmiştir:

1) Bakanlık, birimler arasında açık fiziksel ayrım olması ve ayrı bir su dağıtım sisteminin bulunması koşuluyla, hem organik hem de organik olmayan yavruların aynı tesiste yetiştirilmesi için kuluçkahanelere ve balık yetiştirme havuzlarına izin verir.

2) Bakanlık, su ürünleri yetiştiricilik işletmeleri; üretimin farklı evreleri ve farklı işleme periyodunun istendiği durumlarda, 23 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendine uyulması koşuluyla, aynı çiftlikte organik ve organik olmayan su ürünleri yetiştiricilik birimlerine izin verir.

3) Müteşebbisler, bu hükümlerin uygulandığına ilişkin yazılı kayıtları muhafaza eder.

c) Organik su ürünlerinin menşei aşağıda belirtilmiştir:

1) Organik su ürünleri, kaynağı organik anaç ve organik yetiştiricilik yapan çiftlikten gelen genç nesillerin yetiştirilmesine dayandırılır.

2) Yetiştiricilikte öncelikle yerel olarak yetiştirilen türler kullanılır.

Yetiştiricilikte kullanılan türlerin, menşeleri ve geçmişe yönelik yapılan işlemleri içeren yazılı kayıtlar düzenli olarak müteşebbis tarafından tutulur.

3) Yetiştirilebilecek türler doğal stoklara önemli düzeyde zarar vermeyecek şekilde seçilir.

ç) Organik olmayan su ürünlerinin menşei ve yönetimi aşağıda belirtilmiştir:

1) Organik anaç veya organik yetiştiricilik yapılan çiftliklerden genç nesillerin elde edilememesi durumunda, yetkilendirilmiş kuruluş onayı ile organik olarak üretilmemiş hayvanlar çiftliğe getirilir.

2) Yetiştirme amacıyla veya genetik stokun geliştirilmesine yönelik ve organik yetiştiricilik kaynaklı su ürünlerinin mevcut olmadığı durumlarda; doğal ortamdan yakalanmış veya organik olmayan yetiştiricilikten gelen su ürünleri çiftliğe getirilir. Bunların organik yetiştiricilikte kullanılabilmesi için en az üç ay organik yönetim altında tutulması gerekir.

3) Büyütme amacıyla ve organik yetiştiricilikten gelen su ürünleri yavrularının mevcut olmadığı durumlarda, organik olmayan yetiştiricilikten gelen su ürünleri yavruları kullanılır. Bu amaçla kullanılacak olan yavruların üretim döngü süresinin en azından son 2/3'lük kısmı bu Yönetmelik hükümlerine göre geçirilmiş olmalıdır.

4) Yetiştiriciliğin kesintiye uğramaması (büyütme) amacıyla doğadan yavru toplanmasında balık yavruları veya kabuklu larvalarının havuzlara, kafeslere ve tanklara aktarımı yapılırken zarar görmemesi sağlanır.

d) Su ürünleri yetiştiricilik uygulama koşulları aşağıda belirtilmiştir:

1) Su ürünleri yetiştiricilik ünitelerinin tasarımı ve yapısı, su ürünlerinin türlere özgü ihtiyaçları ile uyumlu, sağlık ve refahını güvence altına alan, suyun fiziksel ve kimyasal parametreleri ile yeterli akış oranlarını sağlamalı ve doğal ihtiyaçlarına cevap vermelidir. Buna göre;

Yaşamlarını rahat sürdürebilecekleri yeterli alana sahip olmalıdırlar,

Yeterli oksijen düzeyine sahip iyi kalitede suda yetiştirilir,

Türler doğal çevrelerine uygun ortamlarda yetiştirilir,

Tatlı su balığı yetiştiriliyorsa taban tipi mümkün olduğu kadar doğal koşullara yakın olmalıdır,

Sazan balığı yetiştiriliyorsa taban toprak olmalıdır.

2) Stoklama yoğunluğu, tür veya tür grubuna göre bu Yönetmeliğin Ek-13'ünde belirtilmiştir. Stoklama yoğunluğunun su ürünlerinin refah durumu üzerindeki etkisini değerlendirirken, balıkların durumu (yüzgeç zararı, diğer yaralanmalar, büyüme oranı, davranış ve genel sağlık gibi) ve su kalitesi izlenir.

3) Yetiştiricilik üniteleri, su ürünlerinin kaçış riskini en aza indirecek şekilde tasarlanır, yapılır ve işletilir.

4) Ekosistem üzerindeki etkiyi azaltmak için; yetiştiriciliği yapılan balık veya kabuklu su ürünlerinin doğal ortama kaçmasını en aza indirmeye yönelik tedbirler alınır ve yapılan işlemler yazılı olarak kaydedilir.

5) Hasat zamanı dâhil hayvanlara her türlü eziyet en az seviyede tutulur. Balıklarda buna uygun hasat teknikleri uygulanır. Optimum hasat yöntemlerinde; balıkların büyüklükleri, türleri ve yetiştiricilik alanındaki farklılıkları da göz önüne alınır.

e) Su ürünleri yetiştirme üniteleri için özel kurallar aşağıda belirtilmiştir:

1) Kuluçkahaneler, yavru balık yetiştirme havuzları veya organik yem olarak üretilen organizma türlerinin üretimi hariç kapalı devre su ürünleri üretim tesislerinin kullanımı yasaktır.

2) Karadaki yetiştirme üniteleri aşağıdaki şartları taşır:

Sürekli su akışı sistemlerinde, hem içeri giren hem de dışarı çıkan suyun akış oranı ve su kalitesinin izlenmesi ve kontrol edilmesi mümkün olmalıdır,

Havuzlarda yapılacak organik su ürünleri üretim alanlarının en az %5'i doğal bitki örtüsüne sahip olmalıdır.

3) Denizdeki yetiştirme üniteleri aşağıdaki şartları taşır:

Üniteler, su akışı, derinliği ve su kütlesi değişim oranları, deniz tabanı ve üniteyi çevreleyen su kütlesi üzerindeki etkisini en aza indirecek şekilde yerleştirilir,

Yetiştiricilik alanına yetiştirme ünitesinin etkileri göz önüne alınarak uygun kafes tasarımı, yapısı ve bakım metodu seçilir.

4) Suyun yapay ısıtması veya soğutmasına sadece kuluçkahane ve yavru balık yetiştirme havuzlarında izin verilir. Doğal sondaj kuyu suyu, üretimin tüm aşamalarında suyun ısıtması veya soğutması için kullanılır.

f) Su ürünleri yetiştiriciliğinin yönetimi aşağıda belirtilmiştir:

1) Yetiştiricilikte su ürünlerinin elle muamelesi en aza indirilir, dikkatli bir şekilde gerçekleştirilir. Elle muamele yapılmasının zorunlu olduğu hallerde, stres veya fiziksel zararı önlemek için uygun araçlar ve metotlar kullanılır. Anaçlara fiziksel zarar ve stresi en aza indirecek şekilde ve uygun olduğunda anestezi altında elle muamele yapılır. Boylama işlemleri, balıkların refahını temin edecek şekilde asgari düzeyde tutulur.

2) Aydınlatmada yapay ışığın kullanımında aşağıdaki kısıtlamalar uygulanır:

Aydınlatma süresi; yapay ışıklandırma, türe özgü davranışlar, coğrafi koşullar ve su ürünlerinin genel sağlığı göz önünde bulundurularak, üreme dönemleri hariç olmak üzere günde 16 saati geçemez.

Aydınlık ve karanlık geçişlerinde; şiddeti ayarlanabilir ışıklar veya fon aydınlatması kullanılarak ani ışık yoğunluğu değişikliklerinden kaçınılır.

3) Havalandırmaya, mekanik havalandırıcıların enerjisinin tercihan yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlanması kaydıyla, hayvan refahı ve sağlığı için izin verilir. Tüm bu kullanımlar su ürünleri yetiştiriciliği üretim kaydına işlenir.

4) Sıvı oksijen kullanımına sadece hayvan sağlığı gereksinimleri ile bağlantılı kullanımlar için ve üretim veya taşıma sırasındaki kritik süreler boyunca, aşağıdaki durumlarda, tüm bu işlemleri yazılı kayıt altına almak koşuluyla;

Su sıcaklığının yükselmesi veya atmosfer basıncında düşme veya kontrol dışı gerçekleşen su kirlenmesi gibi istisnai durumlarda,

Örnek alma ve boylama gibi ara sıra gerçekleştirilen stok yönetim prosedürlerinde,

Yetiştiriciliği yapılan su ürünleri stoklarının hayatta kalmasını sağlamak için izin verilir.

g) Yetiştirme kuralları aşağıda verilmiştir:

1) Seleksiyon hariç, poliploid, melezleme ve klonlama gibi genetik metotlar kullanılmaz,

2) Uygun ırklar seçilir,

3) Anaç yönetimi, üreme ve yavru üretimi için türlere özgün şartlar oluşturulur.

ğ) Hormon ve hormon türevlerinin kullanılması yasaktır.

h) Balıklar, kabuklular ve derisidikenliler için yemlere ilişkin kurallar aşağıda belirtilmiştir:

1) Yemleme rejimleri, hayvan sağlığı, nihai yenilebilir ürünün kaliteli olmasını sağlayacak şekilde, besin bileşimi de dâhil olmak üzere yüksek ürün kalitesi, düşük çevresel etki öncelikleri göz önüne alınarak tasarlanır.

2) Etobur su ürünleri yetiştiriciliğinde kullanılan yemlere ilişkin özel kurallar aşağıdaki gibidir.

Etobur su ürünleri yetiştiriciliğinde yemler öncelikle su ürünleri yetiştiriciliği menşeili organik yem ürünleri, organik su ürünleri yetiştiricilik ürünleri ve parçalarından elde edilen balık unu veya balık yağı, insan tüketimine uygun, avcılıkla yakalanmış balıklar ve parçalarından elde edilen balık unu veya balık yağı veya balık menşeili içerik, bu Yönetmeliğin Ek-5'inde listelenmiş olan ve kısıtlamalara uyulması kaydıyla bitki menşeili ve hayvan menşeili organik yem malzemelerinden sağlanır.

Eğer organik kaynaklar mevcut değilse, organik olmayan su ürünleri yetiştiricilik parçalarından veya insan tüketimi için yakalanmış olan balıkların parçalarından elde edilen balık unu ve balık yağı 31/12/2014 tarihine kadarki geçiş sürecinde kullanılabilir. Bu yem maddeleri günlük rasyonun % 30'unu geçemez.

Yem rasyonu azami % 60 organik bitki ürünlerinden oluşabilir.

Organik kabuklu su ürünlerinin kabukları gibi esasen organik kaynaklardan elde edilen doğal pigmentler (astaksantin), fizyolojik ihtiyaçları sınırında kalmak kaydıyla somon ve alabalık için yem rasyonlarında kullanılabilir. Organik kaynaklar mevcut değilse astaksantin doğal kaynakları (phaffia mayası gibi) kullanılabilir.

3) Balıklar ve kabuklu hayvanlar için özel su ürünleri yetiştiricilik yemlerine ilişkin kurallar aşağıda belirtilmiştir:

Balıklar ve kabuklular gelişimlerinin değişik aşamalarındaki besin ihtiyaçlarını karşılayan yemlerle beslenir.

Yemin bitkisel kökenli kısmı organik üretimden, su ürünlerinden gelen kısmı ise sürdürülebilir balıkçılıktan gelmelidir.

Bu Yönetmeliğin Ek-13'ünün 6, 7 ve 9 uncu bölümünde belirtilmiş olan yetiştiriciliği yapılan türler, yetiştirildikleri havuzlarda ve göllerde doğal olarak bulunan yemle beslenir.

Doğal yem kaynaklarının bir üst paragraf ile uyumlu olarak yeterli miktarda bulunamadığı durumlarda; bitki kaynaklı, tercihen işletmenin kendisinde yetiştirilmiş bitkisel menşeli organik yemler veya deniz yosunu kullanılır. Müteşebbis buna ait yazılı kayıtları tutar.

Doğal yem bir üst paragraf ile uyumlu olarak desteklendiğinde, bu Yönetmeliğin Ek-13'ün 7 nci bölümünde belirtilmiş olan türlerin ve 9 uncu bölümünde belirtildiği şekilde siyam yayın balığının yem oranı, azami % 10 sürdürülebilir balıkçılıktan elde edilmiş balık unu veya balık yağından oluşur.

Organik olmayan bitkisel, hayvansal ve mineral kaynaklı yem maddeleri, yem katkıları, hayvan besininde kullanılan bazı ürünler ve işleme yardımcıları yalnızca bu Yönetmeliğin Ek-5 ve Ek-6'sında yer alan ve organik üretim için kullanımına müsaade edilmiş olmaları halinde kullanılır.

Gelişim hızlandırıcılar ve yapay amino asitler kullanılmaz.

ı) Su ürünleri yetiştiriciliğinde geçiş süresi aşağıda belirtilmiştir:

1) Mevcut su ürünleri yetiştiriciliğinden organik su ürünleri yetiştiriciliğine geçişte yetiştiricilik tesislerine aşağıda belirtilen geçiş süreleri uygulanır:

Suyu boşaltılamayan, temizlenemeyen ve dezenfekte edilemeyen tesisler için, 24 aylık bir geçiş süresi,

Suyu boşaltılmış veya kurumaya bırakılmış tesisler için, 12 aylık bir geçiş süresi,

Suyu boşaltılmış, temizlenmiş ve dezenfekte edilmiş tesisler için, 6 aylık bir geçiş süresi,

Çift kabuklu yumuşakçaların yetiştirildiği tesisler de dâhil olmak üzere 3 aylık geçiş süresi.

2) Müteşebbis tarafından tesisin organik üretim için izin verilmeyen ürünlere ve işlemlere tabi tutulmadığının belgelendirilmesi halinde, yetkilendirilmiş kuruluş bu süreci geçiş süresinin bir parçası olarak kabul edebilir.

i) Canlı balıkların taşınması kuralları aşağıda belirtilmiştir:

1) Canlı balıklar, sıcaklık ve çözünmüş oksijen bakımından fizyolojik ihtiyaçlarını karşılayan temiz su dolu uygun tanklar içinde taşınır.

2) Organik balık ve balık ürünlerinin taşınmasından önce, tanklar iyice temizlenir, dezenfekte edilir ve durulanır.

3) Stresin azaltılması için gerekli tedbirler alınır. Taşıma işlemi sırasında yoğunluk türlere zarar verecek düzeye ulaşmamalıdır.

4) Taşınma sırasında hayvan refahı korunur.

j) Su ürünleri yetiştiriciliği üretiminden elde edilen ürünler için kontrol işlemleri ilk kez uygulandığında; müteşebbis, işletmenin ve faaliyetin tam bir tanımını oluşturur, muhafaza eder. Bu tanım aşağıdaki hususları içerir:

1) Kara veya denizdeki işletmenin yerinin tam tarifi için kurulacağı alanın altı derecelik WGS 84 sistemine göre coğrafik koordinatların 1/25.000 ölçekli haritaya işaretlenmesi.

2) Sürdürülebilir yönetim planı, 23 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (4) numaralı alt bendinde belirtildiği şekilde hazırlanır.

3) Yumuşakçalar için, 25 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinin (2) numaralı alt bendinde gerekli görülen sürdürülebilir yönetim planının özel bölümünün bir özeti.

k) Su ürünleri yetiştiriciliğinde aşağıdaki üretim kayıtları müteşebbis tarafından yazılı kayıt olarak tutulur ve istenildiğinde yetkilendirilmiş kuruluşa gösterilir:

1) Çiftliğe gelen hayvanların menşei, geliş tarihi ve geçiş süresi,

2) Çiftlikten ayrılan lotların sayısı, yaşı, ağırlığı ve gideceği yer,

3) Kaçan balık kayıtları,

4) Balıklar için yem tipi ve miktarı ve sazan balığı ve ilgili türler için ilave yem kullanımına ilişkin yazılı kayıtlar,

5) Uygulanan veteriner tedavisinin amacının detayları, uygulama tarihi, yöntemi, ürün tipi ve yasal arınma süresi,

6) Kurumaya bırakma, temizleme ve su arıtma işlemlerinin ayrıntılarını içeren hastalık önleme tedbirleri.

Çift kabuklu yumuşakçalar için özel kurallar

MADDE 25 – (1)Yumuşakçalar için özel üretim kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Büyüme alanının özellikleri aşağıda belirtilmiştir:

1) Suyu filtre ederek beslenen çift kabuklu yumuşakçalar bütün besin ihtiyaçlarını, kuluçkahanede yetiştirilen yavrular hariç doğadan karşılar.

2) Çift kabuklu yumuşakçalar 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu, Su Ürünleri Yönetmeliği ve bunlara dayalı çıkarılan mevzuata uygun sularda yetiştirilir.

3) Yetişme alanları 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu, Su Ürünleri Yönetmeliği ve bunlara dayalı çıkarılan mevzuata uygun olmalıdır.

4) Çift kabuklu yumuşakçaların yetiştirilmesi, organik balık ve deniz yosunlarının yetiştirildiği polikültür sisteminde aynı su alanında gerçekleştirilebilir, ancak sürdürülebilir yönetim planında bunun belgelenmesi gerekir. Çift kabuklu yumuşakçalar aynı zamanda polikültürde deniz salyangozu gibi karındanbacaklı yumuşakçalarla birlikte yetiştirilebilir.

5) Organik çift kabuklu yumuşakçaların üretimi, dubalar veya diğer açık işaretçilerle sınırlandırılmış alanlar dâhilinde gerçekleştirilir ve uygun olduğunda ağ torbalar, kafesler veya diğer insan yapımı araçlarla sınırlandırılır.

6) Organik kabuklu su ürünleri çiftlikleri, korunmakta olan türler üzerindeki riski en aza indirir. Eğer predatör ağları kullanılıyorsa, dalgıç kuşlarının zarar görmemesini sağlayacak şekilde tasarlanır.

b) Yavru temininde aşağıdaki hususlara uyulur:

1) Çift kabuklu yumuşakçalarda çevre üzerinde önemli bir zararın olmaması ve ulusal yasaların izin vermesi kaydıyla, üretim ünitesinin sınırlarının dışından gelen doğal döller kış aylarında hayatta kalma olasılıkları olmayan veya talebi fazlaca karşılayan yataklardan veya kollektörlerde kabuklu döllerinin doğal yerleşim alanlarından gelmesi kaydıyla kullanılır. Doğal döllerin nasıl, nerede ve ne zaman toplandığına ilişkin kayıtlar tutulur.

2) İstiridye (Crassostrea gigas) için, doğada yavrulamayı en az seçecek damızlıklar tercih edilir.

c) Yönetim kuralları aşağıda belirtilmiştir:

1) Üretim alanında, organik olmayan kabuklular için kullanılan miktarı geçmeyecek bir stoklama yoğunluğu kullanılır. Sınıflandırma, seyreltme ve stoklama yoğunluğu ayarlamaları biyokütleye göre, hayvan refahı ve yüksek ürün kalitesi sağlayacak şekilde yapılır.

2) Biyolojik kirliliğe neden olan organizmalar, fiziksel araçlarla veya el yardımıyla temizlenerek ve kabuklu su ürünleri çiftliklerinden uzakta 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bunlara dayalı çıkarılan Yönetmelik hükümleri doğrultusunda denize boşaltılır. Kabuklular, rekabetçi kirletici organizmaları kontrol etmek için üretim döngüsü sırasında bir defa kireç solüsyonu ile işleme tabi tutulabilir.

ç) Yetiştirme kuralları aşağıda belirtilmiştir:

1) Midye halatlarında yetiştirme veya bu Yönetmeliğin Ek-13'ünün 8 inci bölümünde listelenmiş olan diğer yöntemler organik üretim için uygundur.

2) Yumuşakçaların tabanda yetiştirilmesine sadece toplama ve yetiştirme sahalarında önemli çevresel etkiye neden olunmadığı durumlarda izin verilir. Müteşebbis tarafından, çevresel etkinin asgari düzeyde olduğuna ilişkin kanıtlar, kullanılan alana ait etüt ve raporla desteklenerek yetkilendirilmiş kuruluşa sağlanır. Rapor, sürdürülebilir yönetim planına ayrı bir bölüm olarak eklenir.

d) İstiridyeler için özel yetiştirme kuralları; iskele kaide ve destekleri üzerindeki torbalarda yetiştirmeye izin verilir. İstiridyelerin içinde bulunacağı bu ve diğer yapılar, kıyı şeridini tamamen kapamayacak şekilde yerleştirilir. Stok, üretimi optimize edecek şekilde gel git akışına göre alanlar üzerine dikkatlice yerleştirilir. Üretim, bu Yönetmeliğin Ek-13'ünün 8 inci bölümünde listelenmiş olan kriterleri karşılar.

e) Çift kabuklu yumuşakça üretimi için, maksimum biyolojik kütle üretiminden önce ve üretim sırasında kontrol ziyaretleri gerçekleştirilir.

Hastalıkların önlenmesi, veteriner ürünlerinin depolanması

MADDE 26 – (1) Hastalığın önlenmesine ilişkin genel kurallar aşağıda belirtilmiştir:

a) 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu ve **(Değişik ibare:RG-6/10/2011-28076)** 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa dayalı olarak Bakanlık tarafından en az yılda bir defa ve çift kabuklu yumuşakça üretiminde en az yılda iki defa çiftlik ziyaret edilir.

b) Su ürünleri işletmelerinde kullanılan tüm alet ve ekipmanlar bu Yönetmeliğin Ek-7'sinin 2.1 veya 2.2 bölümünde listelenmiş olan ürünler ile uygun şekilde temizlenir ve dezenfekte edilir.

c) Üretime ara vermede aşağıdaki durumlar göz önüne alınır;

1) Bakanlık, üretime ara vermenin gerekli olup olmadığını ve denizde su ürünleri yetiştiricilik sistemlerinde her bir üretim döngüsünden sonra uygulanacak ve belgelenecek uygun süreyi tespit eder. Tanklar, balık havuzları, kafesler ve kullanılan diğer üretim yöntemleri için üretime ara verilmelidir.

2) Üretime ara verme, çift kabuklu yumuşakça yetiştiriciliği için zorunlu değildir.

3) Üretime ara verme sırasında, kafes veya su ürünleri yetiştiriciliği için kullanılan diğer yapılar boşaltılır, dezenfekte edilir ve tekrar kullanılmadan önce boş bırakılır.

ç) Su kalitesine ilişkin olarak her hangi bir önemli çevresel zarar riskini önlemek, hastalık risklerini en aza indirmek, böcek ve kemirgenlerin gelmesini önlemek amacıyla uygun olduğunda yenmemiş balık yemleri, dışkılar ve ölü hayvanlar hemen çıkarılır.

d) Ultraviyole ışık ve ozon sadece kuluçkahanelerde ve balık yetiştirme havuzlarında kullanılır.

e) Ektoparazitlerin biyolojik kontrolü için, temizleyici balık kullanılması tercih edilir.

(2) Allopatik veteriner tıbbi ürünleri ve antibiyotiklerin çiftliklerde depolanmasına, bunların bir veteriner tarafından reçete ile verilmiş olması, denetlenen bir yerde depolanması ve su ürünleri yetiştiriciliğinden elde edilen yetiştiricilik su ürünleri üretim kayıtlarına girilmesi koşuluyla izin verilir.

Veteriner tedavileri

MADDE 27 – (1) Veteriner tedavilerine ilişkin genel kurallar aşağıda belirtilmiştir.

a) Hastalıktan korunma; çiftliklerin uygun tasarımına, uygun konumlandırılmasına bu sayede hayvanların uygun şartlarda tutulmasına, binaların düzenli olarak temizlenmesi ve iyi yetiştiricilik ve yönetim uygulamalarının kullanılmasına, yüksek kalite besine, uygun stok yoğunluğu ile tür ve ırkların seçimine dayandırılır.

b) Bu fıkranın (a) bendi ile uyumlu olarak hayvan sağlığını temin etmek amacıyla alınan önleyici tedbirlere rağmen sağlık sorunu ortaya çıkarsa, aşağıdaki tercih sırasında veteriner tedavileri kullanılabilir:

1) Homeopatik seyreltideki bitkilerden, hayvanlardan veya minerallerden gelen maddeler,

2) Anestetik etkileri olmayan bitkiler ve bunların özütleri,

3) İz elementler, metaller, doğal imünöstimülantlar veya izin verilmiş probiyotikler.

c) Allopatik tedavilerin kullanılması, aşılamalar ve zorunlu eradikasyon programları hariç yılda iki defa ile sınırlı tutulur. Ancak, üretim döngüsü bir yıldan daha az ise, allopatik tedavi bir kez uygulanır. Allopatik tedaviler için belirtilen limitler aşılırsa, ilgili su ürünleri yetiştiriciliği ürünleri organik ürün olarak satılamaz.

ç) Zorunlu kontrol programları hariç parazit tedavileri yılda en fazla iki defa, üretim döngüsü on sekiz aydan az türler için ise yılda bir defa ile sınırlı tutulur.

d) Zorunlu kontrol ve eradikasyon programları altındaki tedaviler dâhil olmak üzere bu fıkranın (c) bendine göre allopatik veteriner tedavileri ve parazit tedavileri için kalıntı arınma süresi; ilacın tanımlanmış kalıntı arınma süresi organik yetiştiricilikte, konvansiyonel yetiştiricilikteki uygulamanın iki katı uygulanır.

e) Veteriner tıbbi ürünlerinin kullanıldığı durumlarda, hayvanlar organik olarak pazarlanmadan önce söz konusu kullanımın müteşebbis tarafından yetkilendirilmiş kuruluşa beyan edilmesi gerekir. Tedavi edilen stok açık bir şekilde tanımlanır.

f) Hayvana eziyet etmekten kaçınmak amacıyla, hastalık gecikmeksizin tedavi edilir; fitoteropatik, homeopatik ve diğer ürünlerin kullanımının uygun olmadığı durumlarda, antibiyotikleri de içeren kimyasal olarak birleştirilmiş allopatik veteriner tıbbi ürünleri gerekli olduğu yerlerde ve kontrollü şartlar altında kullanılabilir. Özellikle tedavi tarzı ve tedaviyi sonlandırma süreleriyle ilgili kısıtlamalar tanımlanır.

g) Bağışıklık sistemi ile ilgili veteriner tıbbi ürünlerin kullanımına izin verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Organik Ürünlerin İşlenmesi, Ambalajlanması, Etiketlenmesi, Depolanması, Taşınması ve Pazarlanması

Organik ürünlerin işlenmesi ve ambalajlanması

MADDE 28 – (1) Organik ürünlerin işlenmesi ve ambalajlanmasında **(Değişik ibare:RG-6/10/2011-28076)** 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu hükümleri ile birlikte aşağıdaki kurallara uyulur.

a) İşlenmiş yem veya gıda üreten müteşebbisler veya fason işleyiciler kritik işleme basamaklarının sistematik tanımlanmasına dayanan uygun prosedürler oluşturur ve bunları güncellerler. Prosedürlerin uygulanması işlenmiş ürünlerin organik üretim kurallarına uygunluğunu her zaman garanti etmelidir.

b) Müteşebbis veya fason işleyiciler organik ürünün işlenmesi esnasında, bu Yönetmeliğe uygun olmayan ürünlerle karışma ya da bulaşmasını önleyecek ve ürünün organik niteliğini koruyacak gerekli tedbirleri alır ve yetkilendirilmiş kuruluşa bildirerek güncel kayıtlı tüm işlemlere ve işlenmiş miktarlara erişimini sağlar.

c) Müteşebbis, organik olmayan ürünleri işlemesi veya depolaması halinde, tüm işlem tamamlanıncaya kadar faaliyetlerini ayrı yerde veya ayrı zamanda gerçekleştirir. İzin verilmeyen maddeler veya ürünlerle bulaşma riskinden kaçınmak için koruyucu önlemler alır. Uygun hijyen tedbirleri uygulayarak, bunların etkinliğini izler ve kayıt altına alır.

ç) Müteşebbis organik olmayan ürünlerle olası karışma ve değişmelere karşı gerekli önlemleri alması ve organik ürünlerin tanımlanmasını sağlaması halinde, organik ve organik olmayan ürünleri aynı zamanda depolayabilir. Müteşebbis ürünlerin hasat günleri, saatleri, devreleri ve kabul tarih ve zaman bilgilerine ait kayıtları tutar ve yetkilendirilmiş kuruluşa verir.

d) Gıda ve yem işlemesinde kullanılan katkı maddeleri, işlem yardımcıları, diğer maddeler ve bileşenler ile tütsüleme gibi işleme uygulamaları iyi üretim uygulamaları prensiplerine uygun olmalıdır.

e) Şarap dışındaki organik ürünlerin işlenmesinde; bu Yönetmeliğin Ek-8'inde belirtilen İşlenmiş Organik Gıdaların, Mayaların ve Maya Ürünlerinin Üretilmesinde Kullanılacak Maddeler ve Ürünler, normalde gıdaların işlenmesinde kullanılan mikroorganizma ve enzim preparatları, doğal aromalı maddeler ve preparatları, içme

suyu ve tuz, et ve yumurta damgalarının renkleri, yasal izin verilen mineraller, vitaminler ve aminoasitler kullanılır.

f) Organik gıda yemin ya da ham maddelerin işlenmesinde iyonlaştırıcı radyasyon kullanımı yasaktır.

g) Organik ürün, genetik yapısı değiştirilmiş organizma veya bu organizmalardan elde edilen ürünler kullanılmadan üretilir.

ğ) Ürünün gerçek doğası hakkında yanlış anlamalara yol açmayan işleme metotları ve ekstraksiyon yöntemleri kullanılır. Organik gıdalar tercihen biyolojik, mekanik ve fiziksel metotlar kullanarak işlenir.

h) Organik tarım metoduyla üretilen bitkisel, hayvansal ve su ürünleri ile organik hammadde, yarı mamul veya mamul madde halinde ambalajlanırken organik ürün niteliği bozulmamalıdır.

Organik ve geçiş süreci ürünlerinin etiketlenmesi

MADDE 29 – (1) Organik ve geçiş süreci ürünlerinin ambalajlanması, etiketlenmesi ve işaretlenmesinde 16/11/1997 tarihli ve 23172 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin Ambalajlama ve Etiketleme-İşaretleme Bölümü ile Bakanlığın ilgili mevzuatında yer alan hükümlerle birlikte aşağıdaki kurallara uyulur:

a) Bitkisel kaynaklı geçiş süreci ürünlerinin etiketlenmesi: Bitkisel kaynaklı geçiş sürecindeki ürünlerin Organik Tarım Geçiş Süreci Ürünü ibaresini taşıyabilmesi için:

1) Organik tarıma geçiş tarihinden itibaren minimum on iki aylık bir geçiş sürecine uyulmuş olmalıdır.

2) Etiket üzerinde ürünün, Organik Tarım Geçiş Süreci Ürünüdür cümlesinde, "organik" ibaresi, "geçiş süreci" ibaresiyle aynı renk, punto ve yazım tarzında olmalıdır. Geçiş süreci ürünlerinde organik ürün logosu kullanılmaz.

3) Nihai ürün içeriğinde yalnızca bir tane tarımsal kaynaklı ürün bulunmalıdır.

4) Yetkilendirilmiş kuruluşun adı, logosu, kod numarası ve ürün sertifika numarası bulunmalıdır.

b) Organik ürünün etiketlenmesi:

1) Ürünün kime ait olduğu ve bu Yönetmeliğe uygun olarak üretildiği belirtilir.

2) Yurt içinde üretilerek pazarlanan organik ürünlerin üzerinde, bu Yönetmeliğin Ek-10'unda belirtilen organik ürün logosu kullanılır.

3) Yetkilendirilmiş kuruluşun adı, logosu, kod numarası ve ürün sertifika numarası bulunur.

4) Ürün etiketinde organik kelimesinin kullanılması; ekolojik, biyolojik kelimelerinin kullanımıyla eşdeğerdir.

5) Bu Yönetmelik hükümlerine göre üretilmeyen ürün etiketinde, bu Yönetmeliğe uygun üretildiği, hazırlandığı, işlendiği, ambalajlandığı, depolandığı ima ve beyan edilemez. Organik olmayan ürünler etiket ve ambalaj tasarımıyla, organik ürün etiket ve ambalaj tasarımını çağrıştıracak nitelikte ve benzerlikte olamaz. Böyle ürünler için organik tarımsal ürün olarak marka, patent ve tescil alınamaz. Organik olmayan ürünler için, tüketicide organik ürün izlenimi oluşturacak, haksız rekabete neden olacak, bio, biyo, eco, eko, org ön ekleri kullanılamaz. İthal ürünlerde bu hüküm aranmaz.

c) Ürünlerin organik ürün olarak etiketlenme kuralları:

1) Ürünün bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak üretilmesi halinde,

2) İşlenmiş ürünlerde, aşağıda belirtilen koşulların sağlanması halinde;

Ürün içerisinde bulunan tarımsal orijinli ürün veya türevlerinin en az % 95'i bu Yönetmelik hükümlerine göre üretilmiş olmalıdır.

Bir ürünün temel olarak tarımsal menşeli içeriklerden üretilmiş olup olmadığının tespitinde, eklenmiş su ve tuz dikkate alınmamalıdır.

Ağırlığının % 95 inin organik olması koşulu ile bu Yönetmeliğin Ek-8'inin 1 inci bölümünde verilen kod numarası sütununun üstünde (*) ile işaretli gıda katkıları tarımsal kökenli gıda girdileri olarak hesaplamalara katılır. Konvansiyonel ürünlerin üretiminde organik tarım metoduyla üretilen ürün kullanılması halinde "% X" oranlarıyla birlikte "Organik Tarım Metoduyla Üretilmiştir" şeklinde ifade edilir ve bu ifade, içindekiler kısmında yer alan diğer maddeler ile aynı renk, punto ve yazım tarzında olur. Bu ürünlerde organik ürün logosu kullanılmaz.

Şarap üretiminde organik üzüm kullanıldığında şarap etiketinde "Organik Üzümden İmal Edilen Şarap" ifadesi yer alır. Bu ürünlerde organik ürün logosu kullanılmaz.

Ürün içeriğinde bulunan organik olarak üretilmeyen tarımsal kaynaklı diğer maddeler bu Yönetmeliğin Ek-9'unun 1 inci bölümünde yer almış olmalıdır.

Ürün, tarımsal kaynaklı olmayan gıda maddelerini kullanmayı gerektiriyorsa yalnızca bu Yönetmeliğin Ek-8'inin 1 inci bölümünde listelenen taşıyıcılar dahil gıda katkılarını içerir.

Tarımsal orijinli ürün veya türevlerinin işlem görmesi gerekiyorsa bu Yönetmeliğin Ek-8'in 2 nci bölümünde listelenen ürünlerle işlem görmüş olması gereklidir.

Organik bir bileşen, aynı bileşenin organik olmayan formu ya da geçiş sürecinden geleni ile bir arada bulunmaz.

ç) Organik ürün etiketinde yer alması zorunlu beyanlar:

1) Ön paketlenmiş gıdanın etiketinde bu Yönetmeliğin Ek-10'unda belirtilen organik ürün logosu ve yetkilendirilmiş kuruluş kod numarası bulunur.

2) Bu Yönetmelik hükümlerine göre üretilmeyen ve ithal edilen ürünlerde bu Yönetmeliğin Ek-10'unda belirtilen organik ürün logosu kullanılmaz.

3) Tarımsal ham maddelerin bir kısmı Türkiye içinde ve bir kısmı da diğer ülkelerde Kanun kapsamında üretilmişse; ürün etiketinde hammaddenin menşei olan ülke belirtilmek şartıyla bu Yönetmeliğin Ek-10'unda belirtilen organik ürün logosu kullanılır.

4) Tarımsal hammaddenin tamamı başka bir ülkede Kanun kapsamında üretilmiş olması ve Türkiye'de mamul ürün haline getirilmesi durumunda bu Yönetmeliğin Ek-10'unda belirtilen organik ürün logosu kullanılır.

Organik ürünlerin depolanması

MADDE 30 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan organik ürünlerin depolanmasında, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin Gıdaların Taşınması ve Depolanması Bölümündeki kuralları ile 30/3/2005 tarihli ve 25771 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gıda ve Gıda ile Temasta Bulunan Madde ve Malzemelerin Piyasa Gözetimi, Kontrolü ve Denetimi ile İşyeri Sorumluluklarına Dair Yönetmelik hükümlerine uyulur. Organik ürünlerin depolanması ile ilgili diğer kurallar aşağıda belirtilmiştir.

a) Organik ürünlerin, depolama alanları, ürünlerin tanınmasına imkân verecek ve bu Yönetmelikçe uygun bulunmayan başka ürünlerle, maddelerle karışmaya ya da bulaşmaya meydan vermeyecek ve parti numaralarının tanımlanmasını sağlayacak şekilde düzenlenir. Organik ürünlerin depolandığı alanlarda kullanılan yalıtım malzemeleri ve soğutma ile ilgili ekipmanlar bu amaç gözetilerek seçilir. İşleme öncesi ve sonrası organik ürünler organik olmayan ürünlerden ayrı bir yerde veya zamanda depolanır.

b) Ayrı olarak depolamanın mümkün olmadığı durumlarda müteşebbis organik ürünlerle konvansiyonel ürünlerin karışmasını engelleyecek tedbirler alır. Müteşebbislerin organik olmayan ve organik ürünlerle çalışması durumunda ve depolama tesislerinde diğer tarımsal ürünler ve gıda maddelerini depolamaları durumunda:

1) Organik tarımsal ürünler, organik olmayan diğer tarımsal ürünler ve/veya gıda maddelerinden ayrı olarak muhafaza edilir.

2) Organik olmayan ürünlerle karışma veya değişmeyi önleyecek ve tanımlamayı sağlayacak her türlü önlem alınır.

3) Organik ürün depolaması öncesinde uygun temizlik önlemleri alınır, bunların etkinliği kontrol edilerek, kayıtları müteşebbis tarafından tutulur.

c) Organik ürünlerin depolanması sırasında ürünün organik özelliğini kaybettirecek ilaç ve ilaçlama yöntemi kullanılmaz.

ç) Organik ürünlerin depolanmasında ürünün organik özelliğini kaybettirecek malzeme ve maddeler kullanılmaz ve doğal olmayan uygulamalar yapılmaz.

d) Müteşebbis tarafından depolama koşulları ile depolanan organik ürünün giriş ve çıkış miktarları ve tarihine ilişkin kayıtlar düzenli olarak tutulur. Müteşebbis tarafından imzalanan bu kayıtlar yetkilendirilmiş kuruluşa onaylatılır ve çizelgenin bir nüshası müteşebbis tarafından, diğer nüshası yetkilendirilmiş kuruluş tarafından saklanır.

e) Organik bitkisel ve hayvansal üretim birimlerinde bu Yönetmelikte izin verilmeyen girdilerin depolanması yasaktır.

Organik ürünlerin taşınması

MADDE 31 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan organik ürünlerin taşınmasında, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin Gıdaların Taşınması ve Depolanması Bölümündeki kuralları ile Gıda ve Gıda ile Temasta Bulunan Madde ve Malzemelerin Piyasa Gözetimi, Kontrolü ve Denetimi ile İşyeri Sorumluluklarına Dair Yönetmelik hükümlerine uyulur. Organik ürünlerin taşınması ile ilgili diğer kurallar aşağıda belirtilmiştir.

a) Müteşebbisler organik ürünlerini toptancılar ve perakendeciler dâhil diğer ünitelere ancak uygun ambalajlar ve araçlarla, içeriğinde herhangi bir bozulma olmayacak, ambalaj ve etiketine zarar gelmeyecek şekilde kapalı olarak ve bu Yönetmelikte belirtilen aşağıdaki ibareler bulunacak şekilde taşınmasını sağlamalıdır.

1) İşletenin adı ve adresi, farklı durumlarda ürün sahibi veya satıcısı,

2) Organik ürün sertifikasının eşlik ettiği ürün ismi veya hayvansal ürünse kullanılan yem bileşenlerinin listesi,

3) Müteşebbisi kontrol eden yetkilendirilmiş kuruluşun ismi ve kod numarası,

4) Organik ürünlerin taşınmasında tam bir kontrol yapmak amacıyla yetkilendirilmiş kuruluş tarafından ihtiyaç duyulan bilgiler ürünle birlikte taşınır. Nakliyeye ait bilgiler, yazılı doküman ile belgelenir. Hesaplar, giren ve çıkan ürün arasındaki dengeyi gösterir.

b) Bu Yönetmeliğin Ek-11'inin 1 inci bölümünde yer alan Organik Tarım Müteşebbis Sertifikası ve Ek-12'sinde yer alan Satıcı Beyannamesi bulunur.

c) Aşağıda belirtilen durumlarda paketlerin, nakliye araçlarının kapatılmasına gerek yoktur.

1) Organik kontrol sistemine tabi olan müteşebbisler arasındaki doğrudan taşımada,

2) Gerekli bilgileri içeren dokümanın ürünle birlikte olması durumunda,

3) Taşıyıcı ve alıcı müteşebbislerin ikisinin de yetkilendirilmiş kuruluşun kontrolüne açık olan taşıma işlemleriyle ilgili yazılı kayıtları tutması durumunda.

ç) Ürünlerin diğer işletmeler ya da birimlerden kabulü sırasında ürünü kabul eden kişi gerek gördüğü durumlarda paketin kapanışı ya da ambalajının, ayrıca etiketin bu Yönetmeliğin 29 uncu maddesine uygunluğunu inceler. Etiket bilgileri ile ürünün beraberinde gelen diğer dokümanların birbirine uyumunu kontrol ettikten sonra karşılaştırmanın sonucunu kayıtlarına ekler.

d) Organik yem ve yem hammaddelerinin taşınmasında konvansiyonel yem ve yem hammaddeleri ile karışmasını önleyecek tedbirler alınır ve bunlarla ilgili yazılı kayıtlar müteşebbis tarafından tutulur.

Organik ürünlerin pazarlanması

MADDE 32 – (1) Organik ürünlerin pazarlanması kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Bu Yönetmelik hükümlerince üretilmiş ve bu Yönetmeliğin Ek-11'inin ikinci bölümünde yer alan ürün sertifikasına sahip olan organik hammadde ve/veya işlenmiş organik ürünler organik ürün olarak pazarlanır.

b) İşlenmemiş ürünlerde ürünlere toptan ürün sertifikası verilir. Her bir satışta satış miktarı ürün sertifika suretine müteşebbis tarafından derkenar düşümü yapılır ve imza altına alınır. Ayrıca bu satış miktarı 7 gün içinde yetkilendirilmiş kuruluşa bildirilir. Yetkilendirilmiş kuruluş tarafından stok takibi yapılır.

c) **(Değişik:RG-6/10/2011-28076)** İşlenmiş ürünlerde ürün sertifikası düzenlenir. Ürün el değiştirdiğinde yeni bir işleme tabi tutulmuyorsa tekrar sertifika düzenlenmez. Bu ürünlerde etiket ve organik ürün logosu bulunur. Depolama, toptan pazarlama ve dağıtım yapan müteşebbislerin toptancıya satışlarında ürün sertifikası düzenlenir. Perakendeciye satışlarda yeniden ürün sertifikası düzenlenmez. Ancak ürüne, mevcut ürün sertifikasının müteşebbis tarafından onaylı fotokopisi ile birlikte fatura ve sevk irsaliyesi eşlik eder. Ürün sertifikasının onaylı fotokopisi üzerine müteşebbis tarafından yapılan satış belgelerinin numarası yazılır ve onaylanır. Bu satış miktarı 7 gün içinde yetkilendirilmiş kuruluşa bildirilir. Yetkilendirilmiş kuruluş tarafından stok takibi yapılır.

ç) Organik ürünler, organik ürün olduğu açıkça belirtilerek satılır. Organik ürünlerin, konvansiyonel ürün ile karışmaması ve organik niteliğinin korunması organik ürün satışı yapan müteşebbisin yükümlülüğündedir.

d) Aracılık hizmeti veren, ürünleri direkt olarak nihai tüketici ya da kullanıcıya transfer eden gerçek ya da tüzel kişiler ithalat yapmamaları, üretim, doğal alan ve kaynaklardan ürün toplama, hasat, kesim, işleme, tasnif, ambalajlama, etiketleme, muhafaza, depolama ve taşıma işlemlerini yapmamaları koşulu ile yetkilendirilmiş kuruluş ile sözleşme yapmak zorunda değildir.

e) İthalat veya ihracat yapmak isteyen müteşebbis, ulusal mevzuat hükümleri gereğince tamamlamakla yükümlü olduğu diğer belgelerle birlikte Bakanlığın ilgili birimine başvurur.

f) Organik ürünlerin ihracatı, Dış Ticaret Müsteşarlığının İhracatı Kayda Bağlı Ürünler Listesinde yer alan ürünler için yapılan işlemlere tabidir. Bu nedenle; müteşebbisler, ihracat dokümanlarının bir örneğini bağlı bulunduğu İhracatçı Birliğine verir. Ege İhracatçı Birlikleri ihracatçı bildirimleri ve ihracat verilerini yılsonunda Bakanlığa bildirir. Bakanlığın talep etmesi halinde muhtelif zamanlarda da ihtiyaç duyulan verileri Bakanlığa bildirir.

g) İthal edilen ürünler 5262 sayılı Organik Tarım Kanunu kapsamında yurtiçinde organik ürün olarak pazarlanacaksa yeniden sertifikalandırma yapılır. Yeniden sertifikalandırma yapılırken ürünün, geldiği ülkede kontrol ve sertifikasyon sürecini belgelendiren kuruluşun akreditasyon kapsamı içerisinde Kanun yer alır. Bununla birlikte ithal edilecek ürünün üretim, kontrol ve belgelendirme gibi süreçleri Kanununa uygun ise yetkilendirilmiş kuruluşça yeniden belgelendirme yapılır. Yetkilendirilmiş kuruluşun akreditasyon kapsamında Kanun bulunmuyorsa yeniden sertifikalandırma işlemi gerçekleştirilemez.

ğ) İthalatçı ithalat halinde, yetkilendirilmiş kuruluş tarafından istenilen belgeleri eksiksiz olarak bu kuruluşa verir. Yetkilendirilmiş kuruluş tarafından yürürlükteki Türk Mevzuatına uygunluğunun kabul edilmesi halinde organik ürün yeniden sertifikalandırılır. Yetkilendirilmiş kuruluş tarafından yeniden sertifikalandırma yapmak amacıyla aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler istenir. Bunlar;

1) İthalatçının ithalat faaliyetleri; ithalatçının adı, adresi, ürünün geldiği ülke, ürünlerin ülkeye giriş noktası ve ithal edilen ürünlerin depolanmasında kullanılacak binaların uygunluğuyla ilgili detaylı açıklama belgeleri,

2) Karşı ülkeden alınan ürünün etiketi ve içeriğine dair bütün bilgilerin aslı veya noter onaylı tercümeleri,

3) İthalat işleminin nasıl gerçekleşeceğini ve ihlal durumunda alınacak ihtiyati tedbirleri içeren belgeler,

4) İthalatçı tarafından kullanılacak herhangi bir deponun diğer ülkede bulunması durumunda, karşı ülkenin yetkilendirilmiş kuruluşu tarafından kontrole açık olacağını belirten belgeler,

5) İlgili partinin miktarı, orijini ve yapısı, kontrol mekanizmasının detayları, üretim, işleme, ambalajlama, depolama, nakliye işlemlerinin detayları, alıcıları, ürün sertifikası, organik tarım müteşebbis sertifikası, gerekli hallerde satıcı beyannamesi, ürüne ilişkin yıllık kontrol raporlarıdır.

(2) Yetkilendirilmiş kuruluş tarafından gerek duyulması halinde yukarıdaki bilgi ve belgelere ek olarak bilgi ve belgeler istenebilir. Tüm bilgi ve belgeler, Bakanlık denetimlerinde ibraz edilmek üzere muhafaza edilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM
Kontrol ve/veya Sertifikasyon Sisteminin İşleyişi

BİRİNCİ BÖLÜM
Kontrol Esasları

Kontrol sisteminin özellikleri

MADDE 33 – (1) Organik üretimin özelliği, her aşamasının kontrollü olması ve ürünün sertifikalandırılmasıdır. Bu Yönetmelik hükümlerine göre, ürünün güvence altına alınmasındaki iki temel unsur, kontrol ve sertifikasyondur. Kontrol ve sertifikasyon işlemi, aynı kuruluş tarafından yapılabileceği gibi ayrı ayrı kuruluşlar tarafından da yapılabilir.

Kontrol yetkisi

MADDE 34 – (1) Bakanlık kontrole ilişkin yetkisini, yetkilendirilmiş kuruluşa devredebilir. Kontrol yetkisi verilen kuruluşlar ve kontrolörler yetkilerini başka bir kurum ve/veya kuruluşa veya kişiye devredemez.

İşletme ve müteşebbis kontrolü için gerekli bilgi ve belgeler

MADDE 35 – (1) İşletme ve müteşebbis kontrolü için gerekli bilgi ve belgeler aşağıda belirtilmiştir.

a) Müteşebbisler, yaptıkları organik faaliyetleri ile ilgili her türlü bilgi ve belgeleri, sözleşmeli olduğu kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya kontrol kuruluşuna vermek ve işletmesinde bulundurmak zorundadırlar.

1) İşletmenin adı, adresi, kapasite bilgileri, hukuki durumuna ait bilgi ve belgeler, sözleşme tarihi, imzalanan sözleşme metni, organik tarıma geçişin başladığı tarih, sözleşme tarihine kadarki arazi geçmişine ait bilgiler,

2) Faaliyet alanı,

3) İşletmede daha önce uygulanan üretim metodu,

4) İşletmenin ve işletme binalarının planları,

5) Arazi parselleri veya alana dair tüm plan ve krokiler,

6) İşletmenin mevcut makine ve ekipman donanımı,

7) İşletmenin konumu, kullanılan depoların tanımı ve amaca uygunluğu,

8) Ürün münavebe planı,

9) Kullanılacak tüm girdilere ait kayıt defterleri,

10) İşletmenin malları, dışarıdan satın alınan malları içeren alım ve satım defterleri,

11) Ürün çıkış planı, ürünün niteliği, stok durumu, miktarı, ambalajlama şekli ve materyali,

12) Orman alanlarından ve doğadan ürün toplanması durumunda, alana ait bütün tanımlamalar, resmi izinler ile alana yapılan tüm teknik müdahaleler, afetler, karantina tedbirleri gibi bilgilerdir.

b) Müteşebbis, faaliyet alanı ile ilgili bilgileri kapsayan organik tarıma geçiş ve üretim planları hazırlar.

Kontrol işlemi

MADDE 36 – (1) Kontrol işlemi; yazılı belgeleri, planları, defterleri, raporları, kayıtları, arazi, işletme ve depo gibi kritik kontrol noktaları ve gözlemleri içerir. Müteşebbis tarafından aynı alanda birkaç ünitenin işletilmesi halinde, organik olmayan ürünlerin üretildiği üniteler ve depoları da kontrol işlemine tabidir. Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya kontrol kuruluşu yılda en az bir defa haberli veya habersiz olarak işletme ve müteşebbisi yerinde kontrol eder. Çift kabuklu yumuşakça üretiminde yetkilendirilmiş kuruluş tarafından en az yılda iki defa çiftlik kontrol edilir. Bu amaçla kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya kontrol kuruluşu bir kontrol planı hazırlar ve hazırlanan bu kontrol planı en az aşağıdaki bilgileri içerir;

a) Müteşebbisin adı ve adresi,

b) Kontrol tarihi,

c) Kontrolün kapsayacağı konular,

d) Kontrolör adıdır.

(2) Müteşebbis tarafından kayıt altına alınan bütün organik tarım faaliyetleri kontrol raporları için temel bilgi niteliğindedir.

(3) Kontrol işlemi sırasında kontrolör, bağlı bulunduğu kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya kontrol kuruluşunun organik tarım faaliyetlerini içeren kendi kontrol formlarını doldurur. Kontrolör, yaptığı kontrole dair tespitleri içeren bir belge düzenleyerek müteşebbise verir ve bu belge müteşebbisçe saklanır. Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya kontrol kuruluşu kontrol işlemi sonucunda bir rapor hazırlar. Kontrol raporu, müteşebbisin bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılan organik tarım faaliyetlerinin kontrol sonuçlarını içerir.

İKİNCİ BÖLÜM

Sertifikasyon Esasları

Sertifikasyon sisteminin özellikleri

MADDE 37 – (1) Sertifikasyon; bütün kontrol yöntemlerinin uygulanması sonucu işletmenin, ürünün ve girdinin geldiği aşamanın belgelendirilmesidir. Sözleşme yapılan müteşebbise yetkilendirilmiş kuruluş tarafından yapılacak ilk kontrole müteakip uygun görülmesi halinde yetkilendirilmiş kuruluş tarafından organik tarım müteşebbis sertifikası ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak üretilen ürünlere ürün sertifikası verilir. Sertifikalar, asgari bu Yönetmeliğin Ek-11'inde yer alan bilgileri içerecek şekilde düzenlenir. Düzenlenen sertifikaların icmal listeleri Bakanlığa gönderilir.

(2) Sertifikasyon sisteminin özellikleri aşağıda belirtilmiştir;

a) Sertifikasyon, Bakanlıktan bu yetkiyi almış gerçek veya tüzel kuruluşlarca yapılır. Sertifika yetkisi verilen kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya sertifikasyon kuruluşu yetkisini başka bir kurum veya kuruluşa devredemez.

b) Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya sertifikasyon kuruluşu bir sertifikasyon sistemi oluşturur ve Bakanlığa sunar. Bu sistem; kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya sertifikasyon kuruluşunun uyguladığı fiyat listesi, sertifika belgesi örneği, test etme ve sorgulama metodu, analiz yöntemi, kullandığı tüm teknikler ve dokümantasyon sistemi ile ilgili bilgileri kapsar.

c) Sertifikasyon kuruluşu sertifika düzenleyeceği işletmelere ait tüm kontrol bilgilerini ve raporları ürünün bu Yönetmeliğe uygun olarak üretildiğinin garanti edilmesi amacıyla kontrolü yapan kuruluştan devralır. Kontrol kuruluşu bu bilgileri sertifikasyon kuruluşuna vermek zorundadır.

Sertifikasyonun esasları

MADDE 38 – (1) Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya sertifikasyon kuruluşu, bu Yönetmelikte bahsedilen kriterleri ve sertifikasyon esaslarının uygunluğunu TS EN 45011 veya ISO Rehber 65'e göre sağlamak zorundadır. Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya sertifikasyon kuruluşu yapılan işin niteliğine göre kalite sistemini açıklayan bir Türkçe kalite el kitabı hazırlar.

DÖRDÜNCÜ KISIM
Yetkilendirilmiş Kuruluşlar, Müteşebbisler

BİRİNCİ BÖLÜM
Yetkilendirilmiş Kuruluşlarda Aranan Şartlar, Çalışma İzni, Çalışma Esasları ve Yaptırımlar

Yetkilendirilmiş kuruluşlarda aranan şartlar

MADDE 39 – (1) Yetkilendirilmiş kuruluşlarda aranan şartlar şunlardır:

a) **(Değişik:RG-6/10/2011-28076)** Yetkilendirilmiş kuruluşlar teknik ve idari bakımdan görevini yerine getirebilecek imkânlara sahip olmalıdır. Yetkilendirilmiş kuruluşun yetki kapsamı sertifikasyon ise en az bir sertifiker, kontrol ise en az bir kontrolör, kontrol ve sertifikasyon ise en az bir kontrolör ve sertifiker istihdam edilir. Kontrolör ve sertifiker sayısı; kontrol edilecek müteşebbis sayısı ve üretim alanları için yeterli olmalıdır. Bir takvim yılı içerisinde kontrolör için maksimum çalışma süresi 100 kontrol iş günüdür. Bir kontrolör üretici grubu içerisindeki müteşebbisler de dahil yıllık maksimum 800 müteşebbisin faaliyetini kontrol eder.

b) Sertifikasyon Kuruluşu, Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşu TS EN 45011 veya ISO Rehber 65 standartlarına göre, Türk Akreditasyon Kurumu veya Avrupa Akreditasyon Birliği karşılıklı tanıma anlaşmasına göre geçerliliği mevcut uluslararası akreditasyon kurumlarından akredite edilmelidir. Yurtdışında akredite olmuş yabancı bir kuruluş Türkiye'de şube açması halinde, Türk Akreditasyon Kurumu veya Avrupa Akreditasyon Birliği karşılıklı tanıma anlaşmasına göre geçerliliği mevcut uluslararası akreditasyon kurumlarından akredite olduğuna dair akreditasyon belgesini müracaatta ibraz eder. Şubelerin, şube olarak Bakanlıktan yetki aldıktan sonra en geç iki yıl içinde akreditasyon kapsamı, Kanun ve bu Yönetmelik hükümleri ile uygun hale getirilir. Türkiye'de faaliyet gösterecek şirketler ise Bakanlık tarafından yetkilendirildiği tarihten itibaren en geç iki yıl içinde Kanun ve bu Yönetmelik kapsamında alınan akreditasyon belgesini Bakanlığa ibraz etmelidir. Belirtilen sürede akreditasyon belgesi ibraz edilmez ise Bakanlık yetkilendirilmiş kuruluşun yetkisini iptal eder.

c) Kuruluşlar, sürekli irtibat sağlanabilecek her türlü alt yapıyı oluşturur.

ç) Yetkilendirilmiş kuruluşlar, belgelendirme işleminin sonuçlarını etkileyebilecek ticari, mali ve diğer baskılardan bağımsız olmalıdır. Belgelendirdiği ürün tiplerinin tedariki ve tasarımını yapmaz. Danışmanlık hizmeti veremez.

d) Yetkilendirilmiş kuruluş yöneticilerinin, ortaklarının, kontrolörlerinin ve çalışanları ile bunların birinci derece yakınlarının organik tarım faaliyetlerini kontrol edemez ve sertifikalandıramaz.

e) Yetkilendirilmiş kuruluşun yöneticileri, ortakları, kontrolörleri ve çalışanları, aynı anda başka bir yetkilendirilmiş kuruluşta görev alamazlar. Kontrol biriminde görev yapanlar sertifikasyon biriminde, sertifikasyon biriminde görev yapanlar kontrol biriminde görev yapamazlar.

f) Yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafsız olmalıdır. Kendilerine verilen yetkiyi kullanırken herhangi bir çıkar çatışması içerisinde bulunamazlar.

g) Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kuruluşlardan, yürürlükteki organik tarım mevzuatlarına uygun faaliyette bulunacaklarına dair bu Yönetmeliğin Ek-14'üne uygun noter onaylı bir taahhütname alınır.

Yetkilendirilmiş kuruluşun çalışma izni için başvuru şekli, aranan şartlar ve istenilen belgeler

MADDE 40 – (1) Gerçek veya tüzel kişiler; kontrol, sertifikasyon veya kontrol ve sertifikasyon faaliyetlerinde bulunmak için Bakanlığa müracaat eder. Komite tarafından gerekli incelemeler yapılır ve müracaat tarihinden itibaren en geç üç ay içinde ilgiliye gerekli iznin verilip verilmeyeceğine dair bilgi verilir. Bakanlıkça izin verilen yetkilendirilmiş kuruluş bu Yönetmelik çerçevesinde çalışmalarını sürdürür.

(2) Çalışma izni için istenilen belgeler ve aranan şartlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Yetki kapsamı ile kontrolör ve sertifikerlerin yetkilendirilmesine ilişkin başvuru dilekçesi,

b) Yetkilendirilmiş kuruluşların hukuki yapısını belirtir belgeler;

1) Yetkilendirilmiş kuruluş gerçek kişi veya tüzel kişi olmalıdır. Gerçek kişi ise iş yeri açma belgesi almalıdır.

2) Organik tarıma ilişkin faaliyetlerin şirketin ana faaliyet alanında yer aldığını gösterir tescil belgesi veya Ticaret Sicil Gazetesi aslı veya noter onaylı sureti ve son altı ay içerisinde kayıtlı olunan ticaret odasından alınmış oda sicil kayıt belgesi.

3) Yetkilendirilecek kuruluş, yabancı bir kuruluşun Türkiye'deki şirketi veya şubesi ise, tüm yasal kuruluş işlemlerini tamamlamış olmalıdır.

c) Yetkilendirilecek kuruluş, henüz akredite olmamış ise Bakanlıktan yetki aldıktan sonra bir ay içerisinde Kanun ve bu Yönetmelik kapsamında faaliyet göstereceği konularda akredite olmak için Türk Akreditasyon Kurumu veya Avrupa Akreditasyon Birliği karşılıklı tanıma anlaşmasına göre geçerliliği mevcut uluslararası akreditasyon kurumlarına müracaat ettiğine dair resmi başvuru belgesini Bakanlığa ibraz eder.

ç) Bakanlıkça yetkisi iptal edilen kuruluşlar, iptal edilme tarihi itibari ile geçerlilik süresi devam eden sertifikalara ilişkin hukuki sorumlulukları devam eder

d) Yetkilendirilmiş kuruluşların yer ve organizasyon tanımlamalarına dair belgeler şunlardır:

1) Adı, yeri, tüm iletişim bilgileri ve logosuna ait belgeler,

2) Kontrolörlere ve sertifikerlere ait kimlik ve eğitim belgeleri,

3) Çalışanların Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarını gösterir resmi belgeler,

4) Firma yetkilileri ile kontrolör ve sertifikere ait noter onaylı imza sirküleri,

5) Yetkilendirilmiş kuruluşun organizasyon şeması ve görev tanımları.

e) En az aşağıdaki hususlara yer verilmiş olan Türkçe kalite el kitabı:

1) Organizasyon şeması ve görev tanımları,

2) Kanun ve bu Yönetmeliğe uygun kontrol ve sertifikasyon yöntemini açıklayan doküman,

3) Sözleşme örnekleri,

4) Müteşebbis taleplerinin değerlendirilmesi,

5) Uygunsuzlukların tespiti ve kaydedilmesi,

6) Uygunsuzluklara ilişkin düzeltici faaliyetlerin tanımlanması,

7) Uygunsuzluğun devamı durumunda uygulanacak yaptırımlar,

8) İtirazların değerlendirilmesi.

Yetkilendirilmiş kuruluşların çalışma esasları

MADDE 41 – (1) Yetkilendirilmiş kuruluşların çalışma esasları şunlardır:

a) Bakanlıkça ikişer yıllık süre ile yetkilendirilir, yetki süreleri dolmadan en az 30 gün önce yetki sürelerinin uzatılması için başvuru yapar. Bu kuruluşlar yetkileri kapsamında Bakanlığa karşı sorumludur.

b) Faaliyet konusuna göre yetkilendirildiği alanda çalışmak zorundadır. Yetkilerini devredemez.

c) Bu Yönetmelik hükümlerine göre üretilmemiş, kontrol edilmemiş ve sertifikalandırılmamış ürünler hariç, yurt içinde her türlü organik ürün ambalajında, bu Yönetmeliğin Ek- 10'unda yer alan organik ürün logosunu kullandırmak zorundadır.

ç) Bu Yönetmelik hükümlerine göre kontrol sürecini tamamlamadan sertifika düzenleyemez.

d) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı bir düzensizliği tespit etmesi durumunda, organik üretim metodunu işaret eden terim, ifade ve logoyu bu düzensizlikten etkilenen tüm grup ya da üretim hattında kullandıramaz.

e) Müteşebbisin satışa sunacağı bir ürünün üretiminin organik tarım kurallarına uygun olmadığından şüpheleniyorsa, kendi belirleyeceği bir süre içerisinde müteşebbisten duruma ilişkin açıklama yapmasını, gerekli bilgi ve belgeleri göndermesini talep eder. Bu süre zarfında ürünün organik olarak satılmasına müsaade etmez.

f) Bu Yönetmelik hükümlerine uymayan üretim teknikleri ve girdilerin kullanıldığından şüphe duyduğu durumlarda analiz amaçlı ürün örnekleri alabilir. Bu ürün örneklerini TS 17025 standardına göre akredite olan laboratuarlarda analiz ettirir.

g) Tespit ettikleri sistemden çıkartmayı gerektirecek aykırılıklar ile uygun gördükleri yaptırım işlemlerini de içeren karar yazısını, müteşebbisin itirazı var ise 21 gün içerisinde, itiraz yok ise, yıllık raporlarında Bakanlığa bildirirler. Yetkilendirilmiş kuruluş tarafından uygun görülen yaptırımlara itiraz ve şikâyet halinde Bakanlık konu ile ilgili inceleme ve yeni belgeler isteme yetkisine sahiptir. Bakanlık itiraz ve şikâyet ile ilgili bilgi ve belgeleri inceler, nihai kararı verir ve sonucu taraflara iletir.

ğ) Yetkilendirilmiş kuruluş tarafından sistemden çıkarılan müteşebbisler diğer yetkilendirilmiş kuruluşlara bildirilir.

h) Bitkisel ve hayvansal ürünler ile su ürünleri üretimi yapan, orman alanlarından ve doğadan ürün toplayan, ürün işleyen, ambalajlayan, depolayan, nakleden, pazarlayan, sözleşme yaptığı geçiş sürecindeki veya bu süreci tamamlamış bütün müteşebbisleri ve müteşebbislere ait her türlü bilgi ve belgeyi kontrol eder, kayıt altına alarak rapor hazırlar. Raporlar, faaliyet alanı ile ilgili olarak aşağıdaki bilgileri içerir.

1) Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan bilgiler,

2) Üretime dair bütün bilgiler,

3) İşletmeye dair bütün bilgiler,

4) Kontrollere dair bütün bilgiler,

5) Sertifikasyona dair bütün bilgiler,

6) İhlal ve ihtilaflara dair bütün bilgiler,

7) Çalışma izni ve gıda siciline dair bilgilerdir.

Müteşebbisin sorumlulukları ve uygulanacak yaptırımlar

MADDE 42 – (1) Müteşebbis sözleşme yaptığı yetkilendirilmiş kuruluşa organik tarımsal faaliyeti ile ilgili tüm bilgi ve belgeleri vermek, her türlü değişikliği bildirmek, üretimin her aşamasında gerekli kontrolün yapılabilmesi için işletmenin organik üretimle ilgili her birimini yetkilendirilmiş kuruluşa açmak zorundadır.

(2) Müteşebbis faaliyet alanını tam olarak tanımlar ve aldığı önlemleri yetkilendirilmiş kuruluşa bildirir. Müteşebbis, bu Yönetmelik hükümlerine ve Yetkilendirilmiş Kuruluşun kalite el kitabında yer alan hususlara uyacağına ve her türlü kontrole izin vereceğine dair bir taahhütnameyi yetkilendirilmiş kuruluşa verir. Müteşebbis, her yıl Ocak ayı içinde yetkilendirilmiş kuruluşa parsel bazında o yıla ait bitkisel üretim planını bildirir.

(3) Müteşebbis, faaliyetlerinin bir kısmını üçüncü bir şahsa yaptırması durumunda bu faaliyetlere ilişkin gerekli bilgi ve belgeleri yetkilendirilmiş kuruluşa vererek kontrol sistemine dâhil olmasını sağlar.

(4) Müteşebbis, kullanımına izin verilmeyen ürün veya maddelerin bulaşma riskini ortadan kaldırmak için koruyucu önlemleri ile depolama alanlarından üretim zincirine kadar her aşamada hijyen tedbirlerini alır.

(5) Müteşebbis, ürettiği, işlediği, ithal ettiği ya da başka bir müteşebbisten satın aldığı ürünün bu Yönetmelik hükümlerine uygun olmadığından kuşkulanıyorsa bu durumu yetkilendirilmiş kuruluşa bildirir. Durum netlik kazanıncaya kadar söz konusu ürünün organik ürün olduğuna dair atıfta bulunacak organik ürün etiket ve logosunu kullanamaz. Müteşebbis söz konusu ürünü tereddütler ortadan kalktıktan sonra yetkilendirilmiş kuruluşun bilgisi dâhilinde bu Yönetmelik hükümlerine uygun işlemlere tabi tutar ve pazarlar.

(6) Yetkilendirilmiş kuruluş tarafından müteşebbise uygulanacak yaptırımlar, aşağıdaki maddelere göre uygulanır.

a) Müteşebbis, bütün organik tarım faaliyetlerinin izlenebilirliği ile ilgili her türlü kayıtları tutmak ve denetim esnasında yetkilendirilmiş kuruluşa ibraz etmek zorundadır. Belgelerin düzensiz veya yanlış tutulması durumunda, yetkilendirilmiş kuruluşlar eksiklik ve aksaklıkları müteşebbislere ayrıntılı ve yazılı olarak bildirir. Yetkilendirilmiş kuruluş eksiklik ve aksaklıkların düzeltilmesi için müteşebbise bir ay süre tanır. Bu süre sonunda tekrar kontrol eder. Eksiklik giderilmiş ise sözleşme aynen devam eder. Aksi halde kalite el kitabında belirtilen yaptırımlar uygulanır. İtiraz halinde konu ile ilgili bilgi ve belgeler en geç 21 gün içinde Bakanlığa iletilir. Bakanlık gerekli incelemeleri yaptıktan sonra nihai kararını verir ve sonucu taraflara bildirir.

b) Üretim aşamasında bu Yönetmelik hükümlerine aykırı uygulamaların saptanması halinde; organik tarım faaliyeti yapılan alanlar, hayvanlar, arılar ve su ürünleri geçiş sürecinde ise, yetkilendirilmiş kuruluş tarafından süre uzatılır, tamamlamışsa tekrar geçiş sürecine geçirilir ve müteşebbise yazılı olarak bildirilir. Uzatılan süresi sonunda bu Yönetmelik hükümlerine aykırı uygulamaları tekrarladığı tespit edilen müteşebbislerin sözleşmesi feshedilerek Bakanlığa bildirilir. İtiraz veya şikâyet halinde Bakanlık konu ile ilgili bilgi ve belgeleri ister ve inceleme başlatır. İnceleme neticesinde, müteşebbisin bu Yönetmelik hükümlerine aykırı uygulamaların kasıtlı olarak devam ettiğinin tespit edilmesi durumunda; Bakanlık müteşebbisi organik üretim yapma faaliyetinden beş yıl süre ile men eder ve tüm yetkilendirilmiş kuruluşlara bildirir.

c) İşleme, ambalajlama, etiketleme, depolama, taşıma, pazarlama faaliyetlerinde bu Yönetmelik hükümlerini ihlal eden müteşebbisin ihlale kasıtlı olarak devam ettiği tespit edildiğinde, Bakanlık müteşebbisi organik tarım faaliyetinden beş yıl süre ile men eder ve tüm yetkilendirilmiş kuruluşlara bildirir.

ç) Müteşebbis organik ürünlerin taşınması sırasında istenmesi halinde Müteşebbis Sertifikasını ibraz etmelidir.

Yetkilendirilmiş kuruluşların göndermekle yükümlü oldukları bilgi ve belgeler

MADDE 43 – (1) Bakanlık yetkilendirilmiş kuruluşlardan; müteşebbise, ürüne, üretime, kontrol işlemine, kuruluşun kendisine, çalışanına ve menşeine dair her türlü bilgi ve belgeleri istediği zaman ve biçimde talep edebilir. Ayrıca yetkilendirilmiş kuruluşlar, yapısıyla ilgili yapılan her türlü değişikliği en geç bir ay içerisinde Bakanlığa bildirmek zorundadır.

(2) Yetkilendirilmiş kuruluş ile müteşebbis arasında imzalanan sözleşmeyi müteakip 45 (kırk beş) gün içinde ilk kontrol yapılarak yetkilendirilmiş kuruluş tarafından Yönetmelik hükümlerine göre verilen kod numarası, sözleşme yaptığı müteşebbislerin onaylı listesi, arazi yeri, büyüklüğü, ürünün adı, miktarı, işletmenin adı ve organik faaliyet bilgilerini içeren listeyi Bakanlığa bildirmek ve Organik Tarım Bilgi Sistemine kaydetmek zorundadır. Organik tarımın yapıldığı il müdürlüğü Organik Tarım Bilgi Sisteminden altışar aylık dönemler halinde raporlar alarak bu bilgileri muhafaza eder. Bakanlık ve il müdürlüğü, kendisine bildirilen ve Organik Tarım Bilgi Sistemine kaydedilen müteşebbisi Organik Tarım Metodu Uygulayan Müteşebbis olarak kayıt altına alır.

(3) Yetkilendirilmiş kuruluşlar, geçen takvim yılında; sözleşmeli oldukları müteşebbisleri gösterir listeyi 31 Ocak tarihine kadar, gerçekleştirilen kontrol ve sertifikasyon faaliyetlerini içeren özet raporunu ise 31 Mart tarihine kadar Bakanlığa bildirir.

BEŞİNCİ KISIM
Denetim ve Cezalar

BİRİNCİ BÖLÜM
Denetim, Yetki ve Sorumluluklar ile Denetim Elemanlarının Hizmet İçi Eğitimleri

Denetimler

MADDE 44 – (1) Denetimler; yetkilendirilmiş kuruluş büro denetimi, müteşebbis ve işletme denetimleri olup, yetkilendirilmiş kuruluşların büro denetimi Bakanlık tarafından, diğer denetimler ise il müdürlüklerince yapılır. Denetimler denetim yetkisine sahip en az iki elaman tarafından gerçekleştirilir. Bakanlık gerek görmesi halinde müteşebbis ve işletme denetimleri yapar. Bu denetimler gerek görülmesi halinde Bakanlık tarafından **(Değişik ibare:RG-6/10/2011-28076)** Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına da yaptırılabilir.

(2) İl müdürlüklerinde denetimde görev alacak denetim elemanı; il müdürlüğü tarafından önerilen, Bakanlık tarafından eğitilerek kimlik verilen organik tarım birimi elemanlarından oluşur.

(3) İl müdürlüğü elemanlarınca yapılacak denetimler sırasında Bakanlık tarafından hazırlanmış olan denetim formları kullanılır. Yıl sonunda, yapılan denetimlere ilişkin değerlendirme icmali istatistikî bilgi mahiyetinde Bakanlığa en geç müteakip yılın 31 Ocak tarihine kadar gönderilir.

(4) Bakanlık merkez teşkilatınca gerek görülmesi halinde il müdürlüğü elemanlarına yönelik eğitimler yapılır/yaptırılır. Çiftçi eğitimleri il müdürlükleri tarafından yapılır.

Kontrolörlük kursu, kontrolörlük ve sertifikerlik başvurularında aranılacak şartlar ile yetki, çalışma usul ve esasları

MADDE 45 – (1) Bakanlıkça gerekli görülmesi halinde, ziraat mühendisi, veteriner hekim, su ürünleri mühendisi ve gıda mühendislerine yönelik, kontrolör kursu açılır veya açtırılır.

(2) Kontrolörlük ve sertifikerlik başvurularında aranılacak şartlar, yetki, çalışma usul ve esasları şunlardır:

a) Başvuruda aranılacak şartlar ve istenilen belgeler:

1) Ziraat, veteriner, su ürünleri ve gıda mühendisliği fakültelerinin birinden mezun olmak,

2) **(Değişik:RG-6/10/2011-28076)** Aşağıdaki deneyim belgelerinden birine sahip olmak.

aa) Organik tarım konusunda bir yıllık bilgi ve deneyim sahibi olduğunu gösterir resmi belgenin aslı veya Bakanlıkça onaylı fotokopisi,

bb) Konu ile ilgili yurtiçi veya yurtdışı üniversite veya enstitüden alınan yüksek lisans diplomasının aslı veya Bakanlıkça onaylı fotokopisi,

cc) Bakanlıkça açılacak veya açtırılacak kurslardan kontrolörlük eğitimi aldığına dair resmi bir belgenin aslı veya Bakanlıkça onaylı fotokopisi.

3) Kimlik Belgesi,

4) Noter onaylı imza sirküleri,

5) Lisansına uygun meslek odası üyelik kaydı.

b) Yetki;

1) Yetkilendirilmiş kuruluşlar, çalıştırmak istediği kontrolör ve sertifiker için yukarıda istenilen belgeleri başvuru dilekçesi ekinde Bakanlığa sunar. Bakanlıkça değerlendirilerek, kontrolörlük veya sertifikerlik yetkisi verilir.

2) Kontrolörler ve sertifikerler yalnız bir yetkilendirilmiş kuruluş adına çalışır.

3) Yetkilendirilmiş kuruluşlar çalıştıracakları kontrolörler için, Bakanlıktan yetki almak zorundadır. Yetkilendirilen kontrolörler Bakanlık tarafından kimlik verilerek kayıt altına alınır.

c) Çalışma şekil ve esasları;

1) Bakanlıktan alınacak yetki belgesiyle çalışırlar.

2) Yaptıkları kontrolle ilgili rapor tutmak, bu raporları imzalamak ve yetkilendirilmiş kuruluşa teslim etmek zorundadırlar.

3) Kontrolör ve sertifikerin bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davrandığının tespiti halinde Bakanlık tarafından verilen yetki iptal edilir. İptal tarihi itibarıyla 1 yıl süre geçmeden yeniden yetki verilmez.

Kontrol ve sertifikasyon ücreti

MADDE 46 – (1) Kontrol ve sertifikasyon ücretinin esasları aşağıda belirtilmiştir.

a) Kontrol ve sertifikasyon ücreti; yetkilendirilmiş kuruluş ile müteşebbis arasında yapılan sözleşme ile belirlenir.

Ceza uygulamaları

MADDE 47 – (1) Kanuna aykırı hareket eden müteşebbislere ve yetkilendirilmiş kuruluşlara verilecek idari para cezaları aşağıdaki şekilde uygulanır.

a) Kanuna aykırılığın tespit edildiği mahallin il müdürlüğünün teklifi veya Bakanlığa yapılan şikâyete bağlı olarak veya Bakanlığın doğrudan tespiti halinde Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (b), (c), (d), (e) bentlerindeki yaptırımlar Bakanlık tarafından uygulanır. Bu yaptırımlar Bakanlığın ön incelemesini müteakip gerek duyulduğu durumda Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından yapılacak inceleme sonucuna göre yerine getirilir. Bu inceleme süresince yetkilendirilmiş kuruluş müteşebbislerle yeni sözleşme yapamaz. Ancak daha önceden sözleşme yapılmış müteşebbislerle ilgili kontrol, sertifikasyon ya da kontrol ve sertifikasyon işlemlerine Bakanlığın alacağı karar doğrultusunda devam edilebilir.

b) Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) ve (k) bentlerine aykırı hareket edenlere Bakanlıkça veya mahallin mülki amiri tarafından idari para cezası verilir.

c) Kanunun 12 nci maddesinde yer alan diğer cezalar ise Kanuna aykırılığın tespit edildiği mahallin mülki amiri tarafından verilir.

ALTINCI KISIM
Komiteler

BİRİNCİ BÖLÜM
Organik Tarım Komitesi

Organik Tarım Komitesinin oluşumu, görevleri, çalışma usul ve esasları

MADDE 48 – (1) Organik Tarım Komitesinin oluşumu, görevleri, çalışma usul ve esasları aşağıda belirtilmiştir.

a) **(Değişik:RG-6/10/2011-28076)** Organik Tarım Komitesinin kuruluş esasları aşağıda belirtilmiştir.

1) Organik Tarım Komitesi; Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünden Genel Müdür Yardımcısı, ilgili Daire Başkanı ve bir üye, Hayvancılık Genel Müdürlüğünden bir üye, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğünden bir üye, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünden bir üye, Hukuk Müşavirliğinden bir üye, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığından bir üye olmak üzere toplam sekiz üyeden oluşur.

2) Komite Bakan onayı ile oluşturulur. Komiteye Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünden Genel Müdür Yardımcısı veya görevlendireceği ilgili Daire Başkanı başkanlık eder.

3) İhtiyaç duyulması halinde diğer kamu ve kamu dışı kuruluşlardan komiteye temsilci davet edilebilir. Ancak toplantılara katılan bu temsilcilerin oy hakkı bulunmaz.

b) Komitenin görevleri;

1) Yetkilendirilmiş kuruluşlara yetki vermek, yetkilendirilmiş kuruluşların yetkilerini iptal etmek,

2) Yetkilendirilmiş kuruluşlara, kontrolörlere ve müteşebbislere organik tarım mevzuatlarına aykırı hareket etmeleri halinde men kararı ve gerekli idari para cezalarının uygulanmasını Bakanlığa teklif etmek.

c) **(Değişik:RG-6/10/2011-28076)** Organik Tarım Komitesinin çalışma usul ve esasları aşağıda belirtilmiştir.

1) Komite Raportörlüğü ve sekretarya Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü İyi Tarım Uygulamaları ve Organik Tarım Daire Başkanlığı tarafından yürütülür.

2) Komite, yılda en az iki kez toplanır.

3) Komite, üye tam sayısının en az yarıdan bir fazlası ile toplanır ve kararlar toplantıya katılanların oy çokluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde Başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

4) Kararlar, toplantı tarihinden itibaren 30 gün içinde toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanarak Müsteşarlığın onayına sunulur ve onay tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

İKİNCİ BÖLÜM
Organik Tarım Ulusal Yönlendirme Komitesi

Organik Tarım Ulusal Yönlendirme Komitesinin oluşumu, görevleri, çalışma usul ve esasları

MADDE 49 – (1) Organik Tarım Ulusal Yönlendirme Komitesinin oluşumu, görevleri çalışma usul ve esasları aşağıda belirtilmiştir;

a) **(Değişik:RG-6/10/2011-28076)** Organik Tarım Ulusal Yönlendirme Komitesi; Bitkisel Üretim Genel Müdürünün başkanlığında Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, Hayvancılık Genel Müdürlüğü Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü temsilcileri, Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü, Avrupa Birliği Bakanlığı temsilcileri, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, meslek kuruluşları, sivil toplum örgütleri, yetkilendirilmiş kuruluşların temsilcisi, üniversiteler ve özel sektör temsilcileri ile Komitenin toplantı gündemiyle ilgili görüşlerinin alınmasında yarar gördüğü kurum ve kuruluşların temsilcilerinden olmak üzere en az on kişiden oluşur.

b) Organik Tarım Ulusal Yönlendirme Komitesi; organik tarımın uygulanması ve geliştirilmesi, desteklemeler ve teşvikler, tüketicinin bilinçlendirilmesi, organik ürünlerin yurt içi ve yurt dışında pazarlanması, uygulamalardaki aksaklıkların tespit edilmesi ve bu konudaki stratejilerin belirlenmesi, organik tarım konusunda proje önerilerinin belirlenmesi ve araştırma önceliklerinin tespit edilmesi hususunda çalışmaları yürütür.

c) Organik Tarım Ulusal Yönlendirme Komitesi tarafından gerek görülmesi halinde çalışma grupları oluşturulur.

ç) Olağan olarak yılda en az bir kez toplanır. Olağanüstü durumlarda sekretarya tarafından toplantıya çağrılır.

d) Kararlar, toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır ve Komiteye tavsiye niteliğindedir.

e) **(Değişik:RG-6/10/2011-28076)** Raportörlük ve sekretarya Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü İyi Tarım Uygulamaları ve Organik Tarım Daire Başkanlığı tarafından yürütülür.

f) Kararlar, toplantı tarihinden itibaren 20 gün içinde toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanır. Kararlar imzalandıktan sonra 30 gün içerisinde Komiteye iletilir. Komite, müteakip ilk toplantısında kararlarla ilgili değerlendirmeyi yapar.

YEDİNCİ KISIM
Çeşitli ve Son Hükümler

Uyuşmazlık halinde başvurulacak yer

MADDE 50 – (1) Her yetkilendirilmiş kuruluş tarafından, gerekli hallerde başvurulması maksadıyla bir mahkeme yerinin belirlenmesi zorunludur. Bu mahal, müteşebbis ile yetkilendirilmiş kuruluş arasında yapılan sözleşmede belirtilir.

Dış ticaret düzenlemeleri

MADDE 51 – (1) Organik ürünlerin ithalat ve ihracatına ilişkin gerekli düzenlemeler, **(Değişik ibare:RG-6/10/2011-28076)** Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı tarafından yapılır.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 52 – (Değişik:RG-6/10/2011-28076)

(1) Organik tarım faaliyetlerinde bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde; 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu, 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu, 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu, 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanunu, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 31/10/2006 tarihli ve 5553 sayılı Tohumculuk Kanunu ve bu Kanunlara dayalı olarak çıkartılan ilgili mevzuat hükümleri ile 25/4/2002 tarihli ve 24736 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kimyevi Gübre Denetim Yönetmeliği, 18/3/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik ve 4/6/2010 tarihli ve 27601 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarımda Kullanılan Organik, Organomineral Gübreler ve Toprak Düzenleyiciler ile Mikrobiyal, Enzim İçerikli ve Diğer Ürünlerin Üretimi, İthalatı ve Piyasaya Arzına Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 53 – (1) 10/6/2005 tarihli ve 25841 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Üretilmiş olan ürünlerin durumu

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten önce Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun olarak üretilmiş olan ürünler stoklar tükeninceye kadar pazarlanabilir.

(2) **(Ek:RG-6/10/2011-28076)** 10/6/2005 tarihli ve 25841 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendine göre etiketlenen ambalajlama materyalleri, ambalajlanan ürünün bu Yönetmelik hükümlerini karşılaması şartı ile 31/12/2012 tarihine kadar kullanılabilir.

Kontrol ve sertifikasyon kuruluşları ile sertifikerlerin durumu

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 10/6/2005 tarihli ve 25841 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğe göre yetkisi devam eden kontrol ve sertifikasyon kuruluşları bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihi takip eden yılın Ocak ayında bu Yönetmelik hükümlerine göre yetki sürelerinin uzatılması için Bakanlığa müracaat etmeleri koşulu ile faaliyetlerini sürdürürler. Bu kuruluşlar, müracaat tarihinden itibaren iki yıl içinde Türk Akreditasyon Kurumu veya Avrupa Akreditasyon Birliği karşılıklı tanıma anlaşmasına göre geçerliliği mevcut uluslararası akreditasyon kurumunca TS EN 45011 veya ISO Rehber 65 standartlarına göre Kanun ve bu Yönetmelik kapsamında akredite olduğunu gösterir akreditasyon belgesini Bakanlığa ibraz etmelidir. Belirtilen sürede akreditasyon belgesi ibraz edilmez ise Bakanlık bu kuruluşların yetkisini iptal eder.

(2) 10/6/2005 tarihli ve 25841 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğe göre bir kuruluş adına yetkilendirilen sertifikerlerin yetkileri, aynı kuruluş adına sertifiker olarak görev yaptığı sürece devam eder.

(3) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten önce çalışma yetkisi askıya alınmış yetkilendirilmiş kuruluşun askıya alınma süresi bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte sona erer.

Maya ve maya ürünlerinin tarımsal kaynaklı içerik olarak hesap edilmesi

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Yönetmeliğin 15 inci maddesinin uygulanması açısından maya ve maya ürünleri 31/12/2013 tarihine kadar tarımsal kaynaklı içerikler olarak hesap edilir.

Yumurta üretiminde piliç büyüklüğü

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Yumurta üretimi için piliçler 18 haftadan büyük olamaz. Bu durum 31/12/2011'e kadar geçerlidir.

Konvansiyonel yem maddeleri oranı

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) Bu Yönetmeliğin 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin uygulanması açısından her yıl izin verilen konvansiyonel yem maddeleri oranı aşağıdaki gibi düzenlenmiştir:

a) Domuz ve kanatlı hayvanlar için, 31/12/2010'a kadar %10, 31/12/2010'dan 31/12/2013'e kadar %5,

b) Ruminantlar için, 31/12/2013'e kadar % 5.

c) Rasyon kuru maddesinin % oranı yıllık olarak hesaplanır. Rasyon kuru maddesinin maksimum % 25'i konvansiyonel yemlerden karşılanabilir.

Yetiştiricilik su ürünleri yavrularının organik olma zorunluluğu

GEÇİCİ MADDE 6 – (1) Bu Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinin uygulanması açısından çiftliğe getirilecek organik olmayan yetiştiricilik su ürünleri yavrularının azami yüzdesi 31/12/ 2011'e kadar % 80, 31/12/2013'e kadar % 50 ve 31/12/2015'te tamamen organik olmak zorundadır.

Organik olmayan çift kabuklu kuluçkahanelerden gelen döller

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) Bu Yönetmeliğin 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendinin uygulanması açısından organik olmayan çift kabuklu kuluçkahanelerden gelen döller, organik üretim birimlerinde maksimum; 31/12/2011'e kadar % 80, 31/12/2013'e kadar % 50 oranında kullanılır. 31/12/2015 tarihinden itibaren ise, tamamen organik döller kullanılır.

Haşlanmış yumurta kabuklarının boyanması

GEÇİCİ MADDE 8 – (1) Bu Yönetmeliğin 28 inci maddesinin uygulanması açısından haşlanmış yumurta kabuklarının boyanmasında demir oksit ve demir hidroksit 31/12/2013 tarihine kadar kullanılır.

Yürürlük

MADDE 54 – (1) Bu Yönetmeliğin 39 ve 40 ıncı maddeleri yayımı tarihinde, 29 uncu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin 5 inci alt bendinin son cümlesi ve 32 nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi yayımı tarihinden iki yıl sonra, diğer hükümleri ise yayımı tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 55 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

	Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	**Sayısı**
	18.8.2010	27676
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazete'lerin	
	Tarihi	**Sayısı**
	06.10.2011	28076

EKLER

Ek-1 Organik Tarımda Kullanılacak Gübreler, Toprak İyileştiriciler ve Besin Maddeleri (Deniz yosunu üretimi dâhil)

İsim	**Tanımı, içeriği ve kullanım koşulları**
Çiftlik gübresi	Hayvan dışkıları ve bitki materyallerinden (hayvan yatağı) oluşan üründür Entansif üretimden elde edilenler yasaktır
Kurutulmuş çiftlik gübresi ve susuz (dehidre) kanatlı hayvan gübresi	Entansif üretimden elde edilenler yasaktır
Kanatlı hayvan gübresi ve çiftlik gübresini içeren kompost yapılmış hayvan dışkıları	Entansif üretimden elde edilenler yasaktır
Sıvı hayvan dışkıları	Kontrollü fermantasyon ve/ veya uygun seyreltme sonrası kullanılır Entansif üretimden elde edilenler yasaktır
Kompost edilmiş veya fermente evsel atıklar	Kompost veya biyogaz için anaerobik fermentasyona tabi olan ayrıştırılmış evsel atık kaynaklı ürünlerdir Yalnızca bitkisel ve hayvansal ev atıklarıdır. Yalnızca kapalı ve denetlenen toplama sisteminde üretilmelidir. Kuru maddede maksimum konsantrasyonları mg/kg olarak sırasıyla şöyle olmalıdır: kadmiyum: 0,7; bakır: 70; nikel: 25; kurşun: 45; çinko: 200; civa: 0,4 krom(toplam): 70; krom(VI):0
Peat	Bahçe bitkilerinde (pazara yönelik bahçecilik, çiçekçilik ve fidan üretimi) sınırlı kullanılmalıdır.
Kültür mantarı üretim atıkları	Substratın başlangıç bileşimi bu ekteki ürünler ile sınırlandırılmıştır
Solucan (vermicompost)ve böcek dışkıları	
Guano	
Kompostlaştırılmış veya fermente edilmiş bitkisel materyallerin karışımı	Kompost veya biyogaz için anaerobik fermantasyona tabi olan bitkisel karışımlardan elde edilen ürünlerdir
Hayvansal kaynaklı ürün veya yan ürünler: kan unu, toynak unu, boynuz unu, kemik unu veya dejelatine kemik unu balık unu et unu tüy, saç ve “chiquette” unu yün kürk saç süt ürünleri	Kürk için:Kuru maddede maksimum krom(VI) konsantrasyonu: 0 mg/kg olmalıdır
Gübreler için bitkisel kaynaklı ürün veya yan ürünler (Örneğin:Yağlı tohum küspesi, kakao kabukları, ıskarta malt ve benzeri elde edilen	

gübreler)	
Deniz yosunu ve deniz yosunu ürünleri	1-dehidrasyon, dondurma ve öğütmeyi içeren fiziksel işlemler 2- su veya sulu asit ve/veya alkali çözeltileriyle ekstraksiyon 3- fermentasyon Yöntemleri ile elde edilmelidir.
Talaş ve tahta parçaları	Kesim sonrası kimyasal işlem görmemiş olmalıdır
Ağaç kabuğu kompostu	Kesim sonrası kimyasal işlem görmemiş olmalıdır
Ağaç külü	Kesim sonrası kimyasal işlem görmemiş ağaçlardan elde edilmiş olmalıdır.
Yumuşak kaya fosfatı	18/3/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik"in Ek-1'inde belirtilen gübredir. Kadmiyum içeriği 90 mg/kg P_2O_5'e eşit veya daha az olmalıdır
Alüminyum kalsiyum fosfat	18/3/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik"in Ek-1'inde belirtilen gübredir. Kadmiyum içeriği 90 mg/kg P_2O_5'e eşit veya daha az olmalıdır Bazik topraklarla kullanımı sınırlıdır. (pH>7,5)
Temel cüruf	18/3/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik"in Ek-1'inde belirtilen gübredir
Ham potasyum tuzları ya da kainit	18/3/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik"in Ek-1'inde belirtilen gübredir.
Magnezyum tuzu içeren potasyum sülfat	18/3/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik"in Ek-1'inde belirtilen gübredir. Ham potasyum tuzlarından fiziksel ekstraksiyon işlemi ile elde edilen ve ayrıca magnezyum tuzları içerebilen üründür
Stillage ve stillage ekstraktı	Amonyum stillage hariç
Kalsiyum karbonat (tebeşir, kireçli toprak, kireçtaşı, Breton ameliorant, (maerl), fosfat tebeşiri)	Sadece doğal kaynaklı olanlar kullanılır
Magnezyum ve kalsiyum karbonat	Sadece doğal kaynaklı olanlar kullanılır Örneğin; magnezyum tebeşiri, öğütülmüş magnezyum, kireçtaşı
Magnezyum sülfat (kieserite)	Sadece doğal kaynaklı olanlar 18/3/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik"in Ek-1'inde belirtilen gübredir.
Kalsiyum klorür çözeltisi	18/3/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik"in Ek-1'inde belirtilen gübredir. Kalsiyum eksikliğinin belirlenmesinden sonra, elma ağaçlarında yapraklara uygulanır.
Kalsiyum sülfat (jips =alçı taşı)	Sadece doğal kaynaklı olanlar

	18/3/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik"in Ek-1'inde belirtilen gübredir.
Şeker üretiminden elde edilen endüstriyel kireç	Şeker pancarından şeker üretiminde kalan yan ürün
Vakumlu tuz üretiminden elde edilen endüstriyel kireç	Dağlarda bulunan tuzlu sudan vakumlu tuz üretimi sırasında elde edilen yan ürün
Elementel kükürt	18/3/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik"in Ek-1'inde belirtilen gübredir.
İz elementler	18/3/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik"in Ek-1'inde belirtilen gübredir.
Sodyum klorür	Sadece ham tuzdur
Kaba öğütülmüş kayaç ve killer	

Ek-2 Bitki Koruma Maddeleri

1- Bitki ve hayvansal orijinli maddeler

İsim	**Tanımı, içeriği ve kullanım koşulları**
Azadirachta indica (neem ağacı)'dan ekstrakte edilmiş azadirachtin	İnsektisit
Balmumu	Budama ajanı
Jelâtin	İnsektisit
Hidrolize proteinler	Cezbedici (attractant), Yalnızca bu listede yer alan diğer uygun ürünlerle birlikte uygulamalarına izin verilir
Lesitin	Fungisit
Bitki yağları (örneğin: nane yağı, çam yağı, kimyon yağı)	İnsektisit, akarisit, fungusit ve çimlenme engelleyici
Chrysanthemum cinerariaefolium'dan ekstrakte edilmiş piretrinler	İnsektisit
Quassia amara'dan ekstrakte edilmiş quassia	İnsektisit, uzaklaştırıcı (repellent)
Derris spp. ve *Lonchocarpus spp.* ve *Terphrosia spp.*'den ekstrakte edilmiş Rotenone	İnsektisit

2-Biyolojik zararlı ve hastalık kontrolü için kullanılan mikroorganizmalar

İsim	**Tanımı, içeriği ve kullanım koşulları**
Mikroorganizmalar (bakteri, virüs ve fungus)	Sadece genetik olarak modifiye edilmemiş ürünleri kapsar.

3- Mikroorganizmalarla üretilen maddeler

İsim	**Tanımı, içeriği ve kullanım koşulları**
Spinosad	İnsektisit Sadece kilit parasitoidlere olan riskleri ve dayanıklılığın gelişme riskini asgariye indirecek önlemler alındığında kullanılır. Sadece genetik olarak modifiye edilmemiş ürünleri kapsar

4- Tuzaklarda ve /veya yayıcılarda kullanılan maddeler

İsim	Tanımı, içeriği ve kullanım koşulları
Diamonyum fosfat	Cezbediciler (attractant) Sadece tuzaklarda kullanılır.
Feromonlar	Cezbediciler (attractant) Cinsel davranış bozucu, sadece tuzaklarda ve yakalayıcılarda kullanılır.
Pyrethroidler (sadece deltamethrin veya lambdacyhalothrin)	İnsektisit Sadece özel cezbedicilerle birlikte tuzaklarda kullanılır. Sadece Zeytin sineği (*Bactrocera oleae*) ve Akdeniz meyve sineği (*Ceratitis capitata wied*)'ne karşı kullanılır.

5- Organik tarımda yetiştirilen bitkiler arasında yüzeye dağıtılacak preparatlar

İsim	Tanımı, içeriği ve kullanım koşulları
Demir fosfat (Demir (III) ortofosfat)	Mollussisit (yumuşakçalara karşı)

6-Organik tarımda geleneksel kullanımdan gelen diğer maddeler

İsim	Tanımı, içeriği ve kullanım koşulları
Bakır hidroksit, bakır oksiklorür, (tribazik) bakır sülfat, bakır oksit, bakır oktanoate formlarındaki bakır	Fungusit 6 kg/ha/yıl bakıra kadar Çok yıllık bitkiler için 6 kg/ha/yıl bakır miktarı üzerine çıkabilir. Ancak söz konusu yıl ve onu izleyen 4 yıllık süreden oluşan 5 yıllık bir dönem müddetince gerçekte kullanılan ortalama miktarın 6 kg/ha/yıl bakırı aşmaması şartı ile geçerlidir.
Etilen	-Muz, kivi ve kakinin (Trabzon hurması) olgunlaştırılmasında; meyve sineğinin narenciyeye zarar vermesini önlemeye yönelik stratejinin bir parçası olarak narenciyenin olgunlaştırılmasında; ananasın çiçek indüksiyonunda; patates ve soğanda sürgün vermenin engellenmesinde kullanılabilir
Yağ asidi potasyum tuzu (yumuşak sabun)	İnsektisit
Potasyum alüminyum (alüminyum sülfat) (Kalinite)	Muzların olgunlaşmasının önlenmesinde kullanılır
Kireç sülfür (kalsiyum polisülfit)	Fungusit, insektisit, akarisit
Parafin yağları	İnsektisit, akarisit
Mineral yağlar	İnsektisit, fungusit Sadece meyve ağaçları, asmalar, zeytin ağaçları ve tropikal ürünlerde (örneğin: muzlarda) kullanılır
Potasyum permanganat	Fungusit, bakterisit Sadece meyve ağaçları, zeytin ağaçları ve asmalarda kullanılabilir
Kuartz kumu	Uzaklaştırıcı
Kükürt	Fungusit, akarisit, uzaklaştırıcı

7- Diğer maddeler

İsim	Tanımı, içeriği ve kullanım koşulları
Kalsiyum hidroksit	Fungusit Fidanlıklarda dahil olmak üzere sadece meyve ağaçlarında *Nectria galligena*'yı kontrol altında tutmak için kullanılır.
Potasyum bikarbonat	Fungusit

Ek -3 Hayvancılıkta İç ve Dış Asgari Yüzey Alanları ve Diğer Barınak Özellikleri

1-Sığırlar, tek tırnaklılar, küçükbaşlar ve domuz

	İç alan **(hayvanlara ayrılan net alan)**		**Gezinti alanı** **(otlama alanı hariç serbest dolaşım alanı)**
	En az canlı ağırlık (kg)	m²/baş	m²/baş
Damızlık ve besiye alınmış sığır ve tek tırnaklılar	100 kg' a kadar	1.5	1.1
	200 kg a kadar	2.5	1,9
	350 kg' a kadar	4.0	3
	350 kg' dan fazla	5.0 En az 1 m² /100 kg	3,7 En az 0.75 m² /100 kg
Süt sığırları		6	4.5
Damızlık boğalar		10	30
Koyun ve keçiler		1.5 koyun/keçi	2.5
		0.35 kuzu/oğlak	0.5
Gebe domuzlar ve 40 günlüğe kadar domuz yavruları		7.5 dişi domuz	2.5
Besiye alınmış domuzlar	50 kg' a kadar	0.8	0.6
	85 kg' a kadar	1.1	0.8
	110 kg' a kadar	1.3	1
	110 kg üzeri	1.5	1.2
Domuz yavruları	40 günlükten büyük ve 30 kg 'a kadar	0.6	0.4
Damızlık domuzlar		2.5 dişi	1.9
		6 erkek Şayet ağıllar doğal hizmet maksadıyla kullanılıyorsa: 10 m^2/ domuz	8.0

2-Kanatlılar

	İç alan (hayvanlara ayrılan net alan)			Gezinti alanı (Rotasyona elverişli alan m^2/baş)
	Hayvan sayısı/ m²	**Tünek genişliği (cm/hayvan)**	**Folluk**	
Yumurta tavuğu	6	18	7 tavuk için 1 folluk veya tavuk başına 120 cm² folluk alanı	4 170 kg/N/ha/yıl limitini aşmaması koşulu ile
Besiye alınmış kümes hayvanları (Sabit barınaklarda)	10 en fazla 21 kg canlı ağırlık/ m²	20 yalnızca Hint tavuğu için		4 Et ve Hint tavuğu 4,5 Ördek 10 Hindi 15 Kaz Yukarıda bahsedilen tüm çeşitler için 170 kg /N/ha/yıl limitini aşmaması koşulu ile
Besiye alınmış kümes hayvanları (Taşınabilir barınaklarda)	16(1) en fazla 30 kg canlı ağırlık/m² hareketli kanatlı barınakları			2.5 170 kg/N/ha/yıl limitini aşmaması koşulu ile
(1) Yalnızca 150 m^2 zemin alanı aşmayan taşınabilir barınaklar durumunda				

Ek -4 İşletmede Stoklanabilecek Gübre Miktarına Eşdeğer Hayvan Sayısı

Hayvan Türleri	170 kg /N/ha/yıl/baş'a eşdeğer maksimum hayvan sayısı
Altı aydan büyük atlar	2
Besiye alınmış danalar	5
Bir yaşından küçük diğer sığırlar	5
Bir yaşından büyük, iki yaşından küçük erkek sığırlar	3,3
Bir yaşından büyük, iki yaşından küçük dişi sığırlar	3,3
İki yaş ve üstü erkek sığırlar	2
Damızlık düveler	2,5
Besilik düveler	2,5
Süt sığırları	2
Gebe süt sığırları	2
Diğer sığırlar	2,5
Dişi damızlık tavşanlar	100
Dişi koyunlar	13,3
Keçiler	13,3
Domuz yavruları	74
Damızlık dişi domuzlar	6,5
Besilik domuzlar	14
Diğer domuzlar	14
Etlik piliçler	580
Yumurta tavukları	230

Ek-5 Organik Hayvancılıkta ve Su Ürünleri Yetiştiriciliğinde Kullanılacak Yem ve Yem Maddeleri

1-Bitkisel Kökenli Organik Olmayan Yem Maddeleri

1.1-Tahıl, hububat, bunların ürünleri ve yan ürünleri:

-Dane yulaf, gevrekler, kırmalar, kavuzlar ve kepekler
-Dane arpa, arpa protein ve arpa kırması
- Pirinç embriyo ekspeller küspesi
-Dane darı ve kırmaları
-Dane çavdar ve kırmaları
-Dane sorgum
-Dane buğday, kırmaları, kepekleri, glüten yemi, glüten ve embriyosu
-Dane kılçıksız buğday
-Dane 'triticale'
-Dane mısır, kepekleri, kırmaları, embriyo ekspelleri ve glüteni
-Malt sapları
-Biracılık artıkları

1.2- Yağlı tohumlar, yağlı meyveler, bunların ürünleri ve yan ürünleri

-Kolza tohumu, ekspeller kolza küspesi ve kolza kavuzları
-Dane soya fasulyesi, kavrulmuş soya fasulyesi, ekspeller soya küspesi ve kavuzları
-Ayçiçeği tohumu ve ekspeller ayçiçeği tohumu küspesi
-Pamuk tohumu ve ekspeller pamuk tohumu küspesi
- Keten tohumu ve ekspeller keten tohumu küspesi
- Susam tohumu ekspeller küspesi
- Palm çekirdeği ekspeller küspesi
-Kabak çekirdeği ekspeller küspesi
-Zeytin, zeytin posası
-Bitkisel yağlar (fiziksel ekstraksiyon yöntemi ile elde edilen).

1.3-Baklagil tohumları, bunların ürünleri ve yan ürünleri

-Nohut tohumu, kırmaları ve kepekleri
-Burçak tohumu, kırmaları ve kepekleri
-Isıl işlem görmüş fiğ tohumu, kırmaları ve kepekleri
-Bezelye tohumu, kırmaları ve kepekleri
-Bakla tohumu, kırmaları ve kepekleri
-Eşek bakla tohumu, kırmaları ve kepekleri
-Karaburçak tohumu, kırmaları ve kepekleri
-Acı bakla tohumu, kırmaları ve kepekleri.

1.4- Kök ve yumru yemler, bunların ürünleri ve yan ürünleri

-Şeker pancarı posası
-Patates
-Yumru tatlı patates
-Patates pulpu (ekstraksiyon ile patates nişastası elde edilirken ortaya çıkan yan ürün)
-Patates nişastası
-Patates proteini
-Manyok.

1.5- Diğer tohumlar ve meyveler bunların ürünleri ve yan ürünleri

-Keçiboynuzu
-Keçiboynuzu kabuğu ve bunların unları
-Kabaklar
-Turunçgil pulpu
-Elma, ayva, armut, şeftali, incir, üzüm ve bunların posaları
- Kestane
-Ceviz ekspelleri
-Fındık ekspelleri
-Kakao kabukları ve ekspelleri
-Meşe palamutları.

1.6- Yeşil ve kuru kaba yemler

- Yonca

-Yonca unu
-Üçgül
-Üçgül unu
-Otlar (yem bitkilerinden elde edilen)
-Ot unu
-Saman
-Silaj
-Tahıl samanları
-Yemlik kök bitkiler.

1.7-Diğer bitkiler bunların ürünleri ve yan ürünleri

Melaslar

Deniz yosunu unu (iyot içeriğini azaltacak şekilde yıkanmış kurutulmuş ve ezilmiş deniz yosunlarından elde edilmiş olan)

Bitkilerden elde edilen unlar ve bitki özütleri

Bitki protein özleri (yalnızca yavru hayvanlara verilir)

Baharatlar

Tıbbi bitkiler

2-Hayvansal Kökenli Yem Maddeleri

2.1- Süt ve Süt Ürünleri

-Çiğ süt
-Süt tozu
-Yağsız süt, yağsız süt tozu
-Ayran, ayran tozu
-Peynir altı suyu, peynir altı suyu tozu, şekeri azaltılmış (düşük şekerli) peynir altı suyu tozu, peynir altı suyu protein tozu (fiziksel muamele ile ekstrakte edilmiş)
-Kazein tozu
-Laktoz tozu
-Ekşitilmiş ve kesilmiş süt

2.2- Balık, diğer deniz hayvanları, bunların ürünleri ve yan ürünleri

Aşağıdaki kısıtlamalar altında: Ürün menşei sadece sürdürülebilir balıkçılıktan olan ve sadece diğer ot obur türler için kullanılan

-Balık (ruminant hariç)
-Balık yağı ve rafine edilmemiş morina balığı ciğeri yağı
-Deniz yumuşakça veya kabukluları otolizatları
-Çözülebilir formda olsun yada olmasın yalnızca genç hayvanlar ve deniz hayvanlarına tedarik edilmesi şartıyla enzim yolu ile elde edilen hidrolizatlar, proteolizatlar
-Balık unu (ruminant hariç)
-Midye unu

2.3-Yumurta ve yumurta ürünleri

-Kümes hayvanları yemi olarak kullanmak için yumurta ve yumurta ürünleri öncelikle aynı işletmeden gelmelidir.

3-Mineral Kökenli Yem Maddeleri

3.1- Sodyum

-Rafine edilmemiş deniz tuzu
-Kaba kaya tuzu
-Sodyum sülfat
-Sodyum karbonat
-Sodyum bikarbonat
-Sodyum klorür

3.2- Potasyum

-Potasyum klorit

3.3- Kalsiyum

-Lithotamnion (yosun) ve maerl (yosun)
-Su hayvanlarının kabukları (mürekkep balığı kemikleri dahil)
-Kalsiyum karbonat

-Kalsiyum laktat
-Kalsiyum glukonat

3.4-Fosfor

-Florden ari dikalsiyum fosfat
-Florden ari monokalsiyum fosfat
-Monosodyum fosfat
-Kalsiyum- magnezyum fosfat
-Kalsiyum -sodyum fosfat

3.5-Magnezyum

-Magnezyum oksit (susuz magnezya)
-Magnezyum sülfat
-Magnezyum klorür
-Magnezyum karbonat
-Magnezyum fosfat

3.6- Kükürt

-Sodyum sülfat

Ek -6 Hayvan Beslenmesinde ve Su Ürünleri Yetiştiriciliğinde Kullanılan Yem Katkıları ve Belirli Maddeler

1-Yem Katkıları

Yem katkıları ve premikslerin üretimi, ithalatı, ihracatı, satışı ve kullanımı hakkında Bakanlığın ilgili mevzuatında uygun görülen aşağıda belirtilen vitaminler, iz elementler, enzimler, mikroorganizmalar, koruyucular, antioksidan maddeler, yapıştırıcılar, topaklaşmayı önleyiciler ve pıhtılaştırıcılar**.**

1.1- Besinsel katkılar

(a) Vitaminler

Tek mideli hayvanlar ve su kültürü hayvanları için doğal vitaminlere eşdeğer sentetik vitaminler.

(b) İz elementler

E 1 Demir:
Demir (II) karbonat
Demir (II) sülfat monohidrat ve/veya heptahidrat
Demir (III) oksit;

E 2 İyot:
Kalsiyum iyodat, susuz
Kalsiyum iyodat, hekzahidrat
Sodyum iyodür;

E 3 Kobalt:
Kobalt (II) sülfat monohidrat ve/veya heptahidrat
Bazik kobalt (II) karbonat, monohidrat;

E 4 Bakır:
Bakır (II) oksit
Bazik bakır (II) karbonat, monohidrat
Bakır (II) sülfat, pentahidrat;

E 5 Mangan;
Mangan (II) karbonat
Mangan oksit ve manganik oksit
Mangan (II) sülfat, mono ve/veya tetrahidrat;

E 6 Çinko:
Çinko karbonat
Çinko oksit
Çinko sülfat, mono ve/veya heptahidrat;

E 7 Molibden
Amonyum mobildat
Sodyum mobildat;

E 8 Selenyum
Sodyum selenat
Sodyum selenit.

1.2- Zooteknik katkı maddeleri

Enzimler ve mikroorganizmalar

1.3- Teknolojik katkılar

(a) Koruyucular

E 200 Sorbik asit,
E 236 Formik asit (*)
E 260 Asetik asit (*)
E 270 Laktik asit (*)
E 280 Propiyonik asit (*)
E 330 Sitrik asit.

(*) Silaj için hava şartlarının yeterli fermantasyona izin vermediği durumlarda kullanılır. **(b)Antioksidan maddeler**

E 306 - Antioksidan olarak kullanılan doğal kaynaklı tokoferol açısından zengin ekstraktlar,
- Doğal antioksidan maddeler (Su ürünlerini beslemek maksadıyla kullanımı sınırlandırılmış)

(c) Bağlayıcılar ve topaklanmayı önleyen ajanlar

E 470 Doğal kaynaklı kalsiyum stearat
E 551b Koloidal silis
E 551c Kieselgur
E 558 Bentonit
E 559 Kaolinitik killeri
E 560 Sterit ve kloritlerin doğal karışımı
E 561 Vermikulit
E 562 Sepiolit
E 599 Perlit.

(ç)Silaj katkıları

Enzimler, mayalar ve bakteriler silaj katkısı olarak kullanılabilir.

Yalnızca silaj için hava şartlarının yeterli fermantasyona izin vermediği durumlarda laktik, formik, propiyonik ve asetik asit silaj üretiminde kullanımına izin verilir.

(d) Emülsifiye ve stabilize edici ajanlar

Organik kaynaklı lesitinler (Su ürünlerini beslemek maksadıyla kullanımı sınırlandırılmış).

2-Hayvan Beslemede Kullanılan Belirli Maddeler

Yem Katkıları ve Premikslerin Üretimi, İthalatı, İhracatı, Satışı ve Kullanımı Hakkında Bakanlığın ilgili mevzuatında uygun görülen aşağıda belirtilen mikroorganizmalar.

Mayalar:
-Saccharomyces cerevisiae
-Saccharomyces carlsbergiensis

3-Silaj Üretimi İçin Maddeler

-Deniz tuzu
-Kaba kaya tuzu
-Peynir altı suyu
- Şeker
-Şeker pancarı posası
-Tahıl unu
-Melas

Ek -7 Temizlik ve Dezenfeksiyonda Kullanılacak Ürünler

1-Hayvan ve Hayvancılık İşletmelerinde Kullanılan Alet ve Ekipmanların Temizlenmesi ve Dezenfekte Edilmesi Amacıyla Kullanımına İzin Verilen Ürünler:

- Potasyum ve sodyum sabunu
- Su ve buhar
- Kireç kaymağı
- Kireç
- Sönmemiş kireç
-Sodyum hipoklorit (örn: çamaşır suyu)

- Kostik soda
-Kostik potas
- Hidrojen peroksit
- Doğal bitki özleri
-Sitrik, perasetik asit, formik, laktik, oksalik ve asetik asit
- Alkol
-Nitrik asit (Süt ürünleri üretim ekipmanları için)
- Fosforik asit (Süt ürünleri üretim ekipmanları için)
- Formaldehit
- Süt sağım ekipmanları ve meme başı temizlik ve dezenfeksiyonunda kullanılan ürünler
- Sodyum karbonat

2- Su Ürünleri Üretiminde Kullanımına İzin Verilen Temizlik ve Dezenfeksiyon Ürünleri:

2.1- Su ürünleri konulmadan (bulunmadığı durumda) ekipmanların ve işletmelerin temizlenmesinde ve dezenfeksiyonunda kullanımına izin verilen maddeler:

-Ozon
- Sodyum klorid
- Sodyum hipoklorit
-Kalsiyum hipoklorit
-Kireç (CaO, kalsiyum oksit)
-Kostik soda
-Alkol
-Hidrojen peroksit
- Organik asitler(asetik asit, laktik asit, sitrik asit)
-Humik asit
- Peroksiasetik asitler
- İyodoforlar
-Bakır sülfat: ancak 31/12/ 2015 e kadar
- Potasyum permanganat
-Perasetik ve peroktanoik asitler
- Doğal kamelya tohumundan elde edilen çay tohum keki (Karides üretiminde kullanımı sınırlandırılmış).

2.2-Su ürünleri konulduktan sonra (mevcudiyetinde) kullanımı sınırlı maddeler listesi:

-Kireç taşı (kalsiyum karbonat) pH kontrolü için
-Dolomit pH düzeltmesi için (Karides üretiminde kullanımı sınırlandırılmış).

Ek-8 İşlenmiş Organik Gıdaların, Mayaların ve Maya Ürünlerinin Üretilmesinde Kullanılacak Maddeler ve Ürünler

1–Taşıyıcılar Dahil Gıda Katkıları

Bu Yönetmeliğin 29 uncu maddesine göre "Ağırlığının % 95 inin organik olması koşulu ile" aşağıdaki tabloda verilen kod numarası sütununda üstünde (*) ile işaretli gıda katkıları tarımsal kökenli gıda girdileri olarak hesaplamalara katılmalıdır.

Kod no	**İsim**	**Bitki kökenli gıda maddelerinin hazırlanması**	**Hayvan kökenli gıda maddelerinin hazırlanması**	**Özel Koşullar**
E 153	Bitkisel karbon		X	Küllü keçi peyniri Morbier peyniri
E 160 b*	Annato, Biksin, Norbiksin		X	Kırmızı Leicester peyniri Çift Gloucester peyniri Çedar Mimolette peyniri
E 170	Kalsiyum karbonat	X	X	Ürünlerin kalsiyumunu artırmada ve renklendirmede kullanılmaz.

E 220 yada E 224	Kükürt dioksit Potasyum metabisülfit	X X	X X	Şeker eklenmemiş meyve şaraplarında (*) (elma şarabı armut şarabı dahil) veya bal liköründe: 50 mg (**) Fermantasyon sonrası meyve konsantresi veya şeker ilaveli elma ve armut şarabı için: 100 mg (**) (*)Bu kapsamda "meyve şarabı" üzüm dışındaki meyvelerden elde edilen şarap olarak tanımlanmaktadır. (**) mg/l de SO_2 olarak ifade edilen, tüm kaynaklardan elde edilen maksimum seviyeler. 31/12/2010 tarihine kadar geçerlidir.
E 223	Sodyum metabisülfit		X	Kabuklular ([2])
E 250 yada E 252	Sodyum nitrit Potasyum nitrat		X X	Et ürünleri ([1]) E 250 için : $NaNO_2$ olarak belirtilen girdi miktarı: 80 mg/kg E 252 için: $NaNO_3$ olarak belirtilen girdi miktarı : 80 mg/kg E 250 için : $NaNO_2$ olarak belirtilen maksimum atık miktarı: 50 mg/kg E 252 için: $NaNO_3$ olarak belirtilen maksimum atık miktarı : 50 mg/kg 31/12/2010 tarihine kadar geçerlidir.
E 270	Laktik asit	X	X	
E 290	Karbon dioksit	X	X	
E 296	Malik asit	X		
E 300	Askorbik asit	X	X	Et ürünleri ([2])
E 301	Sodyum askorbat		X	Nitrit ve nitratla ilgili et ürünleri ([2])
E 306*	Tokoferolce zengin ektrakt	X	X	Katı ve sıvı yağlar için antioksidant
E 322*	Lesitinler	X	X	Süt ürünleri ([2])
E 325	Sodyum laktat		X	Süt bazlı ürünler ve et ürünleri
E 330	Sitrik asit	X		
E 330	Sitrik asit		X	Kabuklular ve yumuşakçalar([2])
E 331	Sodyum sitratlar		X	
E 333	Kalsiyum sitratlar	X		
E 334	Tartarik asit (L(+),-)	X		
E 335	Sodyum tartaratlar	X		
E 336	Potasyum tartaratlar	X		
E 341(i)	Monokalsiyum fosfat	X		Unlarda kabartıcı olarak

(Ek:RG - 6/10/2011-28076) E 392*	Biberiye ekstraktı	X	X	Sadece organik üretim yöntemi ile üretilmesi ve ekstraksiyon için sadece etanol kullanılması durumunda
E 400	Alginik asit	X	X	Süt bazlı ürünler ([2])
E 401	Sodyum alginat	X	X	Süt bazlı ürünler ([2])
E 402	Potasyum alginat	X	X	Süt bazlı ürünler ([2])
E 406	Agar	X	X	Süt bazlı ürünler ve et ürünleri ([2])
E 407	Karragenan	X	X	Süt bazlı ürünler ([2])
E 410*	Keçi boynuzu, harnup zamkı	X	X	
E 412*	Guar zamkı	X	X	
E 414*	Arap zamkı	X	X	
E 415	Ksantan zamkı	X	X	
E 422	Gliserol	X		Bitki özleri için
E 440(i)*	Pektin	X	X	Süt bazlı ürünler ([2])
E 464	Hidroksipropil metil selüloz	X	X	Kapsüller için kapsül malzemesi
E 500	Sodyum karbonatlar	X	X	"Dulce de leche" ([3]) ve ekşi krema ve ekşi süt peyniri ([2])
E 501	Potasyum karbonatlar	X		
E 503	Amonyum karbonatlar	X		
E 504	Magnezyum karbonatlar	X		
E 509	Kalsiyum klorit		X	Süt koyulaşması
E 516	Kalsiyum sülfat	X		Taşıyıcı
E 524	Sodyum hidroksit	X		"Laugegenback" için yüzey bakımı
E 551	Silikon dioksit	X		Ot ve baharatlar için topaklanma önleyici
E 553 b	Talk	X	X	"Salam ve sosisler (sadece yüzey uygulamaları)"
E 938	Argon	X	X	
E 939	Helyum	X	X	
E 941	Nitrojen	X	X	
E 948	Oksijen	X	X	

1- Bu katkı maddesi sadece ürünün belirli özelliklerinin muhafaza edilmesini sağlayan ve/veya aynı sıhhi güvenceleri veren hiçbir teknolojik alternatifin mevcut olmaması durumunda Bakanlık tarafından onay verildikten sonra kullanılır. Sadece ısıl işlem görmemiş et ürünleri için geçerlidir.

2-Sınırlama sadece hayvansal ürünlerle ilgilidir.

3-"Dulce de leche" veya "Confiture de lait" tatlandırılmış, koyulaştırılmış sütten yapılan yumuşak, lezzetli kahverengi bir kremayı ifade eder.

2-Organik Üretimden Ortaya Çıkan Tarımsal Orijinli Gıda Bileşenlerinin İşlenmesi İçin Kullanılabilecek İşleme Destekleri ve Diğer Ürünler

İsim	Bitki kökenli gıda maddelerinin hazırlanması	Hayvan kökenli gıda maddelerinin hazırlanması	Özel durumlar
Su	X	X	17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik dâhilinde ki içme suyu
Kalsiyum klorit	X		Koagülasyon ajanı
Kalsiyum karbonat	X		
Kalsiyum hidroksit	X		
Kalsiyum sulfat	X		Koagülasyon ajanı
Magnezyum klorit (veya nigari)	X		Koagülasyon ajanı
Potasyum karbonat	X		Üzümlerin kurutulması
Sodyum karbonat	X		Şeker üretimi
Laktik asit		X	Peynir üretiminde salamura pH sının düzenlenmesi için ([1])
Sitrik asit	X	X	Peynir üretiminde salamura pH sının düzenlenmesi için ([1]) Yağ üretimi ve nişasta hidrolizi ([2])
Sodyum hidroksit	X		Şeker üretimi Kolza tohumundan (Brassica spp.) yağ üretimi
Sülfürik asit	X	X	Jelatin üretimi([1]) Şeker üretimi ([2])
Hidroklorik asit		X	Jelatin üretimi Gouda, Edam, Maasdammer, Boerenkaas, Friese ve Leidse Nagelkaas gibi özel sert kabuklu peynirlerin işlenmesinde salamura pH sının düzenlenmesi için 31/12/2010 tarihine kadar geçerlidir.
Amonyum hidroksit		X	Jelatin üretimi
Hidrojen peroksit		X	Jelatin üretimi
Karbon dioksit	X	X	
Azot	X	X	
Etanol	X	X	Çözücü
Tannik asit	X		Filtrasyon yardımcısı
Yumurta akı albümini	X		
Kazein	X		
Jelatin	X		
Isinglass	X		
Bitkisel yağlar	X	X	Yağlama, serbestleştirici veya köpüklenmeyi önleyici ajan
Silikon dioksit jel yada koloidal çözelti	X		
Aktif karbon	X		
Talk	X		Gıda katkı maddesi E 553b için belirlenen saflık kriterini karşılamaları durumunda
Bentonit	X	X	Bal likörü için yapıştırıcı araç ([1]) Gıda katkı maddesi E 558 için belirlenen saflık kriterini karşılamaları durumunda
Kaolin	X	X	Propolis([1]) Gıda katkı maddesi E 559 için belirlenen saflık kriterini karşılamaları durumunda
Selüloz	X	X	Jelatin üretimi ([1])
Diatoma toprağı	X	X	Jelatin üretimi ([1])
Perlit	X	X	Jelatin üretimi ([1])
Fındık kabuğu	X		
Pirinç unu	X		
Balmumu	X		Serbestleştirici
Karnuba mumu	X		Serbestleştirici

(1) Kısıtlama sadece hayvansal ürünleri ilgilendirir.
(2) Kısıtlama sadece bitkisel ürünleri ilgilendirir.

3-Maya ve Maya Ürünlerinin Üretilmesi İçin Yardımcı Maddeler

İsim	Temel mayalar	Maya imalatı/ formülasyonu	Özel şartlar
Kalsiyum klorür	X		
Karbon dioksit	X	X	
Sitrik asit	X		Maya üretiminde pH düzenlemesi için
Laktik asit	X		Maya üretiminde pH düzenlemesi için
Azot	X	X	
Oksijen	X	X	
Patates nişastası	X	X	Süzme için
Sodyum karbonat	X	X	pH düzenlemek için
Bitkisel yağlar	X	X	Yağlama, serbestleştirici veya köpüklenmeyi önleyici ajan

Ek -9 Organik Olarak Üretilmeyen Tarımsal Kaynaklı Bileşenler

1- İşlenmemiş Bitkisel Ürünler ve Bunların Yan İşlemlerle Türetilmiş Ürünleri
1.1- Yenilebilir meyveler, kabuklu yemişler ve tohumlar:
- Meşe palamutları (Quercus spp.)
-Kola cevizleri (Cola acuminata)
- Bektaşi üzümleri (Ribes uva-crispa)
-Tropikal meyveler (passion meyve) (Passiflora edulis)
-Ahududu (kurutulmuş) (Rubus idaeus)
-Kırmızı frenk üzümü (kurutulmuş)(Ribes rubrum)

1.2- Yenilebilir baharatlar ve tıbbi bitkiler:
-Kara biber (Peruya özgü) (Schinus molle L.)
-Yabanturpu tohumları (Armoracia rusticana)
-Lesser galanga (Alpinia officinarum)
-Yalancı safran çiçekleri (Carthamus tinctorius)
-Su teresi bitkisi (Nasturtium officinale)

1.3- Diğer çeşitler:
Organik olmayan gıda maddelerinin hazırlanmasında izin verilen deniz yosunu dahil algler

2- Bitkisel Ürünler

2.1- Rafine edilmiş veya edilmemiş, kimyasal olarak işlem görmemiş aşağıdaki bitkilerden elde edilen katı ve sıvı yağlar:
-Kakao (Theobroma cacao)
-Hindistan cevizi (Cocos nucifera)
-Zeytin (Olea europaea)
-Ayçiçeği (Helianthus annuus)
-Palm (Elaeis guineensis)
-Kolza (Brassica napus, rapa)
-Yalancı safran çiçekleri (Carthamus tinctorius)
-Susam(Sesamum indicum)
-Soya (Glycine max)
2.2- Tahıllar ve yumru köklerden elde edilen aşağıdaki şekerler, nişastalar ve diğer ürünler:
-Fruktoz
-Firinç yufkası
-Fayalanmamış ekmek (ekmek yufkası)
-Pirinç ve mumlu mısırdan elde edilen nişasta, kimyasal olarak modifiye görmemiş

2.3- Diğerleri
-Bezelye proteini(Pisum spp.)
-Rom, yalnızca şeker kamışı suyundan elde edilmiş
-Kirsch (Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin 9 uncu ve 10 uncu maddelerinde belirtilen aroma maddeleri ve meyve esasına göre hazırlanan)

3- Hayvansal Ürünler
Su kültürü kökenli olmayan ve organik olmayan yem maddeleri hazırlanmasında izin verilen sucul organizmalar
-Jelatin
-Jeynir altı suyu tozu (herasuola)
-Kılıflar (casings)

Ek-10 Organik Ürünlerde Kullanılacak Logo Örnekleri

1-Kullanım esasları;

Bu Yönetmeliğe göre organik tarımsal ürün veya organik tarımsal madde üreten ve satanlar; ambalajlarında aşağıdaki logo örneklerini kullanmak zorundadırlar. Bu logoları üzerinde bulundurmayan ürünler organik olarak iç pazara sunulamaz, reklam ve tanıtım yapılamaz veya kısaltmalarıyla patent için başvuramazlar.

Etiketi kullandırma yetkisi, Bakanlığa aittir. Bu logo, bu Yönetmelik hükümlerine göre üretimi yapılmış ham madde, yarı mamul veya mamul tarımsal organik üretim maddelerine, yetkilendirilmiş kuruluşça kullandırılır. Geçiş süreci ürünlerinde organik ürün logosu kullanılmaz. İç pazara sunulan organik ürünlerde logo dili Türkçe olmalıdır. İthal edilen ürünlerde Türk Organik Ürün Logosu kullanılamaz. Üretimin niteliği, ebadı ve ambalajın türüne göre aşağıda verilen logo örneklerinden biri kullanılır. Logoların çapı 20 mm' den küçük 40 mm' den büyük olamaz. Verilen renkler dışındaki renkler ve tonlar kullanılamaz. Logolar aşağıda belirtilen tonlarda olmalıdır

2-Logolarda kullanılacak renkler; yeşil, mavi, siyah ve beyazdır.

3-Logo örnekleri;

Ek- 11 Sertifika örnekleri

1-Organik Tarım Müteşebbis Sertifikası

<table>
<tr><td colspan="2">Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 37 inci maddesi hükümlerine göre müteşebbis sertifikası
Sertifika No:</td></tr>
<tr><td>Müteşebbisin adı ve adresi:
ana faaliyeti (üretici, işleyici, ithalatçı, vs):</td><td>Yetkilendirilmiş kuruluşunun/yetkilinin adı, adresi ve kod numarası:</td></tr>
<tr><td>Ürün grupları/faaliyeti:
— Bitki ve bitki ürünleri
— Deniz yosunu ve deniz yosunu ürünleri
—Hayvan ve hayvan ürünleri
— (Değişik ibare:RG-6/10/2011-28076) Su ürünleri
— İşlenmiş ürünler</td><td>Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre paralel üretimin/işlemenin oluştuğu yerlerde (veya hallerde) organik üretim, geçiş ürünleri ve aynı zamanda organik olmayan üretim şeklinde tarif edilmiştir.</td></tr>
<tr><td>Geçerlilik dönemi:
Bitkisel ürünler ....den...e kadar
Deniz yosunu ürünleri.....den.....e kadar
Hayvansal ürünler için ....den...e kadar
(Değişik ibare:RG-6/10/2011-28076) Su ürünleri.....den ....e kadar
İşlenmiş ürünler ....den...e kadar</td><td>Kontrol(ler)in tarihi:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Bu sertifika Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 37 inci madde hükümlerine göre yayınlanmıştır. Beyan edilen işletmeci kontrol/denetim altında faaliyetlerini yerine getirmekte ve adı geçen mevzuattaki gereklilikleri karşılamaktadır.
Tarih, yer:
Kontrol kuruluşu/otoritesi adına imza:</td></tr>
</table>

2-Ürün Sertifikası

Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşunun Adı:

Kod numarası :

Adresi :

Sertifika No'su (1) :

Ürünün Adı ve Özelliği :

Sertifikalanma Statüsü :

Ürün Miktarı :

Hasat Yılı (2) :

Üretim Yılı (3) :

Ürünün Kaynağı (4) :

Sözleşme No'su :

Ambalaj Tipi ve Adedi :

Parti No'su ve Kalibresi :

G.T.İ.P :

Alıcı Ülke :

Alıcı Müteşebis Adı ve Adresi(5) :

Gönderen Ülke :

Gönderen Müteşebis Adı ve Adresi :

Sertifika Onay Tarihi :

Bu belgeyle; yukarıda belirtilen ürün, 5262 sayılı Organik Tarım Kanunu ve ..... Yönetmelik" kapsamında üretilmiş …… Kuruluşunca kontrol edilerek sertifikalandırılmıştır.

1-Sertifika No'su: OTK'ce verilen Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşu kodu ile başlamak zorundadır.
2-Hasat yılı: Bitkisel üretim için yazılacak.
3-Üretim Yılı: Hayvansal üretimde yazılacak
4-Ürünün kaynağı: Üretici kod numaraları veya bir önceki sertifika numaraları
5- Alıcı Müteşebbis Adı ve Adresi: Toptan ve ihracata yönelik düzenlenen sertifikalarda yazılacak.

Ek-12 Satıcı Beyannamesi

Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre satıcı beyanı	
Satıcının adı, adresi:	
Tanımlama (Örn: lot yada stok numarası):	Ürün adı:
Bileşenler: (Üründe mevcut bulunan /üretim sürecinde en son kullanılmış tüm bileşenleri tarif eden) …… …… …… …… ……	
-Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin ilgili hükümlerine göre "GDO" ve/veya "GDO türevlerinden" üretilmemiş olduğunu ve ilgili mevzuata uyumlu olduğunu kabul ve beyan ederim. -Şayet bu beyan geri çekilir ya da değiştirilir ise, veyahut da herhangi bilgi onun doğruluğunu sorgulatacak şekilde açığa çıkarsa derhal müşterimizi ve onun kontrol organını/yetkilisini bilgilendirmeyi üzerime alıyorum. -Bu beyanın doğruluğunu incelemek/araştırmak ve gerek duyulursa analiz amacıyla örnekler almak üzere, Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin ilgili hükümlerine göre tanımlanmış olan, müşterimizin denetim ve gözetimini yapmakta olan kontrol ve sertifikasyon kuruluşunu yetkilendiriyorum. Ayrıca, bu görevin Bakanlığın yazılı olarak görevlendirdiği bağımsız bir kuruluş tarafından yürütülebileceğini de kabul ederim. -İş bu imza altına konulan belge; bu beyanın doğruluğuna ilişkin sorumluluğu getirmektedir.	
Satıcının ülkesi, yeri, tarihi, imzası:	Satıcı şirketin kaşesi (varsa):

Ek -13 Su ürünleri üretiminde türlere göre üretim sistemleri ve stoklama yoğunlukları

1)Tatlı sularda Salmonidlerin organik üretimi:

Kahverengi alabalık (Salmo trutta) –Gökkuşağı Alabalığı*(Oncorhynchus* mykiss) – Amerikan dere alabalığı *(Salvelinus fortinalis* – *(Atlantik* salmonu (somon) (*Salmo* salar) — Charr(Salvelinus alpinus)– Alp alabalığı (Salvelinus alpinus) Gölgebalığı (Thymallus thymallus) – Amerikan göl alabalığı (veya gri alabalık) (Salvelinus *namaycush)* - Tuna som balığı (Hucho hucho)

Üretim sistemi	Su akış oranı stok için asgari % 60'lık doygunluk derecesinde çözünmüş oksijen bulundurmalıdır. .
Azami stoklama yoğunluğu	Kahverengi alabalık ve Gökkuşaklı alabalığı 25 kg/m^3 Alp alabalığı 20 kg/m^3 Atlantik salmonu (somon) 20 kg/m^3 Yukarıda listelenmeyen salmonid türleri 15 kg/m^3

2) Deniz sularında Salmonidlerin organik üretimi:

Atlantik salmonu (somon) (Salmo salar), Kahverengi alabalık (Salmo trutta) – Gökkuşağı alabalığı (Onchorhynchus mykiss)
Azami stoklama yoğunluğu Ağ kafeslerde 10 kg/ m^3

3)Morina balığı (Gadus morhua) ve diğer gadoidler(diğer morina cinsi balıklar), deniz levreği (Dicentrarchus labrax), çipura (Sparus aurata), sarıağız (Argyrosomus regius), kalkan (Psetta maxima mercan (Pagrus pagrus), işkine balığı (*Sciaena umbra*) ve diğer Sparidae ve spinfeet (Siganus spp. Scorpaeniformes (ıskorpitler)) organik üretimi

Üretim sistemi	Optimum balık refahını sağlayacak minimum deniz akıntı hızına sahip açık sularda yetiştirme üniteleri (ağ kafesler) veya karada açık sistemler
Azami stoklama yoğunluğu	Kalkan için : 25 kg/m^2 Kalkan dışındaki balıklar için: 15 kg / m^3

4)Deniz levreği, çipura, sarıağız balığı, kefal balığı (Liza, Mugil) ve yılanbalığı (Anguilla spp.) nın gel-git alanlarında ve kıyı lagünlerindeki kara havuzlarında organik üretimi

Yetiştirme ünitesi	Su ürünleri yetiştiricilik üretim birimlerine dönüştürülmüş geleneksel lagünler ve gel-git alanlarındaki benzer kara havuzları
Üretim sistemi	Türlerin refahını sağlamak için suyun uygun şekilde yenilenmesi sağlanacaktır. Kanalların en az %50'sinde bitki örtüsü bulunmalıdır Sulak alan tabanlı filtrasyon havuzları gereklidir
Azami stoklama yoğunluğu	4 kg/ m^3

5)Tatlı suda mersin balığının organik üretimi

İlgili türler: Acipenser ailesi

Üretim sistemi	Her bir yetiştirme birimindeki su akışı, hayvan refahını sağlayacak yeterlilikte olmalıdır. Atık su, gelen suyun kalitesine denk olmalıdır
Azami stoklama yoğunluğu	30 kg/ m^3

6)İç sularında balıkların organik üretimi

İlgili türler:Sazangiller (Cyprinidae) ve tatlı su levrekği, turna balığı, yayın, mersin balığı dahil olmak üzere polikültür bağlamında diğer ilişkili türlerde;

Üretim sistemi	Periyodik olarak tamamen boşaltılacak balık havuzlarında ve göllerde. Göller münhasır olarak organik üretime tahsis edilmelidir, mahsullerin kuru alanlarda yetiştirilmesi de dahildir. Balık yakalama alanı bir temiz su girişi ile donatılmalı ve balık için optimum büyüklükte olmalıdır. Balıklar hasattan sonra temiz suda depolanmalıdır. Havuzların ve göllerin organik ve mineral gübrelenmesi, en fazla 20 kg/N/ha uygulanarak bu Yönetmeliğin Ek-1 i ile uyumlu olarak gerçekleştirilecektir. Üretim sularında mevcut olan hidrofitlerin ve tesisin kontrol edilmesi için sentetik kimyasal maddeleri içeren işlemler yasaktır. Doğal bitki örtüsü alanları, organik su ürünleri üretim kuralları ile uyumlu olarak çiftlik faaliyetleri dışındaki kara alanları için bir tampon alanı oluşturacak şekilde iç su birimleri etrafında temin edilecektir. Büyütme için, "polikültür" kullanılacaktır, ancak şu koşulla ki göl balıklarının diğer türleri için bu spesifikasyonlarda belirtilmiş olan kriterlere usulünce uyulmalıdır.
Yetiştiricilik verimi	Türlerin toplam üretimi yılda hektar başına 1.500 kg balıkla sınırlı olacaktır.

7)Penaeid karidesler ve tatlı su büyük karideslerinin (Macrobachium spp.) organik üretimi

Üretim birimlerinin kurulması	Havuz yapısı üzerindeki çevresel etkiyi en aza indirmek için yer steril killi alanlarda olmalıdır. Havuzlar önceden mevcut doğal kille inşa edilecektir. Mangrovların tahrip edilmesine izin verilmemektedir.
Geçiş süreci	Çiftlikte yetiştirilen bir karidesin normal yaşam süresine tekabül eden, havuz başına altı ay
Anaçların menşei	Anaçların en az yarısı üç yıllık işletimden sonra evcilleştirilecektir. Geri kalanlar, sürdürülebilir balık ve sürdürülebilir balıkçılık menşeili patojenden ari doğal anaç olacaktır. Çiftliğe dâhil etmeden önce birincil ve ikincil nesil üzerinde zorunlu izleme gerçekleştirilmelidir.
Göz sapı erimesi	Yasak
Azami çiftlik içi depolama yoğunlukları ve üretim limitleri	Yavru stoklama: Azami 22 larva / m^2 Azami stoklama: 240 g/ m^2

8)Yumuşakçalar ve derisidikenliler

Üretim sistemleri	Uzun ipler, sallar, taban kültürü, ağ torbalar, kafesler, tepsiler, fanus ağlar, bouchot direkler ve diğer yetiştirme üniteleri Sallarda midye yetiştirmek için, halatların sayısı, metre küp başına biri geçmeyecektir. Azami halat uzunluğu 20 metreyi geçmeyecektir. Üretim döngüsü sırasında halatların incelmesi gerçekleşmeyecektir, ancak başlangıçtaki stoklama yoğunluğu artırılmadan halatların bölünmesine izin verilecektir.

9)Tropikal tatlı su balığı: Süt balığı (Chanos chanos), tilapia (Oreochromis spp.), siyam yayın balığı (Pangaisus spp.):

Üretim sistemleri	Havuzlar ve ağ kafesleri
Azami stoklama yoğunluğu	Pangasius: 10 kg/m^3 Oreochromis: 20 kg/m^3

10) Antenli Mercan, Tıranca (*Pagrus caeruleostictus,* Kırmızı Bantlı Mercan (*Pagrus auriga),* Kırma Mercan, Mandagöz Mercan(*Pagellus erythrinus),* Sivri Burun Karagöz (*Diplodus puntazzo),* Sargoz, Karagöz, Tahta balığı (*Diplodus sargos sargos),* Sinagrit (*Dentex dentex),* Minekop, Kötek balığı (*Umbrina cirrosa),* Sarıgöz (Iskatari) (*Spondyliosoma cantharus),* Lahoz, Girida, Kaya hanisi *(Epinephelus aeneus),*Mırmır, Çizgili Mercan (*Lithognathus mormyrus),* Dil (*Solea solea),* Sarı kuyruk(*Seriola dumerili)*

Stoklama yoğunluğu	15/ kg/m^3

11)Diğer su ürünleri yetiştiriciliği türleri:

Türü	**Stoklama yoğunluğu**
Antenli Mercan, Tıranca *Pagrus caeruleostictus* (Valenciennes,1830)	15/ kg/m^3
Kırmızı Bantlı Mercan *Pagrus auriga* (Valenciennes,1843)	15/ kg/m^3
Kırma Mercan , Mandagöz Mercan *Pagellus erythrinus* (Linnaeus, 1758)	15/ kg/m^3
Sivri Burun Karagöz *Diplodus puntazzo* (Cetti, 1777)	15/ kg/m^3
Sargoz, Karagöz, Tahta balığı *Diplodus sargos sargos* (Linnaeus, 1758)	15/ kg/m^3
Sinagrit *Dentex dentex* (Linnaeus, 1758)	15/ kg/m^3
Minekop, Kötek balığı *Umbrina cirrosa* (Linnaeus, 1758)	15/ kg/m^3
Sarıgöz (Iskatari) *Spondyliosoma cantharus* (Linnaeus, 1758)	15/ kg/m^3
Lahoz, Girida, Kaya hanisi *Epinephelus aeneus* (Geoffroy Saint-Hilaire, 1817)	15/ kg/m^3
Mırmır , Çizgili Mercan *Lithognathus mormyrus* (Linnaeus, 1758)	15/ kg/m^3
Dil *Solea solea* (Linnaeus, 1758)	15/ kg/m^3
Sarı kuyruk *Seriola dumerili* (Risso, 1810)	15/ kg/m^3

Ek-14 Bakanlık, Tarafından Yetkilendirilmiş Kuruluştan Alınacak Yürürlükteki Mevzuata Uygun Faaliyette Bulunacaklarına Dair Noter Onaylı Taahhütname Örneği.

TAAHHÜTNAME

(Değişik ibare:RG-6/10/2011-28076) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı adına yapacağım Organik Tarımla ilgili Kontrol ve Sertifikasyon işlemlerini, Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik ile diğer ilgili mevzuat doğrultusunda yürüteceğimi, mevzuat çerçevesinde Bakanlıktan istenen bilgi ve belgeleri eksiksiz ve istenen süre içerisinde göndereceğimi, Bakanlıkça verilen çalışma izni ve yetkinin iptali halinde sözleşme yaptığım, yönetmelikle tanımlanan müteşebbislerle ilgili her türlü bilgi ve belgeyi iptal tarihinden itibaren 20 gün içerisinde Bakanlığa teslim edeceğimi, bu taahhütün yerine getirilmediğinin Bakanlık elemanlarının düzenleyeceği tutanakla belirlenmesinden sonra müteşebbislerin uğrayacağı zararın rayiç fiyatlar üzerinden mahkeme marifetiyle tespitinden sonra, bu zararı yasal faiziyle birlikte gayri kabil-i rücu hiçbir itiraz beyan etmeden ilk talepte ödeyeceğimi, ihtilafların hallinde Ankara Mahkeme ve İcra Dairelerinin yetkili olacağını kuruluşum adına kabul ve taahhüt ederim.

Taahhüt eden:
Tarih:
Yetkili isim ve imza:
Firma kaşesi:
Adres:

EK 5. TABLO DİZİNİ

Tablo 1.Yıllar itibariyle organik tarıma verilen krediler (2004-2011),

Tablo 2.Yıllar itibariyle alan bazlı destekler,

Tablo 3.Yıllar itibariyle organik hayvancılık destekleri (2011 yılı),

Tablo 4.Çevresel amaçlı tarımsal arazilerin korunması programı kapsamında yer alan iller,

Tablo 5.Yıllar itibariyle organik tarımsal üretim göstergeleri (Geçiş süreci dahil),

Tablo 6.Yıllar itibariyle organik ve geçiş sürecinde yer alan hayvancılık göstergeleri (Adet),

Tablo 7.Yıllar itibariyle organik ve geçiş sürecindeki arıcılık göstergeleri,

Tablo 8.Ülke genelinde faaliyet gösteren %100 organik ürün pazarları,

Tablo 9.2010 yılında en çok ihracatı yapılan ürünler,

Tablo 10.Yıllar itibariyle organik ürün ihracatı değeri,

Tablo 11.En çok ihracat yapılan ülkeler (2010)

Tablo 12.En çok organik ürün ithal edilen ülkeler (2010)

Tablo 13.Yıllar itibariyle teknik eleman ve çiftçi eğitimi

EK 6. ŞEKİL DİZİNİ

Şekil 1. Bakanlık organik tarım organizasyon şeması

Şekil 2. Üretici bilgilerinin OTBİS'e giriş arayüz

Şekil 3. Firma bilgilerinin OTBİS'e giriş arayüz

Şekil 4. Arazi bilgilerinin OTBİS'e giriş arayüz

Şekil 5. Ürüne dair bilgilerinin OTBİS'e giriş arayüz

Şekil 6. Hayvansal üretim bilgilerinin OTBİS'e giriş arayüz

Şekil 7. Müteşebbis sertifikasının OTBİS'e giriş arayüzü

Şekil 8. Ürün sertifikası bilgilerinin OTBİS'e giriş arayüz

EK 7. HARİTA DİZİNİ

Harita 1. Dünya Organik Tarım Alanları